

**T.C.
İSTANBUL KENT ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ**

**TOPLUMSAL CİNSİYET ROLLERİ İLE CİNSEL DOYUM
VE CİNSEL ÖZGÜVEN ARASINDAKİ İLİŞKİNİN
İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Merve KARAGÖZ

**Enstitü Anabilim Dalı : Psikoloji
Enstitü Bilim Dalı : Klinik Psikoloji**

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Mehmet Zihni SUNGUR

İSTANBUL-2021

T.C.
İSTANBUL KENT ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

**TOPLUMSAL CİNSİYET ROLLERİ İLE CİNSEL DOYUM
VE CİNSEL ÖZGÜVEN ARASINDAKİ İLİŞKİNİN
İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Merve KARAGÖZ

**Enstitü Anabilim Dalı : Psikoloji
Enstitü Bilim Dalı : Klinik Psikoloji**

“Bu tez ___/___/20___ tarihinde aşağıdaki jüri tarafından Oybirliği / Oyçokluğu ile kabul edilmiştir.”

JÜRİ ÜYESİ	KANAA Tİ	İMZ A

BEYAN

Bu tezin yazılmasında bilimsel ahlak kurallarına uyulduğunu, başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunulduğunu, kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapılmadığını, tezin herhangi bir kısmının bu üniversite veya başka bir üniversitedeki başka bir tez çalışması olarak sunulmadığını beyan ederim.

Merve KARAGÖZ

25.01.2021

ÖNSÖZ

Bu tezin yazılması aşamasında bana derin bilgi ve deneyimlerini aktaran tez danışmanım Prof. Dr. Mehmet Zihni SUNGUR'a değerli katkılarından dolayı sonsuz ve içten teşekkürlerimi sunarım. Yüksek lisans eğitimim boyunca mesleki ve bireysel gelişimime katkıda bulunan değerli hocalarım Dr. Anıl GÜNDÜZ ve Dr. Burcu SEVİM'e emeklerinden dolayı sonsuz ve içten teşekkürlerimi sunarım. Bu zorlu süreçte beni sürekli destekleyen her zaman yanımda olan çok sevdiğim kız kardeşim Gamze'ye sonsuz teşekkürlerimi sunarım. Bugünlere ulaşmamda emeklerini ve desteklerini hiçbir zaman esirgemeyen aileme sonsuz teşekkürlerimi ve saygılarımı sunarım. Son olarak bu süreçte yanımda olan tüm yakın arkadaşlarıma teşekkürlerimi borç bilirim.

Merve KARAGÖZ

25.01.2021

İÇİNDEKİLER

	Sayfa No.
KISALTMALAR	iv
TABLO LİSTESİ	v
ÖZET	vii
ABSTRACT	viii
GİRİŞ	1
BÖLÜM 1:KURAMSAL ÇERÇEVE	6
Toplumsal Cinsiyet Rollerini	6
Cinsiyet Kavramı.....	6
Toplumsal Cinsiyet Kavramı.....	6
Toplumsal Cinsiyet ile ilgili Kuramlar.....	6
Psikanalitik Kuram	6
Biyolojik Açıklamalar.....	7
Sosyobiolojik Kuram	7
Sosyal Öğrenme Kuramı.....	8
Sosyal Bilişsel Kuram.....	8
Bilişsel Gelişim Kuramı.....	9
Toplumsal Cinsiyet Şema Kuramı.....	9
Sosyal Rol Kuramı.....	10
Toplumsal Cinsiyet Rollerini.....	10
Cinsel Doyum.....	11
Cinsellik Kavramı.....	11
Cinsel Yanıt Döngüsü	12
İstek/ Uyarılma Evresi	12
Plato Evresi	12
Orgazm Evresi	12
Çözülme Evresi.....	13
Cinsel İşlev Bozuklukları	13
Kadınlarda Cinsel İşlev Bozuklukları.....	15
Erkeklerde Cinsel İşlev Bozuklukları.....	16
Cinsel Doyumun Tanımı	19

Cinsel Doyumun Öncülleri.....	20
Cinsel Doyumun Öncülü Olarak Cinsel İlişki Sıklığı.....	20
Cinsel Doyumun Öncülü Olarak Cinsel İstek.....	20
Cinsel Doyumun Öncülü Olarak Ön Sevişme	20
Cinsel Doyumun Öncülü Olarak Farklı Cinsel Aktiviteler İle Doyum ..	21
Cinsel Doyumun Öncülü Olarak Orgazm Sıklığı	21
Cinsel Özgüven.....	22
BÖLÜM 2:YÖNTEM.....	24
Örneklem	24
Araştırma Modeli	24
Veri Toplama Araçları	24
Sosyodemografik Bilgi Formu	24
Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği	24
Golombok Rust Cinsel Doyum Ölçeği.....	26
Cinsel Özgüven Ölçeği.....	28
Betimsel Analiz.....	29
Verilerin İstatistiksel Analizi	31
BÖLÜM 3:BULGULAR	33
Cinsiyete Göre Toplumsal Cinsiyet Rolü, Golombok Rust Cinsel Doyum ve Cinsel Öz Güven Puanlarının Karşılaştırılması	33
Medeni Duruma Göre Toplumsal Cinsiyet Rolü, Golombok Rust Cinsel Doyum ve Cinsel Öz Güven Puanlarının Karşılaştırılması	35
Toplumsal Cinsiyet Rolü, Golombok Rust Cinsel Doyum ve Cinsel Öz Güven Puanları Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi	38
Evlü Bireylerin Toplumsal Cinsiyet Rolü, Golombok Rust Cinsel Doyum ve Cinsel Öz Güven Puanları Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi.....	44
Bekar ve Aktif Cinsel Yaşamı Olan Bireylerin Toplumsal Cinsiyet Rolü, Golombok Rust Cinsel Doyum ve Cinsel Öz Güven Puanları Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi.....	50
Regresyon Analizi Sonuçları.....	54

BÖLÜM 4:TARTIŞMA	56
Cinsiyet Farklılıklarına Yönelik Bulguların Tartışılması	56
Medeni Durum Farklılıklarına Yönelik Bulguların Tartışılması	57
Korelasyon Analizleri Bulgularının Tartışılması.....	60
Regresyon Analizleri Bulgularının Tartışılması.....	64
Çalışmanın güçlü yönleri ve sınırlılıkları	66
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	67
KAYNAKÇA	68
EKLER	75
ÖZGEÇMİŞ	83

KISALTMALAR

CÖÖ	: Cinsel Özgüven Ölçeği
DSM	: Ruhsal Hastalıkların Tanımsal ve İstatistiksel Başvuru Kitabı
DSÖ	: Dünya Sağlık Örgütü
GRCDÖ	: Golombok-Rust Cinsel Doyum Ölçeği
ICD	: Dünya Sağlık Örgütü Ruhsal ve Davranışsal Bozukluklar Sınıflandırması
TCRT	: Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği

TABLO LİSTESİ

	Sayfa No.
Tablo 1 Katılımcıların Tanılayıcı Özelliklere Göre Dağılımı	29
Tablo 2 Katılımcıların Yaşlarına Ait Betimsel Değerler.....	30
Tablo 3 Katılımcıların Toplumsal Cinsiyet Rolü Puanlarına Ait Betimsel Değerler.....	30
Tablo 4 Katılımcıların Toplumsal Cinsiyet Rolü Puanlarının Kesme Noktasına Göre Dağılımı	30
Tablo 5 Katılımcıların Sorunsuz ve Sorunlu Cinsel Doyum Puanlarına Göre Dağılımı31	
Tablo 6 Katılımcıların Toplumsal Cinsiyet Rolü Puanlarının Cinsel Doyumlarına Göre Dağılımı	31
Tablo 7 Toplumsal Cinsiyet Rolü, Golombok Rust Cinsel Doyum ve Cinsel Öz Güven Ölçeklerinden Elde Edilen Puanlara Ait Betimsel Değerler.....	32
Tablo 8 Cinsiyete Göre Toplumsal Cinsiyet Rolü Ölçeği Puan Ortalamaları, Standart Sapmalar ve t Testi Sonuçları	33
Tablo 9 Cinsiyete Göre Golombok Rust Cinsel Doyum Ölçeği Puan Ortalamaları, Standart Sapmalar ve t Testi Sonuçları.....	34
Tablo 10 Cinsiyete Göre Cinsel Öz Güven Ölçeği Puan Ortalamaları, Standart Sapmalar ve t Testi Sonuçları.....	34
Tablo 11 Medeni Duruma Göre Toplumsal Cinsiyet Rolü Ölçeği Puan Ortalamaları, Standart Sapmalar ve t Testi Sonuçları	35
Tablo 12 Medeni Duruma Göre Golombok Rust Cinsel Doyum Ölçeği Puan Ortalamaları, Standart Sapmalar ve t Testi Sonuçları	36
Tablo 13 Medeni Duruma Göre Cinsel Öz Güven Ölçeği Puan Ortalamaları, Standart Sapmalar ve t Testi Sonuçları.....	37
Tablo 14 Toplumsal Cinsiyet Rolü ile Golombok Rust Cinsel Doyum Puanları Arasındaki İlişkilere Ait Pearson Korelasyon Katsayıları.....	38
Tablo 15 Toplumsal Cinsiyet Rolü ile Erkeklerin Cinsel Doyum ile İlişkili Bazı Puanları Arasındaki İlişkilere Ait Pearson Korelasyon Katsayıları	40
Tablo 16 Toplumsal Cinsiyet Rolü ile Kadınların Cinsel Doyum ile İlişkili Bazı Puanları Arasındaki İlişkilere Ait Pearson Korelasyon Katsayıları	41
Tablo 17 Toplumsal Cinsiyet Rolü ile Cinsel Özgüven Puanları Arasındaki İlişkilere Ait Pearson Korelasyon Katsayıları	42

Tablo 18 Evli Bireylerin Toplumsal Cinsiyet Rolü ile Golombok Rust Cinsel Doyum Puanları Arasındaki İlişkilere Ait Pearson Korelasyon Katsayıları	44
Tablo 19 Toplumsal Cinsiyet Rolü ile Evli Erkeklerin Cinsel Doyum ile İlişkili Bazı Puanları Arasındaki İlişkilere Ait Pearson Korelasyon Katsayıları	46
Tablo 20 Toplumsal Cinsiyet Rolü ile Evli Kadınların Cinsel Doyum ile İlişkili Bazı Puanları Arasındaki İlişkilere Ait Pearson Korelasyon Katsayıları	47
Tablo 21 Evli Bireylerin Toplumsal Cinsiyet Rolü ile Cinsel Özgüven Puanları Arasındaki İlişkilere Ait Pearson Korelasyon Katsayıları	48
Tablo 22 Bekar Bireylerin Toplumsal Cinsiyet Rolü ile Golombok Rust Cinsel Doyum Puanları Arasındaki İlişkilere Ait Pearson Korelasyon Katsayıları	50
Tablo 23 Toplumsal Cinsiyet Rolü ile Bekar Erkeklerin Cinsel Doyum ile İlişkili Bazı Puanları Arasındaki İlişkilere Ait Pearson Korelasyon Katsayıları	51
Tablo 24 Toplumsal Cinsiyet Rolü ile Bekar Kadınların Cinsel Doyum ile İlişkili Bazı Puanları Arasındaki İlişkilere Ait Pearson Korelasyon Katsayıları	52
Tablo 25 Bekar Bireylerin Toplumsal Cinsiyet Rolü ile Cinsel Özgüven Puanları Arasındaki İlişkilere Ait Pearson Korelasyon Katsayıları	53
Tablo 26 Toplumsal Cinsiyet Rollerinin Cinsel Doyum Üzerindeki Etkisini Belirlemek İçin Gerçekleştirilen Regresyon Analizi Sonuçları	54
Tablo 27 Toplumsal Cinsiyet Rollerinin Cinsel Özgüven Üzerindeki Etkisini Belirlemek İçin Gerçekleştirilen Regresyon Analizi Sonuçları	55

İstanbul Kent Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü - Yüksek Lisans Tez Özeti

Tezin Başlığı: Toplumsal Cinsiyet Rollerini ile Cinsel Doyum ve Cinsel Özgüven Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Tezin Yazarı: Merve KARAGÖZ   **Danışman:** Prof. Dr. Mehmet Zihni SUNGUR

Kabul Tarihi: 25.01.2021   **Sayfa Sayısı:** viii+83

Anabilimdalı: Psikoloji   **Bilimdalı:** Klinik Psikoloji

Toplumsal cinsiyet kadınlara ve erkeklere toplum tarafından yüklenen sorumluluklar ve rollerdir. Bireylerin cinsel aktivitelerinden duyduğu zevki öznel olarak değerlendirmesi cinsel doyum olarak açıklanmaktadır. Cinsel özgüven ise bireylerin cinsel istek ve duygularını kendi istedikleri gibi yaşayıp paylaşabilmeleri ve kendilerini cinsel anlamda rahatça ifade edebilmeleridir. Bu araştırmanın amacı, toplumsal cinsiyet rolleri ile; cinsel doyum ve cinsel özgüven arasındaki ilişkinin incelenmesidir. Araştırmaya toplamda rastgele seçilen 18-55 yaşları arasında 230 kadın, 183 erkek olmak üzere toplamda 413 yetişkin birey katılmıştır. Katılımcılara çevrim içi ortamda, sosyodemografik bilgi formu, Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği (TCRTÖ), Golombok-Rust Cinsel Doyum Ölçeği (GRCDÖ), Cinsel Özgüven Ölçeği (CÖÖ) araştırmacı tarafından verilmiştir. Katılımcılara uygulanan ölçeklerden elde edilen veriler SPSS (Statistical Package For Social Sciences) 25.0 istatistik paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. Sosyodemografik olarak bazı anlamlı farklılıklar bulunmaktadır. TCRTÖ ile cinsiyet ve medeni durum arasında anlamlı ilişkiler bulunmuştur. GRCDÖ toplam puanı ve bazı alt ölçekleri ile cinsiyet ve medeni durum arasında anlamlı ilişkiler bulunmuştur. CÖÖ cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermezken, cinsel farkındalık dışındaki alt ölçekleri ile medeni durum arasında anlamlı bir farklılık bulunmaktadır. Araştırmada toplumsal cinsiyet rolleri ile cinsel doyum ve cinsel özgüven arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişkiler bulunmaktadır. Anlamlı ilişki bulunan değişkenler arasında yapılan regresyon analizi sonucunda, toplumsal cinsiyet rolleri cinsel doyumdaki değişimin %4'ünü açıklamaktadır. TCRTÖ alt boyutu olan geleneksel cinsiyet rolü ile ilgili olumlu bakış açısı cinsel doyum üzerinde pozitif yönlü bir etkiye sahiptir. Toplumsal cinsiyet rolleri cinsel özgüvendeki değişimin ise %12'sini açıklamaktadır. TCRTÖ alt boyutu olan kadın cinsiyet rolü ile ilgili olumlu bakış açısı cinsel özgüven üzerinde pozitif yönlü bir etkiye sahiptir. Araştırmanın bulgularına bakıldığında bireyler daha eşitlikçi tutuma sahip olduklarında cinsel doyumlarının ve cinsel özgüvenlerinin daha yüksek olduğu gözlenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Toplumsal cinsiyet rolleri, cinsel doyum, cinsel özgüven

Istanbul Kent University Institute of Graduate Education-Abstract of Master's Thesis

Title of the Thesis: Examining the Relationship Between Gender Roles and Sexual Satisfaction and Sexual Self-Confidence	
Author: Merve KARAGÖZ	Supervisor: Prof. Dr. Mehmet Zihni SUNGUR
Date: 25.01.2021	Nu. of pages: viii+83
Department: Psychology	Subfield: Clinical Psychology
<p>Gender is the responsibilities and roles assigned to women and men by society. Subjectively evaluating the pleasure of individuals from their sexual activities is explained as sexual satisfaction. Sexual self confidence is that individuals can experience and share their sexual desires and feelings freely and expressing easily themselves sexually. The aim of this study is to examine the effect of gender roles on sexual satisfaction and sexual self-confidence. A total of 413 people participated in this study. 230 of the participants are women and 183 of the participants are men. The participants are between the ages of 18-55 and they were selected randomly. Sociodemographic information form, Gender Roles Attitude Scale (GRAS), Golombok-Rust Sexual Satisfaction Inventory (GRISS) and Sexual Self-Confidence Scale (SSCS) were given to the participants online by the researcher. The data obtained from the scales applied to the participants were analyzed using the SPSS (Statistical Package For Social Sciences) 25.0 statistical package program. There are some significant sociodemographic differences. Significant relationships were found between GRAS and gender and marital status. Significant relationships were found between the GRISS total score and some of its subscales, gender and marital status. While the sexual self-confidence scale does not show a significant difference according to gender, there is a significant difference between marital status and subscales except sexual awareness. In the study, there are statistically significant relationships between gender roles and sexual satisfaction and sexual self-confidence. As a result of the regression analysis made between variables with significant relationships, gender roles explain 4% of the change in sexual satisfaction. The positive perspective about the traditional gender role, which is the sub-dimension of GRAS, has a positive effect on sexual satisfaction. Gender roles explain 12% of the change in sexual self-confidence. The positive perspective about the female gender role, which is the sub-dimension of GRAS, has a positive effect on sexual self-confidence. Considering the findings of the study, it is observed that when individuals have a more egalitarian attitude, their sexual satisfaction and sexual self-confidence are higher.</p>	
Keywords: Gender roles, sexual satisfaction, sexual self-confidence	

GİRİŞ

Araştırmanın Konusu

Toplumun ve kültürün kadın ya da erkek olmaya yüklediği anlamlar ve beklentiler toplumsal cinsiyet terimi ile ifade edilir. Toplumsal cinsiyet rolleri bireyin biyolojik yapısıyla ilişkili olan psikolojik ve kültürel bir algıyı içinde barındırır. Bu bağlamda toplumsal cinsiyet kadınlar ve erkeklerden beklenen toplumsal sorumluluklar ve rolleri içerir. Toplumsal cinsiyet rolleri kadın ve erkek için tanımlanmış ve yaşadıkları toplum tarafından onaylanmış olan beklentiler, sorumluluklar, davranışlar ve tutumlardır (CETAD,2006). Toplumun kadınlara ve erkeklere yüklediği bu farklılıklar sebebiyle bu alanda yapılan çalışmaların sayısında günden güne artış gözlenmekte ve bu da karşımıza ‘cinsiyet’ ve ‘toplumsal cinsiyet’ kavramlarını çıkartmaktadır. Kadınlar ve erkekler biyolojik açıdan birbirlerinden farklı olmakla birlikte bu farklılık kabul edilmektedir. Biyolojik açıdan farklılık ‘cinsiyet’ kavramı ile tanımlanmaktadır. Biyolojik farklılığa ek olarak kadın ve erkek olmanın sosyo-kültürel anlamına karşılık gelen kavram ise ‘toplumsal cinsiyet’ kavramı ile açıklanmaktadır (Zeybekoğlu, 2012). Ann Oakley, ‘cinsiyet’ (sex) kavramını, bireyleri kadın ve erkek yapan biyolojik farklılıkları olarak tanımlarken, ‘toplumsal cinsiyet’ (gender) kavramını ise toplumsal açıdan eşit olmayan bir ayrımı ifade eden ‘kadınsı’ (feminine) ve ‘erkeksi’ (masculine) olmak olarak tanımlamaktadır (Oakley, 1972). Cinsellik doğum öncesi başlayıp ömür boyu devam eden, kültürel ve ahlaki unsurlardan etkilenen, bireylerin değerleri, davranışları, duyguları, düşünceleri, inanışları, kişilikleri ve içinde yaşadıkları topluma göre şekillenen bir kavramdır. İnsanlığın varoluşundan beri tanımlama ve algılamada farklılıklar olsa da önemini yitirmeden çağlar boyu devam etmiştir. Aslında duyguya bağlı bir deneyim olan cinsellik, sadece cinsel organları içermemektedir. Cinsellik bütün bedeni ve aklı kapsamaktadır. Üreme, cinsel zevk alıp-verme cinselliğin içerdiği unsurlardandır. Cinsellik erkek ya da kadın olmak ile ilgili duygusal tepkileri oluşturarak cinsiyetle ilişkili davranışsal tepkileri belirlemektedir. Bu davranışsal tepkiler toplumsal kalıplar, kültürel miras ve medya ile şekillenmektedir. Kültürel miras kavramı dinsel inançları ve geleneksel değerleri içerirken; toplumsal kalıplar ise bireyin duygusal ve biyolojik gereksinimleri ile toplumda varolan kültürel kalıpların toplumdan topluma ve zaman içinde değişen uzlaşmasını içermektedir. Bu bağlamda, cinsellik

içinde toplumsal öğeleri de barındırmaktadır. (CETAD, 2006). Cinselliğin önemli bir bileşeni olan cinsel doyum; bireyin cinsel aktivitelerinden duyduğu haz düzeyini öznel olarak değerlendirmesidir ve cinsel doyum cinsel yanıt döngüsünün son evresidir. Yapılan araştırmalar cinsel doyumun tanımı konusunda bir fikir birliği olmadığını göstermektedir. Birçok araştırma bireylerin cinsel yaşamlarından aldığı genel doyum ile cinsel aktivite ile ilişkili mevcut cinsel haz arasında bir ayırım yapmamaktadır. Cinsel zevkin aksine, genel cinsel doyum cinsel aktiviteden bağımsız olarak bireylerin cinsel yaşamlarını öznel bir şekilde değerlendirmesidir. (Philippsohn ve Hartmann, 2009). Lawrence ve Byers (1995) cinsel doyumunu, “kişilerin cinsel ilişkisi ile ilgili olarak olumlu ve olumsuz yanlarının öznel olarak değerlendirmesinden ortaya çıkan afektif bir tepki” olarak tanımlamaktadır (Öztürk, 2014). Cinsel yaşamı etkileyen bir diğer önemli unsur da cinsel özgüvendir. Bireyler cinsel ilişki ile ilgili konularda partnerleriyle istek, beklenti, duygu ve düşüncelerini açık bir şekilde paylaştıklarında uyumlu bir cinsel birliktelik sağlayabilecekleri belirtilmektedir. Bu çerçevede bireylerin kendilerini cinsel açıdan açık ve net bir şekilde ifade edebilmeleri, cinsel farkındalığa sahip olmaları, cinsel açıdan cesaretli olmaları ve bu sayede cinsel açıdan özgüvenli olmaları gibi unsurlar bireylerin cinsel yaşamlarında önemli bir etkiye sahip olmaktadır (Çelik, 2015). Cinsel özgüven, bireylerin cinsel istek ve duygularını istedikleri gibi yaşayabilmeleri, cinsel olarak kendilerini yeterli seviyede ifade edebilmeleri ve partnerleriyle sıhhatli bir cinsel aktivite yürütmeye sahip olma yetisinde bulunmaları olarak tanımlanmaktadır (Zeanah ve Schwarz, 1996).

Araştırmanın Amacı

Toplum tarafından kadınlara ve erkeklere yüklenen roller yaşamlarının birçok alanında etki sahibi olabilmektedir. Toplumsal cinsiyet rollerinin etkili olduğu unsurlardan birisi de cinselliktir. Cinsellik ise yaşamın ayrılmaz ve önemli bir parçasıdır. Bu sebeple bu çalışmada toplumsal cinsiyet rolleri ile cinsel doyum ve cinsel özgüven arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır.

Araştırmanın Önemi

Cinsel doyum ve cinsel özgüven cinselliği dolayısıyla yaşam kalitesini etkileyen iki önemli unsurdur. Bireylerin cinsel doyumunu ve özgüvenini etkileyen birçok

değişken bulunmaktadır. Bunlardan birisi de bireylerin toplumsal cinsiyet rolleridir. Toplumsal roller kültürden kültüre, toplumdan topluma farklılık göstermektedir. Bu farklılıklardan dolayı kişilerin toplumsal cinsiyet rolleri tutumlarının cinsel doyum ve cinsel özgüvenlerine etkisinin incelenmesi önem taşımaktadır. Ayrıca literatürde cinsellik ile ilgili konularda daha fazla bilimsel verinin olması amaçlanmıştır.

Araştırmanın Sorusu

Toplumsal cinsiyet rolleri ile cinsel doyum ve cinsel özgüven arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

Araştırmanın Alt Soruları

Kadın ve erkeklerin toplumsal cinsiyet rollerine yönelik algılarında anlamlı bir farklılık var mıdır?

Kadın ve erkeklerin cinsel doyumlarında anlamlı bir farklılık var mıdır?

Kadın ve erkeklerin cinsel özgüvenlerinde anlamlı bir farklılık var mıdır?

Evli olan ve bekar olup aktif cinsel yaşamı olan bireylerin toplumsal cinsiyet rollerine yönelik algılarında anlamlı bir farklılık var mıdır?

Evli olan ve bekar olup aktif cinsel yaşamı olan bireylerin cinsel doyumlarında anlamlı bir farklılık var mıdır?

Evli olan ve bekar olup aktif cinsel yaşamı olan bireylerin cinsel özgüvenlerinde anlamlı bir farklılık var mıdır?

Katılımcıların toplumsal cinsiyet rollerine yönelik algıları ile cinsel doyumları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

Katılımcıların toplumsal cinsiyet rollerine yönelik algıları ile cinsel özgüvenleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

Evli bireylerin toplumsal cinsiyet rollerine yönelik algıları ile cinsel doyumları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

Evli bireylerin toplumsal cinsiyet rollerine yönelik algıları ile cinsel özgüvenleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

Bekar ve aktif cinsel yaşamı olan bireylerin toplumsal cinsiyet rollerine yönelik algıları ile cinsel doyumları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

Bekar ve aktif cinsel yaşamı olan bireylerin toplumsal cinsiyet rollerine yönelik algıları ile cinsel özgüvenleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

Katılımcıların toplumsal cinsiyet rollerine yönelik algıları cinsel doyumları üzerinde nasıl bir etkiye sahiptir?

Katılımcıların toplumsal cinsiyet rollerine yönelik algıları cinsel özgüvenleri üzerinde nasıl bir etkiye sahiptir?

Araştırmanın Hipotezleri

Yukarıdaki araştırma sorularına göre çalışmanın hipotezleri şu şekildedir:

Kadın ve erkeklerin toplumsal cinsiyet rollerine yönelik algılarında anlamlı bir farklılık vardır.

Kadın ve erkeklerin cinsel doyumlarında anlamlı bir farklılık vardır.

Kadın ve erkeklerin cinsel özgüvenlerinde anlamlı bir farklılık vardır.

Evli olan ve bekar olup aktif cinsel yaşamı olan bireylerin toplumsal cinsiyet rollerine yönelik algılarında anlamlı bir farklılık vardır.

Evli olan ve bekar olup aktif cinsel yaşamı olan bireylerin cinsel doyumlarında anlamlı bir farklılık vardır.

Evli olan ve bekar olup aktif cinsel yaşamı olan bireylerin cinsel özgüvenlerinde anlamlı bir farklılık vardır.

Katılımcıların toplumsal cinsiyet rollerine yönelik algıları ile cinsel doyumları arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Katılımcıların toplumsal cinsiyet rollerine yönelik algıları ile cinsel özgüvenleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Evli bireylerin toplumsal cinsiyet rollerine yönelik algıları ile cinsel doyumları arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Evli bireylerin toplumsal cinsiyet rollerine yönelik algıları ile cinsel özgüvenleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Bekar ve aktif cinsel yaşamı olan bireylerin toplumsal cinsiyet rollerine yönelik algıları ile cinsel doyumları arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Bekar ve aktif cinsel yaşamı olan bireylerin toplumsal cinsiyet rollerine yönelik algıları ile cinsel özgüvenleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Katılımcıların toplumsal cinsiyet rollerine yönelik algıları cinsel doyumları üzerinde anlamlı bir etkiye sahiptir.

Katılımcıların toplumsal cinsiyet rollerine yönelik algıları cinsel özgüvenleri üzerinde anlamlı bir etkiye sahiptir.

Araştırmanın Sayıltıları

Araştırmaya katılan kişilerin ölçme araçlarına samimi ve objektif bir şekilde cevap verdikleri kabul edilmiştir.

Araştırmada kullanılan ölçme araçları ölçtükleri özellikler bakımından geçerli ve güvenilirlerdir.

Sınırlılıklar

Araştırma örneklemini rastgele seçilen 18-55 yaşları arasında 230 kadın, 183 erkek olmak üzere toplamda 413 yetişkin bireyle sınırlıdır.

Çevrim içi ortamda dağıtılan ankete toplamda 591 kişi katılmıştır fakat 178 kişi halihazırda aktif cinsel yaşamı olmadığı için çıkarılmıştır.

Araştırmaya katılan katılımcıların kişisel bilgileri hakkındaki veriler Sosyodemografik Bilgi Formu'ndaki sorulara verilen cevaplar ile sınırlıdır.

Araştırmaya katılan katılımcıların toplumsal cinsiyet rollerine yönelik tutumları ile ilgili veriler, Toplumsal Cinsiyet Rollerini Ölçme Ölçeği'nin ölçtüğü özellikler ile sınırlıdır.

Araştırmaya katılan katılımcıların cinsel doyumları ile ilgili veriler, Golombok-Rust Cinsel Doyum Ölçeği'nin ölçtüğü özellikler ile sınırlıdır.

Araştırmaya katılan katılımcıların cinsel özgüvenleri ile ilgili veriler, Cinsel Özgüven Ölçeği'nin ölçtüğü özellikler ile sınırlıdır.

BÖLÜM 1:KURAMSAL ÇERÇEVE

Toplumsal Cinsiyet Rollerini

Cinsiyet Kavramı

Cinsiyet; kadın veya erkek olarak ifade edilen, kişilerin doğuştan sahip oldukları üreme sistemlerinin ayırıcı özellik olduğu biyolojik bir yapıdır. Bu terim, kişilerin kimliklerinde yazan cinsiyet ile aynı anlamı taşır (Dökmen, 2004).

Toplumsal Cinsiyet Kavramı

Bireylere toplum tarafından atfedilen kadınsı ya da erkeksi olmak için gereken farklılıklardır (Holmes, 2007). Toplum ve kültür tarafından belirlenen kadın ve erkeğe yüklenen bu davranış, rol, hak, sorumluluk kültürler arası değişkenlik göstermektedir (Watson&Newby, 2005).

Toplumsal Cinsiyet ile ilgili Kuramlar

Psikanalitik Kuram

Toplumsal cinsiyet kavramının oluşumunu Freud libido kavramsallaştırması ile açıklar. Biyolojik temelli cinsel enerji olan libidoyu Freud erkek cinsel organını merkez olarak (phallogentric) açıklamıştır. Freud, psikoseksüel gelişim kuramını 0-18 ay arası olan bebeklerin ilgi bölgelerinin ağız olduğu ve emme, ağza alma gibi etkinliklerin haz sağladığı bu döneme oral dönem, 1,5-3,5 yaş arası olan çocukların ilgi bölgelerinin anüs olduğu dışkılama ile ilgili süreçlerin önemli olduğu anal dönem, 3-5 yaş arası olan çocukların ilgi bölgesi yetişkin düzeyinde olmamakla birlikte cinsel organ olduğu fallik dönem, 5-13 yaş arası olan çocukların cinsel ilgilerinin ve güdülerinin azaldığı latent dönem ve 12-13 yaş ve sonrası cinsel dürtülerin yeniden ortaya çıktığı genital dönem olarak açıklamıştır. Ek olarak Freud'a göre kadınlar ve erkeklerin toplumsal cinsiyet kazanımlarında üç dönem vardır. (Fast, 1993; akt. Dökmen, 2004). Oral ve anal dönemi içeren ilk dönemde kız ve erkek çocuklarının cinsiyetleri erkek, toplumsal cinsiyetleri ise erkeksidir. Yine bu dönemde çocuk ve ebeveynleri arasında yaşanan bazı çatışmalar görülür. Bu çatışmalar beslenme süresi ve zamanı, tuvaletin ne zaman ve nereye yapılacağı gibi konulardır. Ve bu çatışmalar çözümlendiğinde ego gelişimi sağlanmaktadır. Fallik dönemi kapsayan ikinci dönemde merkez erkekliktir ve sevgi

objesi annedir. Bu dönemde cinsel kimlikler oluşmaktadır. Erkek çocuklar penislerini kaybedeceği korkusu (kastasyon kaygısı) yaşarken, kız çocuklar ise bir gün penis sahibi olacağı hayaliyle kıskanma duygusu(elektra kompleksi) yaşamaktadırlar. Toplumsal cinsiyet kavramının oluştuğu son dönem olan ödipal dönemde ise erkek çocuklarda ödipal çatışmasının başarılı bir şekilde çözülmesiyle üstbenlik (süperego) gelişir (Dökmen,2004). Ayrıca yine bu dönemde erkek çocuklar için ödipal kompleksinin çözümlenmesiyle toplumsal cinsiyet kimliğine kavuşurlar. Kız çocuklar ise elektra kompleksinin çözümlenmesiyle kadınsı kişilik özellikleri kazanırlar (Öztürk, 1997; akt. Yılmaz, 2014).

Biyolojik Açıklamalar

Biyolojik kuram kadın ve erkekler arasındaki farklılığın beyindeki işlevlerinin farklı olduğunu bunun da beyin yapılarında olan farklılıklardan kaynaklandığını söyler. Cinsiyetler arasındaki farkı hormonlar ile yapılan çalışmalar androjen hormonunun davranışları etkilediğini söyleyerek açıklamaktadır (Dökmen, 2004).

Sosyobiyolojik Kuram

Bu kuram cinsiyet farklılıklarını evrimsel ve genetik açıdan açıklamaktadır. Evrimsel psikolojiye göre diğer canlılar gibi insanlar da hayatta kalmak için, genlerini gelecek nesillere aktarmak için bazı yollar geliştirmiştir ve toplumsal cinsiyet rolleri de bu şekilde ortaya çıkmıştır. Kadınlar çocuk doğurup besleme rolünü, erkekler ise daha güçlü oldukları için savaşçı rolünü üstlenmişlerdir. Ek olarak bu kurama göre sperm sayıları erkeklerde çok olup kolay bulunması ve yumurtanın kadınlarda sınırlı sayıda olup zor ulaşılması açısından kadınlar ve erkeklerin toplumsal cinsiyet rollerinde farklılıklar doğurmuştur. Bu sebeple erkekler savaşçı rolünü, kadınlar ise daha seçici rolü benimsemişlerdir. Dişiler çocuğa bakar, ilgilenir ve korur çünkü doğuracağı çocuk sayısı sınırlıdır. Erkekler ise eğer kadın çocuğa bakımı veriyorsa ve yeterliyse daha fazla döl üretmek için daha fazla eş arayacaktır. Bu durum toplumsal cinsiyet kuramında erkeklerin çokeşli, kadınların tekeşli olduğunu ileri süren fikri desteklemektedir. Bunlara ek olarak kadınlar ve erkekler evrimsel süreçte olaylara karşı farklı adaptasyonlar geliştirmişlerdir. Örnek olarak kadınların çocuk doğurma durumundaki sürece sağladıkları uyum ve erkeklerin kadınların hamileliği gibi zorlu dönemlerde onların besin ve güvenliklerini sağlamak için gösterdikleri uyum verilebilir.

Bu şekilde farklı uyum sağlama sorunları sonucunda psikolojik açıdan kadınlar ve erkekler birbirlerinden tamamen farklılardır (Dökmen, 2004). Buss (1998) kadınlar ve erkeklerin farklı olmalarının birbirlerinden üstün ya da zayıf olduğu anlamına gelmediğini ileri sürmüştür.(Dökmen, 2004).

Sosyal Öğrenme Kuramı

Sosyal öğrenme kuramı açısından davranışları anlamak cinsiyet kazanımını ve sürdürülmesini açıklar. Davranışların olumlu sonuçları varsa o davranış kazanılır ve devam ettirilir. Sosyal öğrenme yaklaşımının bazı temel özellikleri şu şekildedir: Sosyalleşmek yaşam boyu sürmektedir. Bu kuramın yaklaşımıyla feminist yaklaşımlar birbirleri ile uyum içinde olduğu düşünülmektedir. Toplumsal cinsiyet sosyalleşmesi sosyal sınıf, etkin köken, aileler ve tarihsel değişkenlerden etkilenmektedir (Lott & Maluso, 1993). Sosyal öğrenme kuramına göre yeni davranış kalıpları doğrudan deneyimle veya başkalarının davranışları gözlemlenerek elde edilmektedir (Bandura, 1971). Çocuklar davranışları taklit ederek veya model alarak öğrenmektedirler. Davranışlarının kalıcılığını ise ödüller sağlamaktadır (Lindsey, 2015; akt. Türk, 2019). Toplumsal cinsiyet gelişimi bu kurama göre modelleme, gözlem ve direktif kullanma olarak üç faktörde ele alınmaktadır. Modelleme; kişiler yakın çevrelerinden veya toplumda tanınan kişiler tarafından cinsiyetleriyle ilgili bilgileri model alma yoluyla edinmektedirler. Gözlem de ise kendi cinsiyetleriyle ilgili bilgileri diğer insanların davranışlarının sonuçlarını gözlemleyerek öğrenmektedirler. Direktif kullanma sayesinde kişiler davranışlarının cinsiyetlerine bağlılığı hakkında bilgi edinmektedirler. (Bussey & Bandura, 1999; akt. Türk, 2019).

Sosyal Bilişsel Kuram

Sosyal bilişsel kurama göre toplumsal cinsiyet gelişimi üçlü karşılıklı nedensellik modeli (the model of triadic reciprocal causation) ile açıklanmaktadır. Bu model; bilişsel, duygusal ve biyolojik olayları içeren kişisel faktörler, cinsiyet bağlantılı örüntüleri ifade eden davranış örüntüleri ve günlük yaşamda karşılaşılan sosyal ağları içeren çevresel olayların karşılıklı etkileşimli belirleyiciler olarak işlev gördüklerini söylemektedir. Bu etkileşimler tek yönlü olmadığı gibi değişkenlik göstermekte ve biri diğerinden daha baskın olabilmektedir (Bussey & Bandura, 1999). Model alma, doğrudan yaşantı ve öğretim olmak üzere üç tür sosyobilişsel etki vardır. Bazı gelişim

evrelerinde biri diğerinden daha etkindir. Örnek olarak bebekler doğdukları andan itibaren model alarak öğrenmektedirler (Dökmen, 2009).

Bilişsel Gelişim Kuramı

Piaget, küçük ve büyük çocukların düşünce biçimlerinin niteliksel olarak birbirlerinden farklı olduğunu söylemektedir. Örneğin iki farklı dizilişteki paralardan hangisi daha çok sorusuna 1,5-7 yaş arasındaki çocuklar aralıklı olarak dizilmiş olan paraların daha çok olduğunu düşünmüşlerdir. Sonuç olarak fiziksel görünüm çocukların cevaplarını büyük oranda etkilemektedir. Kohlberg' göre ise çocuklar bilişsel olarak geliştiklerinde cinsiyete uygun davranmayı öğrenmektedirler. Kohlberg çocukların kadın ya da erkek olarak kategorileştirmelerinden sonra hangi kategoriye uygun olduklarını düşünüyorlarsa o şekilde davranmaya çalıştıklarını söylemektedir (Dökmen, 2009). Kohlberg' göre çocukların cinsiyet rol gelişimleri üç dönemde gerçekleşmektedir. Yaklaşık 2-3,5 yaşları arasında gözlenen cinsiyet etiketleme dönemindeki çocuklar toplumsal cinsiyetlerinin farkına vararak kendilerini kız yada erkek olarak isimlendirmektedirler. Yaklaşık 3,5-4,5 yaşları arasındaki cinsiyetin kararlılığı döneminde çocuklar toplumsal cinsiyetin sürekliliğini kavrarlar ve cinsiyetlerinin zaman içinde değişmeyeceğini öğrenmektedirler. Yaklaşık 4,5-7 yaşları arasındaki cinsiyetin değişmezliği olan son dönemde ise iki cinsiyetten de hangi davranışların beklendiğini öğrenirler ve cinsiyetleriyle tutarlı olduğunu düşündükleri için cinsiyetlerine uygun davranışlar göstermektedirler (Dönmez, 2001; akt. Yılmaz 2014).

Toplumsal Cinsiyet Şema Kuramı

Şema bilişsel bir yapıdır. Bilgi işleme sürecinde şemaya uygun bilgiler hemen kodlanabilmektedir. Şematik bilgi işleme süreci seçici olmakla birlikte çok sayıda uyarıcının şemaya uygun olarak anlam yüklemesini sağlamaktadır. Toplumsal cinsiyet şemasına göre bilgi işleme, kadınsı ve erkeksi olarak özellikleri ve davranışları kategorikleştirmektedir. Hatta cinsiyetle ilgili olmayan "nazik" gibi özellikler kadınsı, "atılgan" gibi özellikler erkeksi kategorilere sokularak işlenmektedir. Kadın ve erkek ayrımını vurgulayan toplumda büyüyen çocuklar kendileri, başkaları, olay ve nesnelere hakkındaki bilgileri algıladıkları bu cinsiyet çağrışımlarına göre işlemeyi öğrenmektedirler (Dökmen,2009). Toplumsal cinsiyet

şeması kadın ya da erkek olmak ile ilgili düşünce, duygu ve davranışları açıklamaktadır. Örneğin yeni bir bebek doğduğunda ona hediye almadan önce cinsiyetini merak eder, öğreniriz çünkü aldığımız hediyein bebeğin cinsiyetine uygun olmasını isteriz veya sekreterlik gibi bir meslek adı işittiğimizde aklımıza sadece kadınların çalıştığı bir meslek olduğuna dair bir düşünce gelir. Bu durumlar cinsiyete özgü şemalara aittir. (Helgeson, 2012; akt. Türk, 2019).

Sosyal Rol Kuramı

Eagly toplumda hiyerarşik bir yapı olduğu ve bu hiyerarşik yapıda erkeklerin kadınlardan daha yüksek statülü rollere sahip olduğunu söylemektedir. Bu hiyerarşik farklılık kadınların ve erkeklerin kendisinden beklenen davranışları etkilemektedir. Kadınlar ve erkekler arasındaki farklılıklar sosyal rollerdeki farklılıklarından oluşmaktadır. Kadınlar daha yüksek statülü rollere sahip olduklarında cinsiyet farklılıkları azalması beklenmektedir. Ev işleri, çocuk bakımı gibi görevlerin kadın ve erkeğe eşit olarak dağıtılması ayrıca ev işi dışındaki çalışma sorumluluklarının da kadın ve erkeğe eşit olarak dağıtılması cinsiyet kalıpyargılarının kaybolmasını sağlayarak kadın ve erkeklerin daha eşit sosyal rollere sahip olmalarını sağlayacaktır (Eagly & Steffen, 1984).

Toplumsal Cinsiyet Rollerini

Rol kavramını toplumsal cinsiyet açısından incelersek; toplumun kişilerden beklediği, kadın veya erkek olmaya dair davranışların bütünüdür. (Vatandaş, 2007) . Örnek olarak toplumun erkeğe atfettiği rol ailesinin geçimini sağlamaktır. Buna ek olarak toplumun kadına atfettiği rol ise çocuklarının bakımını sağlamak, onları büyütmektir. (Maya, Exposito and Ruiz, 2000; akt. Günay ve Bener, 2011). İnsanlar biyolojik olarak kadın ve erkek olarak doğarlar. Toplum ise onlara nasıl erkek ve kadın olmaları gerektiğine dair toplumsal roller atar. Kişiler, toplumun onlara öğrettiği şekilde büyürler. (Terzioğlu ve Taşkın, 2008). John Money, 1955 yılında “bir bireyin cinsellikle alakalı özellikleri içerecek ancak bu özellikler ile sınırlanmayacak şekilde kendini kadın ya da erkek pozisyonuna sahip olarak ortaya koymak amacıyla yaptığı ya da söylediği her şey”i belirtmek için toplumsal cinsiyet rollerini kavramını kullanmıştır. Ayrıca Money, toplumsal cinsiyet rollerinin kişilerin biyolojik cinsiyetlerinden farklı olabileceğini söylemiştir. (Hoogland, 2008; akt. Haymana, 2019). Toplumsal cinsiyet

rollerinin öğrenildiği ilk yer aile ortamıdır. Aileler, bebeklerinin cinsiyetlerini öğrendikleri andan itibaren bu farklılığa göre yetiştirip, kız ve erkek çocuklarına cinsiyetlerine uygun birbirinden farklı rol ve tutumlar öğretirler. Eğer çocuk kendi biyolojik cinsiyetine uygun bir davranış sergiliyorsa aile tarafından ödüllendirilirken, uygun olmayan bir davranış cezalandırılır. Bunlara ek olarak, çocuklara sunulan oyuncak seçimlerinden büyüdülerinde seçecekleri mesleklere, yaptıkları ev işlerine kadar her şey toplumun cinsiyetlere atfettiği rollere göre ayrıştırılmaktadır. (Kamışlı, 2018). Goffman'ın rol kuramına göre toplumsal cinsiyet rolleri teorisi, cinsiyetlere uygun davranışların doğuştan olmadığı, sosyal çevreden öğrenilen rollerin sonucu olarak ortaya çıktığını iddia etmektedir. İnsan davranışları toplumun beklentisine göre biçimlenmektedir ve bu şekilde sosyal roller oluşmaktadır. (Kaçan, 2018). Toplumun kadın ve erkeklerden beklediği davranışlar, hangi haklara sahip olduğu ya da sahip olması gerektiği kültürden kültüre değişiklik gösterse de ortak noktaları bulunmaktadır. (Ecevit, 2003; akt. Yılmaz, 2014). Toplumsal cinsiyetlere ilişkin kalıp yargılara bakıldığında erkeksilik kavramı daha çok girişken olmak, bağımsız olmak, üstün olmak gibi özellikler ile tanımlanmaktadır. Buna karşı olarak kadınsılık kavramı ise daha çok merhametli olmak, yardımsever olmak, bakım vermek gibi özellikler ile tanımlanmaktadır. (Damarlı, 2006; akt. Yılmaz, 2014).

Cinsel Doyum

Cinsellik Kavramı

İnsan cinselliği bireylerin karşı cinse (heteroseksüellik), aynı cinse (homoseksüellik), hem karşı hem de aynı cinse (biseksüellik) cinsel ilgi duyması veya hiç kimseye cinsel ilgi duymaması (aseksüellik) gibi kavramlar içermektedir (Merrick, Tenenbaum ve Omar, 2013). Birçok seksolog tarafından tanımlanan cinsellik; cinsel davranış, cinsel kimlik, cinsel tepki, cinsel yönelim, cinsel cazibe vb. kavramlarını kapsamaktadır (Tiefer, 1991). Cinsellik çok eski insanlık tarihlerinden günümüze kadar önemini yitirmeden süregelmiştir. Kişiler ergenlik çağında girdikleri andan itibaren cinselliğe ve cinsel aktiviteye karşı ilgileri büyük ölçüde artmaktadır. Cinsellik, toplumun kültürel, felsefi, politik, etik, ahlak ve din gibi birçok farklı faktörleri tarafından etkilenmektedir (Merrick, Tenenbaum ve Omar, 2013). Cinsellik ile ilgili farklı araştırmalar bulunmaktadır. İnsan cinselliği ile ilgili ilk geniş kapsamlı araştırma

Kinsey ve arkadaşları tarafından yapılmıştır. Daha sonra cinsellik ile ilgili araştırmalar yapan Masters ve Johnson ‘‘İnsanda Cinsel Davranış’’ isimli kitapta insanlardaki cinsel tepkinin anatomisi ve fizyolojisi hakkında çalışmalarını yayınlamışlardır. Bu çalışmanın önemi ise cinsel fizyolojinin temelini oluşturmuş olmasındır (İncesu, 1998). Bir diğer ‘‘İnsanda Cinsel Yetersizlik’’ isimli kitabında insanların cinsel yaşamlarındaki semptomları, kendi cinsel yaşamlarından nasıl zevk alabilecekleri hakkında bilgileri içermektedir (Masters and Johnson, 1970). Bunlara ek olarak Masters ve Johnson, insanın cinsel yanıt döngüsünü dört ayrı evreye ayırmıştır.

Cinsel Yanıt Döngüsü

Cinsel yanıt döngüsü Masters ve Johnson tarafından ortaya atılan uyarılma plato, orgazm ve zlme evrelerini içeren 4 basamaklı bir modeldir (Obos, 2011). Bu evrelere ek olarak cinsel isteğin de klinik açıdan önemli olması sebebiyle Kaplan 1974 yılında ‘‘istek’’ evresini eklemiştir (İncesu, 2004).

İstek/ Uyarılma Evresi

Bedensel veya psikolojik uyarın ile ortaya çıkan cinsel yanıt döngüsünün ilk evresidir. Tepkinin şiddetinin hızlı ya da yavaş bir şekilde artması uyarının yoğunluğuna ve süresine bağlıdır. Uyarılma evresinin sresinin uzunluğu fiziksel veya psikolojik açıdan kişiye uygun olup olmamasına göre kişiden kişiye değişiklik göstermektedir (İncesu, 2004).

Plato Evresi

Cinsel uyarılmanın devam ettiği bu evrede erkek cinsel organında ereksiyon, kadın cinsel organında vajinal salgı oluşmaktadır. Bu evrede kan basıncı yükselmesi, hızlı kalp atışı, hızlı nefes alıp-verme gibi fizyolojik belirtiler görülmektedir (İncesu, 2006).

Orgazm Evresi

Süre olarak en kısa, cinsel haz olarak en yoğun evre olan orgazm; erkeklerde ejakülasyon, kadınlarda perine ve vajina etrafında bulunan kaslarda ritmik kasılmalar ile karakterize edilmektedir (Basson & Schultz, 2007).

Çözülme Evresi

Cinsel yanıt döngüsünün son evresi olan çözülme (rezolüsyon) cinsel organlarda ve tüm bedende oluşan fizyolojik değişikliklerin hafiflemesi ve ortadan kalkması ile karakterizedir. Bu evrede kadınlar tekrar bir uyararla karşılaştıklarında tekrar orgazm olabilirken erkeklerde bu durum yaş ve cinsel deneyim faktörlerine göre değişmektedir (Yılmaz, 2012).

Cinsel İşlev Bozuklukları

Sağlıklı cinsel yaşam Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) tarafından entelektüel, duygusal, somatik ve sosyal bileşenlerin olumlu yönde bütünleşmesini sağlayan ve kişiliği, sevgiyi, iletişim geliştirmekte olan bir bütünlük olarak tanımlamaktadır (Alkan, 2008). Cinsellik geniş kapsamlı birçok etkene bağlı, bireylerin yaşamını önemli derecede etkileyen bir kavramdır. Bu sebeple cinsel işlevlerde görülen problemler kişilerin hayatında sorun teşkil etmekte ve gerek özel yaşamlarını gerek sosyal yaşamlarını büyük ölçüde etkilemektedir. Buna rağmen cinsel işlevler ile ilgili bir sorun olduğunda kişiler diğer sorunlarına göre daha zor kabul etmektedir. Cinselliğin yaşanması bağımsız olmak, birey olmak, teslim olabilmek, tek başınalık, bütün olmak, varoluşun keşfi anlamlarını taşımaktadır (Aydın, 1998). Cinsel yaşam bireylerin benliği ve özneliği için önemlidir. Ayrıca kişilerarası ilişkilerin gelişmesinde de önemli bir rolü vardır (Maner,2001; akt. Alkan, 2008).

Cinsel işlev bozuklukları cinsel yanıt döngüsündeki aksamadan meydana gelmektedir. Masters ve Johnson cinsel işlev bozukluğunu insanın cinsel yanıt evresinde yeterli düzeyde cinsel uyarılma, cinsel doyuma ulaşmayı engelleyecek herhangi bir aksama olarak tanımlamışlardır (Masters & Johnson, 1970). Arentewicz ve Schmidt (1982), cinsel işlev bozukluğunu “azalmış ya da atipik genital fizyolojik reaksiyonlar veya bu reaksiyonların tamamen kaybı sonucu cinsel duyarlılık ya da cinsel davranışlarda ortaya çıkan bozukluklar” şeklinde tanımlamışlardır (Çavaş, 2008).Bir diğer yandan cinsel işlev bozuklukları bireylerin yakın ilişkiler kurmasını veya sürdürmesini etkilemektedir. Ek olarak cinsel işlev bozuklukları anksiyete ve depresyon gibi zihinsel sağlık durumlarıyla ilişkili bulunmuştur (Heiman, 2002). Anksiyete, depresyon veya strese karşı diğer reaksiyonlar, dikkati erotik uyarılardan uzaklaştırarak cinsel uyarılmayı engellemektedir (Smith 1988). Klinik deneyimler,

anksiyetenin, hafif bir organik bozulmanın bile mevcut resmini ciddi bir şekilde karmaşıklıştırabildiğini, tam bir işlev bozukluğuna dönüştüğünü göstermektedir (Perelman, 2005).

Cinsel işlev bozuklukları organik veya psikolojik olmak üzere iki sebebe de bağlı olarak ortaya çıkabilmektedir. Ayrıca problem organik olarak ortaya çıksa bile belirli bir zaman sonra psikolojik sebepler de eklenebilir ve böylece durum daha komplike hale gelmektedir. Genetik yapı, yetiştirme koşulları, eğitim, yetişilen kültürel yapının cinselliğe bakış açısı, aile tutumları, psikolojik problemler vb. sebeplerin cinsel işlev bozukluğunun ortaya çıkmasında ve sürdürülmesinde büyük etkileri olduğu bilinmektedir. Erken çocukluk dönemine ait bilinçaltı çatışmalar, doğru bir şekilde öğrenilmeyen cinsel davranış ve tutumlar, cinsellik hakkındaki eksik-yanlış bilgiler, geleneksel-tutucu yetiştirilme biçimi ve ortam, suçluluk, utanç, günah, ayıp gibi duygular, psikoseksüel gelişim dönemindeki sorunlar, partnerler arasındaki iletişim problemleri, partnerinde veya kendisinde olan cinsel sorunlar veya depresyon gibi psikiyatrik problemler, bireyin kendi bedeniyle özellikle cinsel organlarıyla ilgili olumsuz düşünce ve inançlar gibi etkenler bireylerin cinsel yaşamını olumsuz bir şekilde etkilemektedir (İncesu, 2004).

DSM (Ruhsal Hastalıkların Tanımsal ve İstatistiksel Başvuru Kitabı) ve ICD (Dünya Sağlık Örgütü Ruhsal ve Davranışsal Bozukluklar Sınıflandırması) gibi psikiyatrik tanı kitaplarında bulunan ruhsal hastalıklar semptomlara göre gruplandırılmışlardır. Cinsel işlev bozukluğu ile ilgili yapılan sınıflandırmalar yeterli düzeyde klinik verilerle desteklenememiştir. Fakat, DSM 5 cinsel işlev bozukluğu tanı ölçütlerinin ifadeleri daha belirli, ölçülebilir ve somut tanımlamalardan oluşmaktadır (Gündüz, 2015). DSM 5'e göre cinsel işlev bozuklukları aşağıdaki şekilde sınıflandırılmaktadır;

- 1- Geç Boşalma
- 2- Sertleşme Bozukluğu
- 3- Kadında Orgazm Bozukluğu
- 4- Kadında Cinsel İlgi, Uyarılma Bozukluğu
- 5- Cinsel Organlarda- Pelviste Ağrı/İçe Girme Bozukluğu
- 6- Erkeklerde Düşük Cinsel İstek Bozukluğu

- 7- Erken Boşalma
- 8- Maddenin/İlacın Yol Açtığı Cinsel İşlev Bozukluğu
- 9- Tanımlanmış Diğer Bir Cinsel İşlev Bozukluğu
- 10- Tanımlanmamış Cinsel İşlev Bozukluğu

Bilişsel davranışçı sağaltımına göre, cinsel işlev bozukluğunun temelindeki problem yanlış koşullanmalar ve pekiştirmelerdir. Bu yanlış koşullanmaların ve öğrenmenin yerine daha işlevsel olanların öğretilmesi gerekmektedir. Sağlıklı bir cinsellik için esas kural uygun eş, uygun yer ve uygun zaman şartlarının sağlanmış olması gerekmektedir. Bütün cinsel işlev bozukluklarının devam etmesinde en önemli faktör performans anksiyetesidir (Öztürk ve Uluşahin, 2016).

Kadınlarda Cinsel İşlev Bozuklukları

Kadınların cinsel yanıt döngüsü erkeklere göre daha karmaşık bir yapıdadır. Bazı araştırmalara göre ise kadınların cinsel motivasyonunun karmaşık olduğu söylenmektedir (Basson, 2002; akt. Weeks, Gambescia ve Hertlein, 2019). Bununla birlikte çoğu kadının kendi cinselliği ve cinsel organlarına dair bilgi eksikliği bulunmaktadır. Kadınlar toplumumuzda tabu olarak görülen, konuşulması ayıp olan cinsellik hakkındaki bilgilere ulaşmak yerine bu konularda daha çekingen davranışlar göstermektedirler. Fakat daha öncede belirtildiği üzere cinsel işlevlerdeki problemler yanlış öğrenmeler sonucu ortaya çıkmaktadır. Kadınlarda en çok görülen cinsel işlev bozukluğu cinsel istek ve uyarılma bozukluklarıdır. Buna rağmen sağlık kuruluşlarına bu bozuklukla ilgili başvuran sayısının az olması, toplumun cinselliğe yönelik olumsuz bakış açısından kaynaklandığı düşünülmektedir (İncesu, 2006). Kadınlarda cinsel etkinliğe karşı ilgisizlik belirtilerinin en az, yaklaşık olarak altı aydır devam ediyor olması ve kişilerde belirgin bir sıkıntıya sebep olması bu tanının konabilmesi için gereklidir (Weeks, Gambescia ve Hertlein, 2019). Kadınlarda görülen bir başka cinsel işlev bozukluğu orgazm bozukluğudur. Orgazm bozukluğu hiçbir koşulda orgazm yaşamadığını belirten kadınları tanımlamak için kullanılmaktadır (Masters & Johnson, 1970). Organik veya anatomik problemlerden kaynaklanmadığında orgazm ile ilgili problemler psikojenik olarak kabul edilmektedir (Andersen, 1983). Fakat yıllarca geleneksel psikoterapi yani psikanalitik yönelimli tedavi bu problemin çözümünde başarısız olmuştur (Bergler, 1951). Amerikan Psikiyatri Birliği kadında orgazm

bozukluğu tanı kriterini “*orgazmda belirgin gecikme, belirgin orgazm seyrekliği yada yokluğu, orgazm duyularının çok düşük yoğunlukta olması*” şeklinde tanımlamaktadır (Amerikan Psikiyatri Birliği, 2013, s.207). Bu belirtilerin en az yaklaşık olarak altı ay sürmesi gerekmektedir. Bazı kadınlar orgazma ulaşmasalar da bu durumdan sıkıntı duymadıklarını ve zevk aldıklarını belirtmişlerdir. Bu sebeple bu belirtiler kişilerde klinik anlamda belirgin bir probleme neden olması gerekmektedir(Amerikan Psikiyatri Birliği, 2013). Kadınlar arasında tercihler, deneyim ve uyarılmaya karşı psikolojik reaksiyonlar açısından farklılıklar olabilmektedir (Weeks, Gambescia & Hertlein, 2019). Araştırmalara göre bazı kadınlar hayatları boyunca hiç orgazm olmadıklarını bildirirken, bazı kadınlar nadir olarak orgazm olduklarını bildirmişlerdir. Kadınların cinsel işlev bozukluklar ile ilgili en çok kliniğe başvuru sebebi vajinismustur(İncesu, 2006). Vajinismus, cinsel ilişki sırasında kadında vajina kaslarının istemsiz olarak kasılarak cinsel birleşmeye engel olmasıdır. Vajinismusun birçok sebebi olmakla birlikte çocukluk çağı travmalarının, korku ve suçluluk duygularının, ayıp ve günah şeklindeki düşüncelerinin etkisinin büyük olduğu düşünülmektedir. Bunlara ek olarak kadın erkek toplumsal cinsiyet rollerinin, kadınların beden imgesinin, evlilik uyumunun ve kadınların anne-baba arasındaki ilişkilerinin de vajinismusun ortaya çıkmasında önemli bir rolü olduğu ileri sürülmektedir (Öztürk ve Uluşahin, 2016). Disparenü, cinsel birleşme sırasında vajende ağrının olmasıdır. Kadınlarda ağrılı birleşmenin çoğu vajinismus belirtisi olarak görülmektedir. Ağrının herhangi bir yaraya, vajen kuruluşuna veya organik bozukluğa bağlı olmadan meydana gelmesi gerekmektedir (Öztürk ve Uluşahin, 2016). Vajinismus ve disparenü DSM-5 tanı kriterlerinde birleşerek Cinsel Organlarda-Pelviste Ağrı/İçe Girme Bozukluğu olarak isimlendirilmiştir. Tanı kriterlerine ağrı ve ağrı duymayla ilgili korku ve kaygı kriterleri eklenmiştir. Buna ek olarak uygun tedavi genellikle kas kasılmalarına değil ağrı korkusuna dayanmaktadır(Sungur ve Gündüz, 2014).

Erkeklerde Cinsel İşlev Bozuklukları

Erkekler ve kadınlarda cinsel isteğin azlığı genel olarak ikincil bir durum olarak ortaya çıkmaktadır. Sağlıklı olan bireylerde eğer ailede problemler yaşıyorlarsa, yaşamlarında zorluklar yaşıyorlarsa, yaşlanmışlarsa, cinsel yaşamlarında özgürlük yoksa örneğin evde başkalarının da yaşaması gibi, seslerin kolayca duyulabileceğini

düşünüyorsa cinsellikten zevk almak ve cinsel istekleri azalabilmektedir. Bu durumlar sürekli olmamakla birlikte eğer böyle sebepler olmadığında da hala cinsel istek azlığı sürüyorsa ve bireyler cinsellikten zevk alamıyorsa bozukluk tanısı düşünülebilir. Eğer bireylerin organik veya ruhsal başka bir rahatsızlığı varsa cinsel istek azlığı yine görülebilmektedir. Depresyon, anksiyete, şizofreni gibi ruhsal sağlık problemlerinden veya endokrin bozukluklar, diyabet gibi organik hastalıklardan olan problemlerden sonra ikincil olarak cinsel istek azlığı ortaya çıkabilmektedir. Ayrıca cinsel istek azlığı madde kullanımına (sigara, alkol, diğer bağımlılık yapan maddeler) ve ilaç kullanımına (antidepresan, antipsikotik ve diğer ilaçlar) bağlı olarak da ortaya çıkabilmektedir (Öztürk ve Uluşahin, 2016). Erkeklerde düşük cinsel istek bozukluğu tanısı konulabilmesi için cinsel istek azlığının, cinsel içerikli düşünceler, hayaller veya cinsel aktivite için isteğin en az altı ay süredir devam etmesi ve bireylerde belirgin bir sıkıntıya neden olması gerekmektedir. Ek olarak belirtilen diğer bozukluklara bağlı olarak ortaya çıkmamalı, maddeye veya ilaca bağlı olmamalıdır (Amerikan Psikiyatri Birliği, 2013). Erkeklerde görülen bir diğer cinsel işlev bozukluğu erken boşalmadır. Amerikan Psikiyatri Birliği'ne (2013) göre erken boşalma; eğer partnerle bir cinsel birliktelik yaşanıyorsa bu sırada vajinaya girdikten sonra yaklaşık bir dakika süre içerisinde ve bireyin kendi isteği olmadan boşalma gerçekleşmesidir. Vajinayı kapsamayan cinsel aktivitelerde de bireylere erken boşalma tanısı konulabilmektedir fakat bu aktiviteler için herhangi bir süre ölçütü belirlenmemiştir. Ayrıca bu tanıyı alabilmek için bireylerin bu belirtileri yaklaşık en az altı aydır yaşıyor olmaları gerekmektedir. Erkeklerde en çok karşılaşılan cinsel işlev bozukluğu erken boşalmadır. Sertleşme bozukluğu olan bireylerde ikincil olarak erken boşalmada görülebilmektedir. Erkekler durumsal olarak erken boşalma yaşadıkları zaman bu bir patoloji belirtisi olarak değil cinsel performansta normal varyasyon olarak kabul edilmelidir (Waldinger, 2007). Sertleşme bozukluğu erkeklerde en sık görülen ikinci cinsel işlev bozukluğu olarak görülmektedir. Doyumlu bir cinsel ilişki için yeterli derecede sertleşme olmaması olarak tanımlanmaktadır. Depresyon, anksiyete, öfke, benlik değer algısı, güven duygusunun zedelenmesi ve kişilerarası zorluklar gibi problemlere yol açabileceğinden dolayı cinsellik dışındaki alanları da etkileyebilen bir bozukluk olduğu görülmektedir. Toplum tarafından cinselliğin erkeklerde başarı olarak görülmesi ve bu durumu saplantılı hale getiren aşılama, edinen yanlış bilgiler, cinsel eğitim eksikliği gibi

sebepler sertleşme bozukluğuna yol açabilmektedir (Öztürk ve Uluşahin, 2016). Cinsel etkinlik sırasında ereksiyon problemi, cinsel etkinlik bitene kadar ereksiyonu sürdürmekte yaşanan güçlük, sertlik düzeyinde belirgin azalma gibi belirtilerin en az yaklaşık olarak altı aydır devam etmesi sertleşme bozukluğu tanı kriterleri olarak belirlenmiştir (Amerikan Psikiyatri Birliği, 2013). Bunlara ek olarak erkeklerde görülen bir diğer cinsel işlev bozukluğu geç boşalmadır. Amerikan Psikiyatri Birliği (2013) tanı kriterlerine göre partnerli cinsel birlikteliklerde bireyin isteğinden bağımsız olarak boşalmada yaşanan belirgin gecikme ve belirgin boşalma sıklığı/yokluğu belirtilerinin en az yaklaşık altı aydır devam ediyor olması gerekmektedir. Bu cinsel işlev bozukluğu bireyler belirgin sıkıntılara yol açmaktadır. Geç boşalma erkekler arasında nadir görülmektedir. Ek olarak anlaşılması güç ve tedavisi zor olduğu belirtilmektedir. Erkeklerin fiziksel becerileri üzerinde etkilerinin olduğu düşünüldüğünden dolayı geç boşalma değerlendirilirken kültürel, psikolojik, ilişkisel, durumsal, ruhsal faktörlerin göz önünde bulundurulması gerekmektedir. Boşalmanın süresi ve kolaylığı erkekte erkeğe değişim göstermektedir (Weeks, Gambescia & Hertlein, 2019). Yeterli derece uyarıcı varlığı ve sertleşme olduğunda erkek boşalmak istiyorsa fakat buna rağmen boşalma gerçekleşmiyorsa bu geç boşalma olarak tanımlanmaktadır (Hartmann & Waldinger, 2007).

Genel olarak hem kadınlarda hem erkeklerde görülen cinsel sorunların psikolojik sebepleri cinsel eğitim-bilgi eksikliği ve cinsellikle ilgili yanlış inanışlar olarak özetlenebilir. Kadın-erkek rolleri ile ilgili yanlış inanışlar, cinsel arzu ile ilgili yanlış inanışlar, cinsel ilişkideki davranışlar hakkındaki yanlış inanışlar, cinsel işlev ile ilgili yanlış inanışlar, cinsel anatomi ile ilgili yanlış inanışlar ve hamile kalma ile ilgili yanlış inanışlar cinsellik ile ilgili yanlış inanışlara örnek olarak verilebilmektedir. Kadın ve erkek rollerine ilişkin yanlış inanışlar arasında erkeklerin duygularını etrafındakilere açmaması gerektiği, “erkekler ağlamaz” cümlesiyle de toplum tarafından benimsenmiş olup hala bu inanç devam etmektedir. Erkeklerin cinselliklerini başarıya ulaşmak olarak görmesi bir diğer kadın-erkek rolleri ile ilgili yanlış inanıştır. Başarıya yönelik yetiştirilme tarzı erkeklerin cinsel yaşamlarını da etkilemiş olup cinsel doyumu performans kaygısına dönüştürmektedir. Başarıya yönelik cinsel birleşme ise beraberinde cinsel problemler getirmektedir. Cinsel ilişkiyi erkeklerin başlatması gerekir inancı cinselliği başlatmak isteyen kadını ve cinselliği başlatmak istemeyen

erkeği son derece etkilemektedir. Bu inanışta olan kişiler cinselliklerini istedikleri gibi özgürce yaşamakta sıkıntı çekmektedir. Ayrıca yine erkeklerin her an cinsellik isteyebileceği düşüncesi erkekleri istese de istemese de cinsel ilişkiye zorlamakta ve bu durumda erkeklerde yine kaygı yaratabilmektedir. Kadın rollerine ilişkin bilinen bir yanlış inanış cinsel isteğini belli eden kadınların hafif kadınlar olduğuna dair algıdır. Bu tutum kadınların cinsel yaşamlarındaki özgürlüğü kısıtlamakta ve erkeklerin kafasındaki doğru-temiz kadın algısına uymayan kadınlara karşı yargılayıcı olmasına yol açmaktadır. Cinsel aktivitede erkek boşalmazsa zararlı olur yanlış inanışı yine kadınları istemediği durumlarda karşısındaki erkeği tatmin etmek için zorlayıcı durumlara sürüklemektedir. Partneri boşalmadığında kadınlar kendilerini yetersiz ve suçlu hissetmektedir. Erkek veya kadın sevişmeye hayır diyemez yanlış inanışı ise ilişkiyi değil eşi reddetmek anlamı taşıdığı için hem kadınlar hem de erkekler istemediği bir cinsel aktiviteye başlamak zorunda kalmaktadır ve bu yüzden cinsel haz kaliteleri düşmektedir (İncesu, 2006).

Cinsel Doyumun Tanımı

Cinsel doyum, kişinin cinsel yaşamını cinsel aktiviteden ayrı olarak olumlu veya olumsuz şekilde öznel olarak değerlendirmesinden ortaya çıkan duygusal bir tepkidir. Bu tanımlamayla birlikte cinsel doyum mutluluk gibi tamamen duygusal ya da başarı gibi tamamen değerlendirici yapılardan ayrılmıştır. Cinsel doyumunu iletişim, samimiyet, duygusal yakınlık gibi ilişkiyel değişkenler, içe dönüklük-dışa dönüklük, kadınlık-erkeklik gibi bireysel değişkenlerden daha iyi belirlemektedir (Lawrance & Byers, 1995). Yapılan çalışmalar cinsel doyumun ifade edilmesinde sadece cinsel ilişki sıklığı ve orgazm sıklığı gibi fiziksel bileşenlerin değil, aynı zamanda duygusal bileşenlerin de önemli olduğunu söylemektedir. Bu çalışmaların, özellikle kadınların cinsel doyumunu açısından önem arz ettiği gösterilmektedir (Barrientos & Páez, 2006). Bancroft, Loftus ve Long'a (2003) göre, cinsel distres cinsel doyumun önemli bir parçasıdır. Kadınların negatif zihinsel durumlarının cinsel distresi etkilediğini söylemektedir. Ayrıca kadınlar için partnerleri ile kurdukları duygusal yakınlıklarının cinsel distresi etkileyen önemli bir belirleyici olduğunu vurgulamışlardır (Bancroft, Loftus ve Long, 2003). Ek olarak kadınlar cinsel doyumunu fizyolojik ve psikolojik olarak erkeklerden daha karmaşık görme eğilimindedir (Hurlbert, Apt & Rabehl, 1993). Literatüre bakıldığında cinsel

doyumunu etkileyen belli başlı faktörler vardır. Bunlardan bazıları cinsel ilişki sıklığı, cinsel isteğin miktarı, ön sevişme süresi, farklı cinsel aktivitelerden doyum almak ve orgazm sıklığıdır.

Cinsel Doyumun Öncülleri

Cinsel Doyumun Öncülü Olarak Cinsel İlişki Sıklığı

Haavio-Mannila ve Kontula'nın yaptıkları araştırma cinsel ilişki sıklığının, cinsel ilişkiden alınan zevk ile doğru orantılı olduğunu göstermektedir. Sık cinsel ilişkide bulunmak cinsel doyuma bağlı olan cinsel davranışlardandır. (Haavio-Mannila & Kontula, 1997). MacCabe'ye (1999) göre, cinsel ilişki sıklığı konusunda erkeklerin ve kadınların cinsellikten beklentileri birbirine benzemektedir. Ayrıca cinsel doyum için karşılıklı duyguların olmasının cinsel ilişki sıklığı kadar önemli olduğunu vurgulamıştır (akt. Rudd, 2009). Buna karşılık bazı araştırmalar ise en sık karşılaşılan durumlardan birisinin kadınların ve erkeklerin cinsel açıdan tatmin edici olduklarını düşündükleri şeylerin farklılık gösterdiğini söylemektedir. Erkekler cinsel ilişki sıklığının cinsel doyumları ile ilişkili olduğunu bildirmekteyken, kadınlar partnerleriyle olan cinsel ilişkilerinde duyguların cinsel doyum için önemli olduğunu vurgulamışlardır. Kadınların partnerleriyle duygusal ilişkileri ne kadar yakın olursa, cinsel doyum düzeylerinin daha yüksek olma olasılıkları da o kadar yüksek olduğu söylenmektedir (Hurlbert, Apt & Rabeahl, 1993).

Cinsel Doyumun Öncülü Olarak Cinsel İstek

Regev, Zeiss ve Schmidt'a göre cinsel istek, cinsel doyumun bir öncülüdür. Cinsel aktivite için düşük cinsel istek genellikle karşılıklı cinsel istek tutarsızlığında yani bir eşin cinsel aktivite için diğerine göre daha fazla cinsel isteği olduğunda bir sorun haline gelmiştir (Rudd,2009).

Cinsel Doyumun Öncülü Olarak Ön Sevişme

Guo ve ark. (2004), ön sevişmeyi bedenın okşanması, genital bölgenin okşanması, göğüslerin okşanması, öpüşme, sarılma ve hatta televizyon izlerken veya müzik dinlerken konuşmak olarak tanımlamaktadır (Rudd,2009).

Cinsel Doyumun Öncülü Olarak Farklı Cinsel Aktiviteler İle Doyum

Çiftlerin yeni, farklı pozisyonlar denemek ve rutin dışına çıkmak için oyunlar ve fikirler sağlayan birçok kitap, dvd ve diğer medyalar bulunmaktadır. Çiftlerin cinsel aktivite çeşitliliği ile cinsel doyum arasındaki ilişki hakkında literatür çok sınırlı olsa da yapılan araştırmalar çiftlerin daha fazla çeşitlilik aradığını söylemektedir. MacCabe (1999), hem kadınların hem de erkeklerin cinsel aktivitelerdeki çeşitliliğe ek olarak karşılıklı sevgi duygularının cinsel doyumları ile ilişkili olduğunu belirtmiştir (Rudd, 2009).

Cinsel Doyumun Öncülü Olarak Orgazm Sıklığı

Orgazm sıklığı cinsel doyum ölçen bir göstergedir. Orgazmın cinsel doyum ile ilişkili olmasının sebeplerinden birisi, kişilerin karşılıklı cinsel aktivite sırasında orgazm yanıtlarında bir uyum varsa bu, ilişkilerin duygusal olarak daha bağlantılı olduğu anlamına gelmektedir. (Rathus, Nevid & F. Rathus, 2005; akt. Rudd, 2009). Orgazm ile sona eren cinsel aktivite kişilerin daha fazla cinsel ilişki yaşamasına yol açan pekiştirici bir değere sahiptir ve böylelikle daha yüksek seviyede cinsel aktivitede bulunmak cinsel doyum düzeyini arttırmaktadır (Hurlbert, Apt & Rabehl, 1993). Thomsen ve Chang (2000), “eğer katılımcılar ilk cinsel ilişki sırasında orgazm yaşarlarsa bu, kişilerin cinsel doyuma ulaştıklarını göstermektedir” diye belirtmiştir. Bu araştırmada ilk cinsel ilişki deneyimlerinden duydukları memnuniyetin belirleyicileri araştırılmış ve bu belirleyicilerden birisi olan orgazmın ilk cinsel deneyimde yaşanıp yaşanmadığına bakıldığında erkekler ve kadınlar arasında anlamlı bir fark bulunmuştur. Erkeklerin % 80’i, kadınların %24’ü ilk cinsel ilişki sırasında orgazm yaşadıklarını bildirmişlerdir. Fakat erkekler partnerlerinin % 61’inin orgazm yaşadığını tahmin ederken kadınlar partnerlerinin %86’sının orgazm yaşadığını tahmin etmişlerdir. Buna ek olarak, ilk ilişkilerinde orgazm olan bireylerin cinsel eğitim hakkında daha fazla bilgi sahibi oldukları belirtilmiştir (Thomsen & Chang, 2000). Orgazmın cinsel doyum için gerekli bir faktör olduğunu öne sürenlerin yanında cinsel deneyimde orgazm yaşanmasının cinsel doyum için tek faktör olmadığını ileri sürenler de bulunmaktadır (Haavio-Mannila & Kontula, 1997). Ayrıca orgazmın bir memnuniyet garantisi olmadığı ve orgazm eksikliğinin de mutlaka bir memnuniyetsizlik işareti olmadığı belirtilmektedir (Rathus ve ark., 2005; Rudd, 2009). Buna rağmen çoğu araştırmacı yine de orgazmın en

kolay ölçülebilir cinsel doyum faktörü olduğunu öne sürmektedir (Haavio- Mannila & Kontula, 1997).

Cinsel Özgüven

Cinsellik insanların yaşamlarının önemli bir parçasıdır. Cinsel ihtiyaçlar, bireylerin yaşamlarından haz almaları ve sağlıklı bir ruh sağlığı için karşılanması gereken önemli ihtiyaçlardır. Bu sebeple kişilerin yaşamını olumlu bir şekilde etkileyerek cinsel ihtiyaçların karşılanabilmesi için kişilerin özgüvenlerinin gelişmiş olması gerekmektedir. Bu açıdan cinsel özgüven kavramı ele alınırken cinsellik ile birlikte özgüven kavramının da açıklanması gerekmektedir (Çelik, 2015). Özgüven kişilerin yeteneklerine olan inancıdır ve bu inanç motivasyonlarını artırır. Ayrıca bu inanç ve güven duygusu kişileri değerli hissettirir. Kişilerin yeteneklerine ve etkinliklerine olan güveni, sıkıntılı bir durumla karşılaştıklarında daha kolay başa çıkmalarını sağlar ve hedef seçimlerinde daha iddialı olmalarını desteklemektedir. En nihayetinde özgüven kendine inanmak anlamına gelir(Benabou & Tirole, 2002). Özgüven bireylerin kendilerinden memnun olup olmaması ve kendilerini değerlendirmesi ile bağlantılı bir olgu olarak görülebilir (Çelik, 2012). Özgüven insanların hayatlarında önemli bir yere sahiptir ve hayatlarını bir çok yönden etkilemektedir. Özgüvenin etkili olduğu alanlardan birisi de cinsel yaşamdır. Yeterli özgüvene sahip olmak bireylerin cinsel arzularını ve ihtiyaçlarını karşılamaları için gerekli unsurlardan biridir. Yeterli özgüvene sahip bireyler partnerleriyle rahat bir şekilde konuşabilmekte ve cinsel arzularını istedikleri zaman ifade edip yaşayabilmektedir. Böylece bireyler kendilerini daha mutlu ve özgür hissettikleri bir cinsel yaşam sürdürebilmektedir. Ek olarak, yetersiz özgüvene sahip bireyler partnerleriyle iletişim kurarken kaçınmacı tavırlar göstermekte ve cinsel arzularını erteleme eğiliminde olmaktadır (Lauster 2005; akt. Çelik, 2015). Cinsel olarak kendini rahat bir şekilde ifade edebilmek, dilediği şekilde cinsel birliktelikte bulunma cesareti, cinsel açıdan farkındalık sahibi olmak cinsel özgüvenle ilgili önemli unsurlardandır. Ve bu unsurlar cinsel yaşamın çok önemli unsurlarındandır. Bu bağlamda, cinsel özgüven kişilerin cinsel arzu ve duygularını rahat bir şekilde partnerleriyle paylaşabilmeleri ve yaşayabilmeleri, cinsel açıdan farkındalık sahibi olmaları, partnerlerine yeterli seviyede kendilerini rahat bir şekilde ifade edebilmeleri

ve partnerleriyle istedikleri şekilde cinsel birliktelik yaşayabilme cesareti gösterebilmeleri olarak tanımlanmaktadır. (Çelik, 2015). Cinsel özgüven kadınları ve erkekleri tahrik eden bir unsurdur. Cinsel birliktelikte uyum sağlanması için partnerlerin birbirleriyle kurdukları iletişimin açık ve net olması gerekmektedir. Eşlerin cinsel ilişki ile ilgili konularda düşünce, istek, duygu ve beklentilerini açık bir şekilde birbirleri ile paylaşma cesareti gösterebilmeleri, cinselliği birlikte keşfetmelerini ve böylece uyumlu bir cinsel birliktelik yaşamalarını sağlamaktadır(Gökner, 2011; akt. Küt, 2018). Yurt içinde ve yurt dışındaki literatüre bakıldığında “cinsel özgüven” kavramı ile ilgili araştırmaların sınırlı olduğu gözlemlenmektedir. Bunlara ek olarak, bireylerin cinsel özgüvenlerinin düşük olması cinsel davranışlarını olumsuz yönde etkilemekte ve dolayısıyla cinsel yaşamlarından daha fazla haz almalarını da engellemektedir (Küt, 2018). Ayrıca cinsel özgüven ile ilgili problemler ve cinsel işlev bozuklukları sadece bireylerin cinsel yaşamlarını değil, diğer yaşam alanlarını da etkilemekte ve duygusal açıdan değişimlere neden olabilmektedir(Bozkurt,1996; Küt, 2018).

BÖLÜM 2:YÖNTEM

Örneklem

Araştırmanın örneklemini 18-55 yaş arasında 230 kadın ve 183 erkek olmak üzere toplamda 413 kişi oluşturmaktadır. Bu kişilerin 196'sı bekar ve son üç aydır aktif cinsel yaşama sahip bireylerden ve 217'si evli bireylerden oluşmaktadır.

Araştırma Modeli

Araştırmada, toplumsal cinsiyet rolleri ile cinsel doyum ve özgüven arasındaki ilişki araştırılmıştır. Bu araştırmada, toplumsal cinsiyet rolleri değişkeni bağımsız değişken, cinsel doyum ve cinsel özgüven değişkenleri ise bağımlı değişken olarak alınmıştır.

Veri Toplama Araçları

Bu araştırmada araştırmacı tarafından hazırlanan sosyodemografik bilgi formu ile birlikte, Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği, Golombok Rust Cinsel Doyum Ölçeği, Cinsel Özgüven Ölçeği kullanılmıştır. Ölçeklere ait bilgiler ayrıntılı olarak alt başlıklar halinde aşağıda belirtilmiştir.

Sosyodemografik Bilgi Formu

Araştırmacı tarafından oluşturulan sosyodemografik bilgi formunda katılımcılara yaş, cinsiyet, eğitim durumu gibi sosyodemografik özellikleri içeren sorular sormuştur. Çalışmaya dahil edilme kriterlerini belirlemek amacı ile katılımcılara medeni durum, aktif cinsel yaşama sahip olma gibi sorular da yöneltilmiştir.

Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği

Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği 2011 yılında kişilerin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumlarını ölçmek için Zeyneloğlu ve Terzioğlu tarafından geliştirilmiştir. TCRT ölçeği 38 maddeden ve beş alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçeğin alt boyutları ‘‘eşitlikçi cinsiyet rolü’’, ‘‘kadın cinsiyet rolü’’, ‘‘evlilikte cinsiyet rolü’’, ‘‘geleneksel cinsiyet rolü’’ ve ‘‘erkek cinsiyet rolü’’ şeklindedir. Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği 5’li likert tipi ölçektir. Ölçek, öğrenciler toplumsal cinsiyet rolleri ile ilgili eşitlikçi tutum cümlelerine; tamamen katılıyorsa ‘‘5’’ puan, katılıyorsa ‘‘4’’ puan,

kararsızsa “3” puan, katılmıyorsa “2” puan, kesinlikle katılmıyorsa “1” puan şeklinde puanlandırılmıştır. Toplumsal cinsiyet rolleri ile ilgili geleneksel tutum cümleleri ise; bu puanlamanın tam tersi olarak, öğrenciler tamamen katılıyorsa “1” puan, katılmıyorsa “2” puan, kararsızsa “3” puan, katılmıyorsa “4” puan, kesinlikle katılmıyorsa “5” puan olacak şekilde puanlandırılmıştır. Bu puanlama biçimi ile ölçekten katılımcılar tarafından alınacak en yüksek puan 190; alınacak en düşük puan ise 38’dir. Ölçekten alınan en üst puan bireylerin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin eşitlikçi tutuma sahip olduğunu, en alt puan ise bireylerin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin geleneksel tutuma sahip olduğunu belirtmektedir. Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeğinin Cronbach Alfa Güvenirlik Katsayısı 38 madde için “0.92” olarak bulunmuştur. Bu sonuç, ölçek maddelerinin birbiriyle yüksek iç tutarlılığa ve yüksek güvenilirliğe sahip olduğunu göstermektedir (Zeyneloğlu ve Terzioğlu, 2011). Eşitlikçi cinsiyet rolü soru numaraları 4, 8, 12, 13, 18, 20, 22, 27’dir. Kadın cinsiyet rolü soru numaraları 1, 5, 16, 19, 21, 29, 31 ve 37’dir. Evlilikte cinsiyet rolü soru numaraları 2, 6, 9, 10, 14, 15, 26 ve 36’dır. Geleneksel cinsiyet rolü soru numaraları 3, 7, 11, 17, 23, 24, 25, 32’dir. Erkek cinsiyet rolü soru numaraları 28, 30, 33, 34, 35 ve 38’dir. Eşitlikçi cinsiyet rolü alt ölçeği kadın ve erkeklerin gündelik yaşamdaki rollerini ve sorumluluklarını eşit bir şekilde paylaşmalarını içeren maddeler barındırmaktadır. Örneğin; ‘ailede ev işleri, eşler arasında eşit paylaşılmalıdır’, ‘ailede kararları eşler birlikte almalıdır’. Kadın cinsiyet rolü alt ölçeği toplum tarafından kadınlara aktarılan rolleri ve sorumlulukları içermektedir. Örnek olarak; ‘kadının temel görevi anneliktir’, ‘bir kadın cinsel ilişkiyi evlendikten sonra yaşamalıdır’. Evlilikte cinsiyet rolü alt ölçeği evlenen kadınlara ve erkeklere toplum tarafından yüklenen evlilikteki sorumluluk ve rolleri içermektedir. Örneğin; ‘kadının erkek çocuk doğurması onun değerini artırır’, ‘kadınlar kocalarıyla anlaşamadıkları konularda tartışmak yerine susmayı tercih etmelidir’. Geleneksel cinsiyet rolü alt ölçeği kadın ve erkeklerin günlük yaşamlarındaki sorumlulukların ve rollerin nasıl olması gerektiğine dair toplum tarafından aktarılan kalıplaşmış yargıları içermektedir. Örneğin; ‘kadının doğurganlık özelliği nedeniyle iş başvurularında erkekler tercih edilmelidir’, ‘kız bebeğe pembe, erkek bebeğe mavi renkli giysiler giydirilmelidir’. Erkek cinsiyet rolü alt ölçeği toplum tarafından erkeklere aktarılan rolleri ve sorumlulukları içermektedir. Örnek olarak; ‘

evlilikte erkeğin öğrenim düzeyi kadından yüksek olmalıdır”, ailede erkek çocuğun öğrenim görmesine öncelik tanınmalıdır”.

Golombok Rust Cinsel Doyum Ölçeği

1985 yılında Golombok ve Rust tarafından geliştirilmiş olan Golombok-Rust Cinsel Doyum Ölçeği, cinsel ilişkinin kalitesini ve cinsel işlev bozukluklarını değerlendirmeye yönelik bir ölçme aracıdır. Bu ölçek aktif cinsel yaşamı olan kadın ve erkeklerin cinsel ilişkilerini değerlendirmek ve eğer var ise cinsel işlev bozukluklarını tespit etmek için kullanılmaktadır. Bu ölçekten elde edilen toplam puan sonucunda cinsel işlevlerin niteliği ile ilgili genel bir bilgi alınmakta, alt boyut puanlarının sonucunda ise ilişkinin çeşitli yönleri ile ilgili daha ayrıntılı bilgiler sunulmaktadır. Ölçeğin bazı alt boyutlarından tanı koyabilmek için de faydalanabilmektedir. Golombok ve Rust cinsel doyum ölçeğinin geçerli ve güvenilir olduğunu analizler yaparak kanıtlamıştır. Ölçeğin iki yarım güvenirlik kat sayısı kadınlarda 0.94, erkeklerde ise 0.87 olarak bulunmuştur. Alt boyutlar açısından elde edilen iç tutarlılık katsayıları 0.61 ile 0.83 arasında değişmektedir (Golombok ve Rust, 1985). Ölçek 28 maddeden, kadın ve erkek olmak üzere iki formdan oluşmaktadır. Her iki formda bulunan ortak alt boyutlar doyum, iletişim, sıklık, dokunma ve kaçınmadır. Bu alt boyutlara ek olarak, ölçeğin kadın formunda orgazm bozukluğu ve vajinismus, ölçeğin erkek formunda ise erken boşalma ve ereksiyon bozukluğu alt boyutları bulunmaktadır (Tuğrul, Öztan & Kabakçı, 1993). Cinsel doyum ölçeğinin erkek formunun “sıklık” alt boyut soru numaraları 1 ve 17’dir. “İletişim” alt boyutunun soru numaraları 2 ve 9’dur. “Doyum” alt boyutunun soru numaraları 5,11,15 ve 21’dir. “Kaçınma” alt boyutunun soru numaraları 7,14,22 ve 28’dir. “Dokunma” alt boyutunun soru numaraları 6,12,20 ve 25’dir. “Ereksiyon bozukluğu” alt boyutunun soru numaraları 3,10,16 ve 23’dür. Son olarak “erken boşalma” alt boyutunun soru numaraları 4,13,24 ve 27’dir. Kadın formunun “sıklık” alt boyutunun soru numaraları 3 ve 15’dir. “İletişim” alt boyutunun soru numaraları 2 ve 16’dır. “Doyum” alt boyutunun soru numaraları 5,10,18 ve 22’dir. “Kaçınma” alt boyutunun soru numaraları 7,13,20 ve 23’dür. “Dokunma” alt boyutunun soru numaraları 9,12,19 ve 25’dir. “Vajinismus” alt boyutunun soru numaraları 6,11,17 ve 24’dür. “Orgazm bozukluğu” alt boyutunun soru numaraları 8,14,21 ve 28’dir. Bireylerin cinsel ilişki sıklığını belirlemek için kullanılan “sıklık” alt

boyutunda iki madde vardır (örneğin, bir hafta boyunca cinsel ilişkide bulunmadığınız olur mu?). Bireylerin cinsel ilişkilerinde nelerden hoşlanıp hoşlanmadıklarını belirlemek için ‘‘iletişim’’ alt boyutunda iki madde bulunmaktadır (örneğin, eşinize, cinsel ilişkinizle ilgili olarak nelerden hoşlanıp nelerden hoşlanmadığınızı söyleyebilir misiniz?). Bireylerin cinsel ilişkilerinden tatmin olup olmadıklarını ölçen ‘‘doyum’’ alt boyutudur (örneğin, eşinizle olan ilişkinizi tatminkar bulur musunuz?). Kişilerin cinsel ilişkiden kaçınma davranışlarını belirleyen alt boyut ise ‘‘kaçınma’’ alt boyutudur (örneğin, eşinizle sevişmekten kaçınır mısınız?). Kişilerin cinsel ilişki yaşarken birbirlerine dokunmaktan zevk alıp almadığını ölçen alt boyut ise ‘‘dokunma’’ alt boyutudur (örneğin, eşinize sarılıp, vücudunu okşamaktan zevk alır mısınız?). Kadınların vajinismus belirtilerinin olup olmadığını ölçen alt boyut ‘‘vajinismus’’ alt boyutudur (örneğin, kendi cinsel organınızın, eşinizin cinsel organının giremeyeceği kadar dar olduğunu düşünür müsünüz?). Kadınların cinsel ilişki sırasında doyuma ulaşmanın mümkün olup olmadığını ölçen alt boyut ise ‘‘orgazm bozukluğu’’ alt boyutudur (örneğin, cinsel birleşme anında doyuma ulaşır mısınız?). Erkeklerin erken boşalma belirtileri olup olmadığını ölçen alt boyut ‘‘erken boşalma’’ alt boyutudur (örneğin, cinsel ilişki sırasında boşalmak için henüz erken olduğunu düşünürseniz boşalmayı geciktirebilir misiniz?). Erkeklerin sertleşme problemlerinin olup olmadığını belirleyen alt boyut ‘‘ereksiyon bozukluğu’’ alt boyutudur (örneğin, ilişki sırasında cinsel organınızın sertleşmediği olur mu?). ‘‘Sıklık’’ ve ‘‘iletişim’’ alt boyutları iki maddeden ve diğer alt boyutlar dörder maddeden oluşmaktadır. Ek olarak hem kadın hem erkek formunda bu alt boyutlar dışında cinsel ilişkinin niteliğini ölçen dört madde bulunmaktadır (Tuğrul, Öztan ve Kabakçı, 1993). Ölçekte yer alan maddelerin cevaplanmasında 5’li likert tipi ölçek kullanılmıştır ve ölçek cevapları ‘‘hiçbir zaman- 0 puan’’, ‘‘nadiren- 1 puan’’, ‘‘bazen- 2 puan’’, ‘‘çoğu zaman- 3 puan’’, ‘‘her zaman- 4 puan’’ seçeneklerinden oluşmaktadır. Ölçek değerlendirilirken hem alt boyutların puanları hem de toplam puan şeklinde kullanılabilir. Ölçekten alınan yüksek puanlar ilişkideki ve cinsel işlevlerdeki bozulmaya işaret etmektedir. Elde edilen ham puanlar 1-9 arasında standart puanlara dönüştürülebilmektedir. 5 kesme noktası olup, 5 puan ve üstü alınan alt boyutlarda sorun yaşandığı anlamına gelmektedir. Bu sebeple 5 puan ve üzerinde puan alan katılımcılar ‘‘sorunlu grup’’, 5 puan altında alanlar ‘‘sorunsuz grup’’ olarak isimlendirilmiştir. Kadınlar, erkekler için ayrı ayrı veya çiftler için ortak

bir profil gösterilebilmektedir. Golombok – Rust Cinsel Doyum Ölçeği'nin standardizasyon çalışması 1993 yılında Tuğrul, Öztan ve Kabakçı tarafından yapılmıştır.

Cinsel Özgüven Ölçeği

Cinsel Özgüven Ölçeği, cinsel özgüveni ölçmek için Çelik (2012a) tarafından geliştirilmiştir. 4'lü likert tipi ölçektir. Ölçekte 13 madde bulunmaktadır. Ölçeğin üç adet alt boyutu bulunmaktadır. Bunlar; cinsel açıdan kendini açığa vurma, cinsel cesaret ve cinsel farkındalıktır. Ölçeğin 1-7. maddeleri cinsel açıdan kendini açığa vurma alt boyutunu (örneğin, cinsellik konusunda sevdiğim ve sevmediğim şeyleri eşimle paylaşabilirim), 8-10. maddeler cinsel cesaret alt boyutunu (örneğin, karşı cinsle aynı ortamda yalnız kalabilirim.), 11-13. maddeler ise cinsel farkındalık boyutunu (örneğin, başkalarının cinsel konulardaki görüşlerine saygı duyarım.) hesaplamaktadır. Ölçek alt ölçeklere ilişkin ayrı puan vermekte, bir de cinsel özgüven seviyesini gösteren toplam bir puan vermektedir. Ölçekten alınabilecek en alt puan 13'tür. En üst puan ise 52'dir. Ölçekten alınan yüksek puanlar kişilerin cinsel özgüven düzeylerinin yüksek olduğunu göstermektedir. Ölçeğin toplam Cronbach alfa değeri .88'dir. Ölçeğin alt boyutları olan cinsel açıdan kendini açığa vurma Cronbach alfa değeri .90, cinsel farkındalık Cronbach alfa değeri .68, cinsel cesaret Cronbach alfa değeri ise .84'tür (Çelik, 2015).

Betimsel Analiz

Tablo 1
Katılımcıların Tanılayıcı Özelliklere Göre Dağılımı

		f	%
Cinsiyet	Kadın	230	55,7
	Erkek	183	44,3
Eğitim Durumunuz	İlkokul	4	1,0
	Lise	29	7,0
	Ortaokul	3	0,7
	Üniversite	377	91,3
Çalışma Durumunuz	Çalışıyor	278	67,3
	Çalışmıyor	135	32,7
Medeni durum	Bekar	196	47,5
	Evli	217	52,5
Cinsel yönelim	Heteroseksüel	413	100,0
Cinsel Yaşamınızı Nasıl Değerlendirirsiniz?	Çok iyi	98	23,7
	İyi	174	42,1
	Orta	110	26,6
	Kötü	31	7,5
	Toplam	413	100,0

Tabloya bakıldığında, katılımcıların %55,7'sinin kadın, %44,3'ünün erkek olduğu anlaşılmaktadır. Katılımcıların büyük bir oranı (%91,3) üniversite mezunu olduğunu ifade etmiştir. Çalıştığını belirten katılımcıların oranı %67,3'tür. Katılımcıların %47,5'i bekar, %52,5'i ise evlidir. Katılımcıların tamamının cinsel yöneliminin heteroseksüel olduğu anlaşılmıştır. Cinsel yaşamınızı nasıl değerlendirirsiniz? Sorusuna katılımcıların %23,7'i çok iyi, %42,1'i iyi, %26,6'sı orta ve %7,5'i kötü şekilde cevap vermiştir.

Tablo 2

Katılımcıların Yaşlarına Ait Betimsel Değerler

Değişken	N	Minimum	Maksimum	Ort	Ss
Yaş (yıl)	413	18	55	30,39	8,27

Tablo incelendiğinde, katılımcıların yaşlarının 18 ile 55 arasında değiştiği anlaşılmaktadır. Katılımcıların yaş ortalaması 30,39 (Ss=8,27) olarak hesaplanmıştır.

Tablo 3

Katılımcıların Toplumsal Cinsiyet Rolü Puanlarına Ait Betimsel Değerler

Toplumsal Cinsiyet Rolü Puanı				
N	Ortalama	Std. Sapma	Minimum	Maksimum
413	161,06	24,35	65	190

Tablo incelendiğinde, toplumsal cinsiyet rolü puanlarının 65 ile 190 arasında değiştiği ve puan ortalamasının 161,06 (Ss=24,35) olarak hesaplandığı anlaşılmaktadır.

Tablo 4

Katılımcıların Toplumsal Cinsiyet Rolü Puanlarının Kesme Noktasına Göre Dağılımı

	N	%
Toplumsal cinsiyet rolü puanı	137 ve altı	18,6
	138 ve üzeri	81,4
	Toplam	100,0

Tablo incelendiğinde, toplumsal cinsiyet rolü puanları 137 ve altında bulunan katılımcıların oranı %18,5, 138 ve üzerinde bulunan katılımcıların oranı ise %81,4'tür. Katılımcıların büyük bir oranı toplumsal cinsiyet rolleri ile ilgili olumlu görüşlere sahiptir.

Tablo 5

Katılımcıların Sorunsuz ve Sorunlu Cinsel Doyum Puanlarına Göre Dağılımı

		N	%
Golombok Rust Cinsel Doyum Puanı	Sorunsuz	377	91,3
	Sorunlu	36	8,7
	Toplam	413	100,0

Tablo incelendiğinde, katılımcıların %91,3'ü sorunsuz, %8,7'si sorunlu cinsel doyuma sahiptir.

Tablo 6

Katılımcıların Toplumsal Cinsiyet Rolü Puanlarının Cinsel Doyumlarına Göre Dağılımı

		Golombok Rust Cinsel Doyum				Toplam	
		Sorunsuz		Sorunlu			
		N	%	N	%	N	%
Toplumsal cinsiyet rolü puanı	137 ve altı	66	85,7	11	14,3	77	100
	138 ve üzeri	311	92,6	25	7,4	336	100
Toplam		377	91,3	36	8,7	413	100

Tablo incelendiğinde, toplumsal cinsiyet rolü puanı 137 ve altında bulunan katılımcıların %85,7'sinin sorunsuz, %14,3'ü sorunlu cinsel doyuma sahip olduğu anlaşılmaktadır. Toplumsal cinsiyet rolü puanı 138 ve üzerinde bulunan katılımcıların ise %92,6'sının sorunsuz, %7,4'ünün sorunlu cinsel doyuma sahip olduğu belirlenmiştir.

Verilerin İstatistiksel Analizi

Araştırma kapsamında, toplumsal cinsiyet rolü, Golombok Rust cinsel doyum ve cinsel özgüven ölçeklerinden alınan puanların dağılımını incelemek için çarpıklık ve basıklık katsayıları temel alınmıştır. Büyük örneklemlerli çalışmalarda, tek değişkenli normal dağılım varsayımının karşılanabilmesi için basıklık katsayısının 7'den, çarpıklık katsayısının ise 2'den küçük olması gerekmektedir (Finney ve DiStefano, 2006). Bu

araştırmada elde edilen çarpıklık katsayıları -1,35 ile 1,45 aralığında, basıklık katsayıları ise -0,43 ile 3,13 aralığında yer almıştır (Tablo 1). Elde edilen sonuçlara göre veriler normal dağılım varsayımını karşılamıştır.

Tablo 7

Toplumsal Cinsiyet Rolü, Golombok Rust Cinsel Doyum ve Cinsel Öz Güven Ölçeklerinden Elde Edilen Puanlara Ait Betimsel Değerler

Değişkenler	N	Min.	Maks.	Ort	Ss	Çarpıklık		Basıklık	
						Değer	SH	Değer	SH
Kadın cinsiyet rolü	413	10	40	31,91	7,30	-0,86	0,12	-0,15	0,24
Evlilikte cinsiyet rolü	413	15	40	36,10	4,60	-1,65	0,12	3,13	0,24
Geleneksel cinsiyet rolü	413	11	40	31,47	6,78	-0,63	0,12	-0,17	0,24
Eşitlikçi cinsiyet rolü	413	15	40	36,02	4,64	-1,59	0,12	2,68	0,24
Erkek cinsiyet rolü	413	7	25	21,48	3,38	-1,27	0,12	2,05	0,24
Toplumsal cinsiyet rolü toplam puan	413	65	190	161,06	24,35	-0,94	0,12	0,42	0,24
Sıklık	413	0	8	3,50	1,86	0,22	0,12	-0,34	0,24
İletişim	413	0	8	1,91	1,80	0,94	0,12	0,59	0,24
Doyum	413	0	16	4,44	2,96	0,95	0,12	1,12	0,24
Kaçınma	413	0	14	2,62	2,48	1,45	0,12	2,53	0,24
Dokunma	413	0	14	2,04	2,34	1,37	0,12	1,99	0,24
Ereksiyon bozukluğu (erkek)	183	0	12	3,48	2,44	0,95	0,18	0,89	0,36
Erken boşalma (erkek)	183	0	16	3,46	2,88	1,13	0,18	1,75	0,36
Vajinismus (kadın)	230	0	15	4,10	3,19	1,01	0,16	0,95	0,32
Orgazm bozukluğu (kadın)	230	0	12	6,47	1,96	0,42	0,16	0,81	0,32
GRCDO toplam puan	413	2	87	27,10	12,70	0,88	0,12	1,24	0,24
Cinsel açıdan kendini açığa vurma	413	8	28	23,31	4,61	-0,82	0,12	-0,03	0,24
Cinsel cesaret	413	3	12	9,95	2,28	-1,09	0,12	0,54	0,24
Cinsel farkındalık	413	5	12	9,38	1,72	-0,29	0,12	-0,43	0,24
Cinsel özgüven toplam puan	413	24	52	42,64	6,85	-0,59	0,12	-0,36	0,24

Katılımcıların toplumsal cinsiyet rolü, Golombok Rust cinsel doyum ve cinsel özgüven puanlarını cinsiyet ve medeni duruma göre karşılaştırmak için bağımsız örneklem t testi uygulanmıştır. Toplumsal cinsiyet rolü, Golombok Rust cinsel doyum ve cinsel özgüven puanları arasındaki ilişkileri incelemek için ise Pearson korelasyon katsayıları hesaplanmıştır. Toplumsal cinsiyet rollerinin cinsel doyum ve cinsel özgüven üzerindeki etkisi ise çoklu doğrusal regresyon analizi ile incelenmiştir. Güven aralığı %95 olarak belirlenmiş ve $p < 0,05$ değerleri istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir. SPSS 25.0 istatistik paket programı kullanılarak veriler analiz edilmiştir.

BÖLÜM 3:BULGULAR

Bu bölümde araştırmanın amacı doğrultusunda öncelikle toplumsal cinsiyet rolü, Golombok Rust cinsel doyum ve cinsel özgüven puanları cinsiyete göre karşılaştırılmıştır. Bir sonraki adımda puanlar medeni duruma göre karşılaştırılmıştır. Son adımda ise puanlar arasındaki ilişkiler korelasyon katsayıları hesaplanarak incelenmiştir.

Cinsiyete Göre Toplumsal Cinsiyet Rolü, Golombok Rust Cinsel Doyum ve Cinsel Öz Güven Puanlarının Karşılaştırılması

Tablo 8

Cinsiyete Göre Toplumsal Cinsiyet Rolü Ölçeği Puan Ortalamaları, Standart Sapmalar ve t Testi Sonuçları

Değişkenler	Cinsiyet	N	Ort	Ss	t	Sd	p
Kadın cinsiyet rolü	Kadın	230	34,89	5,61	10,46	411	<0,01
	Erkek	183	28,16	7,45			
Evlilikte cinsiyet rolü	Kadın	230	38,25	2,56	12,49	411	<0,01
	Erkek	183	33,40	5,15			
Geleneksel cinsiyet rolü	Kadın	230	34,69	4,91	12,74	411	<0,01
	Erkek	183	27,43	6,66			
Eşitlikçi cinsiyet rolü	Kadın	230	37,90	2,83	10,37	411	<0,01
	Erkek	183	33,66	5,35			
Erkek cinsiyet rolü	Kadın	230	22,57	2,49	7,80	411	<0,01
	Erkek	183	20,13	3,83			
Toplumsal cinsiyet rolü toplam puan	Kadın	230	172,58	16,34	12,71	411	<0,01
	Erkek	183	146,58	25,07			

Tablo incelendiğinde, kadın cinsiyet rolü ($t=10,46$; $Sd=411$; $p<0,01$), evlilikte cinsiyet rolü ($t=12,49$; $Sd=411$; $p<0,01$), geleneksel cinsiyet rolü ($t=12,74$ $Sd=411$; $p<0,01$), eşitlikçi cinsiyet rolü ($t=10,37$; $Sd=411$; $p<0,01$), erkek cinsiyet rolü ($t=7,80$; $Sd=411$; $p<0,01$) ve toplumsal cinsiyet rolü toplam ($t=12,71$; $Sd=411$; $p<0,01$) puanlarının cinsiyete göre anlamlı bir farklılık gösterdiği anlaşılmaktadır. Kadınların; kadın cinsiyet rolü, evlilikte cinsiyet rolü, geleneksel cinsiyet rolü, eşitlikçi cinsiyet rolü ve erkek cinsiyet rolü ve toplumsal cinsiyet rolü ile ilgili daha fazla eşitlikçi tutuma sahip olduğu gözlenmiştir.

Tablo 9**Cinsiyete Göre Golombok Rust Cinsel Doyum Ölçeği Puan Ortalamaları, Standart Sapmalar ve t Testi Sonuçları**

Değişkenler	Cinsiyet	N	Ort	Ss	t	Sd	p
Sıklık	Kadın	230	3,57	1,86	0,75	411	0,45
	Erkek	183	3,43	1,86			
İletişim	Kadın	230	1,95	1,80	0,47	411	0,64
	Erkek	183	1,86	1,81			
Doyum	Kadın	230	4,24	2,75	-1,54	411	0,12
	Erkek	183	4,69	3,19			
Kaçınma	Kadın	230	3,02	2,59	3,75	411	<0,01
	Erkek	183	2,11	2,25			
Dokunma	Kadın	230	2,13	2,38	0,87	411	0,39
	Erkek	183	1,93	2,28			
GRCDÖ toplam puan	Kadın	230	29,20	12,36	3,84	411	<0,01
	Erkek	183	24,45	12,66			

Tablo incelendiğinde, sıklık ($t=0,75$; $Sd=411$; $p>0,05$), iletişim ($t=0,47$; $Sd=411$; $p>0,05$), doyum ($t=-1,54$; $Sd=411$; $p>0,05$), dokunma ($t=0,87$; $Sd=411$; $p>0,05$) puanlarının cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermediği anlaşılmaktadır. Bununla birlikte, kaçınma ($t=3,75$; $Sd=411$; $p<0,01$) ve GRCDÖ toplam ($t=3,84$; $Sd=411$; $p<0,01$) puanları ise cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermiştir. Kadınların kaçınma ve GRCDÖ toplam puanları anlamlı olarak daha yüksek bulunmuştur.

Tablo 10**Cinsiyete Göre Cinsel Öz Güven Ölçeği Puan Ortalamaları, Standart Sapmalar ve t Testi Sonuçları**

Değişkenler	Cinsiyet	N	Ort	Ss	t	Sd	p
Cinsel açıdan kendini açığa vurma	Kadın	230	23,53	4,45	1,09	411	0,28
	Erkek	183	23,03	4,80			
Cinsel cesaret	Kadın	230	9,82	2,44	-1,32	411	0,19
	Erkek	183	10,12	2,05			
Cinsel farkındalık	Kadın	230	9,27	1,64	-1,46	411	0,14
	Erkek	183	9,52	1,82			
Cinsel özgüven toplam puan	Kadın	230	42,62	6,57	-0,07	411	0,94
	Erkek	183	42,67	7,21			

Tablo incelendiğinde, cinsel açıdan kendini açığa vurma ($t=1,09$; $Sd=411$; $p>0,05$), cinsel cesaret ($t=-1,32$; $Sd=411$; $p>0,05$), cinsel farkındalık ($t=-1,46$; $Sd=411$; $p>0,05$) ve cinsel özgüven toplam ($t=-0,07$; $Sd=411$; $p>0,05$) puanları cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermediği anlaşılmaktadır. Araştırmaya dahil edilen kadın ve erkeklerin cinsel özgüven algılarının benzer olduğu anlaşılmaktadır.

Medeni Duruma Göre Toplumsal Cinsiyet Rolü, Golombok Rust Cinsel Doyum ve Cinsel Öz Güven Puanlarının Karşılaştırılması

Tablo 11

Medeni Duruma Göre Toplumsal Cinsiyet Rolü Ölçeği Puan Ortalamaları, Standart Sapmalar ve t Testi Sonuçları

Değişkenler	Medeni durum	N	Ort	Ss	t	Sd	p
Kadın cinsiyet rolü	Bekar	196	34,66	5,02	7,80	411	<0,01
	Evli	217	29,42	8,10			
Evlilikte cinsiyet rolü	Bekar	196	36,84	4,11	3,14	411	<0,01
	Evli	217	35,43	4,92			
Geleneksel cinsiyet rolü	Bekar	196	33,03	5,88	4,53	411	<0,01
	Evli	217	30,07	7,24			
Eşitlikçi cinsiyet rolü	Bekar	196	36,79	4,15	3,24	411	<0,01
	Evli	217	35,33	4,95			
Erkek cinsiyet rolü	Bekar	196	22,12	2,94	3,67	411	<0,01
	Evli	217	20,91	3,65			
Toplumsal cinsiyet rolü toplam puan	Bekar	196	167,70	19,50	5,44	411	<0,01
	Evli	217	155,06	26,68			

Tablo incelendiğinde, kadın cinsiyet rolü ($t=7,80$; $Sd=411$; $p<0,01$), evlilikte cinsiyet rolü ($t=3,14$; $Sd=411$; $p<0,01$), geleneksel cinsiyet rolü ($t=4,53$; $Sd=411$; $p<0,01$), eşitlikçi cinsiyet rolü ($t=3,24$; $Sd=411$; $p<0,01$), erkek cinsiyet rolü ($t=3,67$; $Sd=411$; $p<0,01$) ve toplumsal cinsiyet rolü toplam ($t=5,44$; $Sd=411$; $p<0,01$) puanlarının medeni duruma göre anlamlı bir farklılık gösterdiği anlaşılmaktadır. Bekar olup aktif cinsel yaşamı olan bireylerin; kadın cinsiyet rolü, evlilikte cinsiyet rolü, geleneksel cinsiyet rolü, eşitlikçi cinsiyet rolü, erkek cinsiyet rolü ve toplumsal cinsiyet rolü ile ilgili daha fazla eşitlikçi tutuma sahip olduğu gözlenmiştir.

Tablo 12**Medeni Duruma Göre Golombok Rust Cinsel Doyum Ölçeği Puan Ortalamaları, Standart Sapmalar ve t Testi Sonuçları**

Değişkenler	Medeni durum	N	Ort	Ss	t	Sd	p
Sıklık	Bekar	196	3,56	1,76	0,60	411	0,55
	Evli	217	3,45	1,95			
İletişim	Bekar	196	1,54	1,47	-4,04	411	<0,01
	Evli	217	2,24	2,00			
Doyum	Bekar	196	4,05	2,50	-2,61	411	0,01
	Evli	217	4,80	3,28			
Kaçınma	Bekar	196	2,24	2,09	-2,94	411	<0,01
	Evli	217	2,96	2,75			
Dokunma	Bekar	196	1,78	2,22	-2,20	411	0,03
	Evli	217	2,28	2,42			
Ereksiyon bozukluğu (erkek)	Bekar	85	3,86	2,36	2,00	181	0,047
	Evli	98	3,14	2,47			
Erken boşalma (erkek)	Bekar	85	3,00	2,44	-2,05	181	0,04
	Evli	98	3,87	3,17			
Vajinismus (kadın)	Bekar	111	4,14	3,16	0,16	228	0,87
	Evli	119	4,07	3,23			
Orgazm bozukluğu (kadın)	Bekar	111	6,68	2,11	1,65	228	0,10
	Evli	119	6,26	1,79			
GRCDÖ toplam puan	Bekar	196	25,76	11,68	-2,05	411	0,04
	Evli	217	28,31	13,46			

Tablo incelendiğinde, sıklık ($t=0,60$; $Sd=411$; $p>0,05$) puanlarının medeni duruma göre anlamlı bir farklılık göstermediği anlaşılmaktadır. Bununla birlikte, iletişim ($t=-4,04$; $Sd=411$; $p<0,01$), doyum ($t=-2,61$; $Sd=411$; $p<0,05$), kaçınma ($t=-2,94$; $Sd=411$; $p<0,01$) dokunma ($t=-2,20$; $Sd=411$; $p<0,05$) ve GRCDÖ toplam ($t=-2,05$; $Sd=411$; $p<0,05$) puanları medeni duruma göre anlamlı bir farklılık göstermiştir. Evli katılımcıların iletişim, doyum, kaçınma, dokunma ve GRCDÖ toplam puanları daha yüksek bulunmuştur.

Ereksiyon bozukluğu ($t=2,00$; $Sd=181$; $p<0,05$) ve erken boşalma ($t=-2,05$; $Sd=181$; $p<0,05$) puanları medeni duruma göre anlamlı bir farklılık göstermiştir. Bekar erkeklerin ereksiyon bozukluğu puanları, evli erkeklerin ise erken boşalma puanları anlamlı olarak daha yüksek bulunmuştur.

Vajinusmus ($t=0,60$; $Sd=411$; $p>0,05$) ve orgazm bozukluğu ($t=0,60$; $Sd=411$; $p>0,05$) puanlarının medeni duruma göre anlamlı bir farklılık göstermediği belirlenmiştir. Bekar ve evli kadınların vajinusmus ve orgazm bozukluklarının benzer olduğu gözlenmiştir.

Tablo 13

Medeni Duruma Göre Cinsel Öz Güven Ölçeği Puan Ortalamaları, Standart Sapmalar ve t Testi Sonuçları

Değişkenler	Medeni durum	N	Ort	Ss	t	Sd	p																																
Cinsel açıdan kendini açığa vurma	Bekar	196	24,23	3,83	3,94	411	<0,01																																
	Evli	217	22,47	5,08				Cinsel cesaret	Bekar	196	10,62	1,68	5,85	411	<0,01	Evli	217	9,35	2,57	Cinsel farkındalık	Bekar	196	9,47	1,47	1,06	411	0,29	Evli	217	9,29	1,92	Cinsel özgüven toplam puan	Bekar	196	44,33	5,41	4,87	411	<0,01
Cinsel cesaret	Bekar	196	10,62	1,68	5,85	411	<0,01																																
	Evli	217	9,35	2,57				Cinsel farkındalık	Bekar	196	9,47	1,47	1,06	411	0,29	Evli	217	9,29	1,92	Cinsel özgüven toplam puan	Bekar	196	44,33	5,41	4,87	411	<0,01	Evli	217	41,12	7,63								
Cinsel farkındalık	Bekar	196	9,47	1,47	1,06	411	0,29																																
	Evli	217	9,29	1,92				Cinsel özgüven toplam puan	Bekar	196	44,33	5,41	4,87	411	<0,01	Evli	217	41,12	7,63																				
Cinsel özgüven toplam puan	Bekar	196	44,33	5,41	4,87	411	<0,01																																
	Evli	217	41,12	7,63																																			

Tablo incelendiğinde, cinsel farkındalık puanlarının medeni duruma göre anlamlı bir farklılık göstermediği anlaşılmaktadır ($t=1,06$; $Sd=411$; $p>0,05$). Bununla birlikte, cinsel açıdan kendini açığa vurma ($t=3,94$ $Sd=411$; $p<0,01$), cinsel cesaret ($t=5,85$; $Sd=411$; $p<0,01$) ve cinsel özgüven toplam ($t=4,87$; $Sd=411$; $p<0,01$) puanları medeni duruma göre anlamlı bir farklılık göstermiştir. Bekar olup aktif cinsel yaşamı olan bireylerin cinsel açıdan kendini açığa vurma, cinsel cesaret ve genel cinsel özgüven algıları anlamlı olarak daha yüksek bulunmuştur.

Toplumsal Cinsiyet Rolü, Golombok Rust Cinsel Doyum ve Cinsel Öz Güven Puanları Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi

Tablo 14

Toplumsal Cinsiyet Rolü ile Golombok Rust Cinsel Doyum Puanları Arasındaki İlişkilere Ait Pearson Korelasyon Katsayıları

Değişkenler	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
Kadın												
1. cinsiyet rolü	1											
2. Evlilikte cinsiyet rolü	,700**	1										
3. Geleneksel cinsiyet rolü	,830**	,736**	1									
4. Eşitlikçi cinsiyet rolü	,697**	,792**	,681**	1								
5. Erkek cinsiyet rolü	,670**	,766**	,746**	,671**	1							
6. TCRTP	,909**	,881**	,921**	,850**	,846**	1						
7. Sıklık	0,002	0,040	0,048	0,043	0,011	0,030	1					
8. İletişim	-,209**	-,192**	-,166**	-,188**	-,193**	-,211**	,273**	1				
9. Doyum	-,166**	-,218**	-,106*	-,179**	-,127**	-,179**	,441**	,366**	1			
10. Kaçınma	0,016	0,032	0,030	0,048	0,012	0,011	,326**	,349**	,408**	1		
11. Dokunma	,125*	,140**	0,061	,182**	0,088	,131**	,269**	,387**	,412**	,619**	1	
12. GRCDÖ toplam puan	0,095	,110*	0,023	,127**	0,087	,097*	,573**	,544**	,697**	,768**	,740**	1

**p<0,01; *p<0,05; N=413; TCRTP= Toplumsal cinsiyet rolü toplam puan

Tabloda bulunan ve istatistiksel açıdan anlamlı bulunan ilişkilere bakıldığında, kadın cinsiyet rolü puanları ile iletişim ($r=-0,209$; $p<0,01$), doyum ($r=-0,166$; $p<0,01$) ve dokunma ($r=-0,125$; $p<0,05$) puanları arasında düşük düzeyde ve negatif yönlü ilişkilerin olduğu anlaşılmaktadır. Kadın cinsiyet rolü puanları arttıkça cinsel doyum ile ilişkili iletişim, doyum ve dokunma puanları azalmaktadır.

Evlilikte cinsiyet rolü puanları ile iletişim ($r=-0,192$; $p<0,01$), doyum ($r=-0,218$; $p<0,01$), dokunma ($r=-0,140$; $p<0,01$) ve GRCDÖ toplam ($r=-0,110$; $p<0,05$) puanları arasında düşük düzeyde ve negatif yönlü ilişkilerin olduğu anlaşılmaktadır. Evlilikte cinsiyet rolü puanları arttıkça iletişim, doyum, dokunma ve GRCDÖ toplam puanları azalmaktadır.

Geleneksel cinsiyet rolü puanları ile iletişim ($r=-0,166$; $p<0,01$) ve doyum ($r=-0,106$; $p<0,05$) puanları arasında düşük seviyede ve negatif yönlü ilişkilerin bulunduğu anlaşılmaktadır. Geleneksel cinsiyet rolü puanları arttıkça iletişim ve doyum puanları azalmaktadır.

Eşitlikçi cinsiyet rolü puanları ile iletişim ($r=-0,188$; $p<0,01$), doyum ($r=-0,179$; $p<0,01$), dokunma ($r=-0,182$; $p<0,01$) ve GRCDÖ toplam ($r=-0,127$; $p<0,01$) puanları arasında düşük seviyede ve negatif yönlü ilişkilerin olduğu anlaşılmaktadır. Eşitlikçi cinsiyet rolü puanları arttıkça iletişim, doyum, dokunma ve GRCDÖ toplam puanları azalmaktadır.

Erkek cinsiyet rolü puanları ile iletişim ($r=-0,193$; $p<0,01$) ve doyum ($r=-0,127$; $p<0,01$) puanları arasında düşük düzeyde ve negatif yönlü ilişkilerin bulunduğu anlaşılmaktadır. Erkek cinsiyet rolü puanları arttıkça iletişim ve doyum puanları azalmaktadır.

Toplumsal cinsiyet rolü toplam puanları ile iletişim ($r=-0,211$; $p<0,01$), doyum ($r=-0,179$; $p<0,01$), dokunma ($r=-0,131$; $p<0,01$) ve GRCDÖ toplam ($r=-0,097$; $p<0,05$) puanları arasında düşük seviyede ve negatif yönlü ilişkilerin olduğu anlaşılmaktadır. Toplumsal cinsiyet rolü toplam puanları arttıkça iletişim, doyum, dokunma ve GRCDÖ toplam puanları azalmaktadır.

Tablo 15**Toplumsal Cinsiyet Rolü ile Erkeklerin Cinsel Doyum ile İlişkili Bazı Puanları Arasındaki İlişkilere Ait Pearson Korelasyon Katsayıları**

Değişkenler	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
1. Kadın cinsiyet rolü	1							
2. Evlilikte cinsiyet rolü	,597**	1						
3. Geleneksel cinsiyet rolü	,781**	,615**	1					
4. Eşitlikçi cinsiyet rolü	,614**	,734**	,577**	1				
5. Erkek cinsiyet rolü	,637**	,772**	,711**	,664**	1			
6. TCRTP	,876**	,842**	,877**	,822**	,859**	1		
7. Ereksiyon bozukluğu (erkek)	-0,05	-,265**	-0,08	-,217**	-0,14	-,164*	1	
8. Erken boşalma (erkek)	-,239**	-,291**	-0,127	-,290**	-,282**	-,282**	-,294**	1

**p<0,01; *p<0,05; N=183; TCRTP= Toplumsal cinsiyet rolü toplam puan

Tabloda yer alan ve istatistiksel olarak anlamlı bulunan ilişkiler incelendiğinde, ereksiyon bozukluğu puanları ile evlilikte cinsiyet rolü ($r=-0,265$; $p<0,01$), eşitlikçi cinsiyet rolü ($r=-0,217$; $p<0,01$) ve toplumsal cinsiyet rolü toplam ($r=-0,164$; $p<0,01$) puanları arasında düşük düzeyde ve negatif yönlü ilişkilerin bulunduğu anlaşılmaktadır. Evlilikte cinsiyet rolü, eşitlikçi cinsiyet rolü ve toplumsal cinsiyet rolleri toplam puanları arttıkça ereksiyon bozukluğu puanı azalmaktadır.

Erken boşalma puanları ile kadın cinsiyet rolü ($r=-0,239$; $p<0,01$), evlilikte cinsiyet rolü ($r=-0,291$; $p<0,01$), eşitlikçi cinsiyet rolü ($r=-0,290$; $p<0,01$), erkek cinsiyet rolü ($r=-0,282$; $p<0,01$) ve toplumsal cinsiyet rolü toplam ($r=-0,282$; $p<0,01$) puanları arasında düşük düzeyde ve negatif yönlü ilişkilerin bulunduğu anlaşılmaktadır. Kadın cinsiyet, evlilikte cinsiyet, eşitlikçi cinsiyet, erkek cinsiyet rolü ve toplumsal cinsiyet rolü toplam puanları arttıkça erken boşalma puanı azalmaktadır.

Tablo 16**Toplumsal Cinsiyet Rolü ile Kadınların Cinsel Doyum ile İlişkili Bazı Puanları Arasındaki İlişkilere Ait Pearson Korelasyon Katsayıları**

Değişkenler	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
1. Kadın cinsiyet rolü	1							
2. Evlilikte cinsiyet rolü	,664**	1						
3. Geleneksel cinsiyet rolü	,776**	,707**	1					
4. Eşitlikçi cinsiyet rolü	,647**	,719**	,614**	1				
5. Erkek cinsiyet rolü	,570**	,735**	,691**	,498**	1			
6. TC RTP	,903**	,839**	,916**	,783**	,772**	1		
7. Vajinismus (kadın)	-,277**	-0,091	-,277**	-0,118	-,194**	-,249**	1	
8. Orgazm bozukluğu (kadın)	0,000	0,026	-0,028	-0,027	-0,039	-0,019	0,069	1

**p<0,01; *p<0,05; N=230; TC RTP= Toplumsal cinsiyet rolü toplam puan

Tabloda bulunan ve istatistiksel açıdan anlamlı bulunan ilişkiler incelendiğinde, vajinismus puanları ile kadın cinsiyet rolü ($r=-0,277$; $p<0,01$), geleneksel cinsiyet rolü ($r=-0,277$; $p<0,01$), erkek cinsiyet rolü ($r=-0,194$; $p<0,01$) ve toplumsal cinsiyet rolü toplam ($r=-0,249$; $p<0,01$) puanları arasında düşük düzeyde ve negatif yönlü ilişkilerin bulunduğu anlaşılmaktadır. Kadın cinsiyet, erkek cinsiyet rolü, geleneksel cinsiyet ve toplumsal cinsiyet rolü toplam puanları arttıkça vajinismus puanı azalmaktadır.

Tablo 17**Toplumsal Cinsiyet Rolü ile Cinsel Özgüven Puanları Arasındaki İlişkilere Ait Pearson Korelasyon Katsayıları**

Değişkenler	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
1. Kadın cinsiyet rolü	1									
2. Evlilikte cinsiyet rolü	,700**	1								
3. Geleneksel cinsiyet rolü	,830**	,736**	1							
4. Eşitlikçi cinsiyet rolü	,697**	,792**	,681**	1						
5. Erkek cinsiyet rolü	,670**	,766**	,746**	,671**	1					
6. TC RTP	,909**	,881**	,921**	,850**	,846**	1				
7. CAKAV	,215**	,255**	,159**	,268**	,170**	,238**	1			
8. Cinsel cesaret	,343**	,204**	,276**	,219**	,258**	,304**	,329**	1		
9. Cinsel farkındalık	,221**	,190**	,153**	,232**	,197**	,226**	,458**	,425**	1	
10. Cinsel özgüven toplam puan	,314**	,287**	,237**	,312**	,249**	,318**	,897**	,661**	,701**	1

** p<0,01; * p<0,05; N=413; TC RTP= Toplumsal cinsiyet rolü toplam puan; CAKAV= Cinsel açıdan kendini açığa vurma

Tabloda bulunan ve istatistiksel açıdan anlamlı bulunan ilişkiler incelendiğinde, kadın cinsiyet rolü puanları ile cinsel açıdan kendini açığa vurma ($r=0,215$; $p<0,01$), cinsel cesaret ($r=0,343$; $p<0,01$), cinsel farkındalık ($r=0,221$; $p<0,01$) ve cinsel özgüven toplam ($r=0,314$; $p<0,01$) puanları arasında düşük ve orta düzeyde pozitif yönlü ilişkilerin bulunduğu anlaşılmaktadır. Kadın cinsiyet rolü puanları arttıkça cinsel açıdan kendini açığa vurma, cinsel cesaret, cinsel farkındalık ve cinsel özgüven toplam puanları da artış göstermiştir.

Evlilikte cinsiyet rolü puanları ile cinsel açıdan kendini açığa vurma ($r=0,255$; $p<0,01$), cinsel cesaret ($r=0,204$; $p<0,01$), cinsel farkındalık ($r=0,190$; $p<0,01$) ve cinsel özgüven toplam ($r=0,287$; $p<0,01$) puanları arasında düşük düzeyde pozitif yönlü ilişkilerin olduğu anlaşılmaktadır. Evlilikte cinsiyet rolü puanları arttıkça cinsel açıdan kendini açığa vurma, cinsel cesaret, cinsel farkındalık ve cinsel özgüven toplam puanları da artış göstermiştir.

Geleneksel cinsiyet rolü puanları ile cinsel açıdan kendini açığa vurma ($r=0,159$; $p<0,01$), cinsel cesaret ($r=0,276$; $p<0,01$), cinsel farkındalık ($r=0,153$; $p<0,01$) ve cinsel özgüven toplam ($r=0,237$; $p<0,01$) puanları arasında düşük düzeyde pozitif yönlü ilişkilerin olduğu anlaşılmaktadır. Geleneksel cinsiyet rolü puanları arttıkça cinsel açıdan kendini açığa vurma, cinsel cesaret, cinsel farkındalık ve cinsel özgüven toplam puanları da artış göstermiştir.

Eşitlikçi cinsiyet rolü puanları ile cinsel açıdan kendini açığa vurma ($r=0,268$; $p<0,01$), cinsel cesaret ($r=0,219$; $p<0,01$), cinsel farkındalık ($r=0,232$; $p<0,01$) ve cinsel özgüven toplam ($r=0,312$; $p<0,01$) puanları arasında düşük ve orta düzeyde pozitif yönlü ilişkilerin bulunduğu anlaşılmaktadır. Eşitlikçi cinsiyet rolü puanları arttıkça cinsel açıdan kendini açığa vurma, cinsel cesaret, cinsel farkındalık ve cinsel özgüven toplam puanları da artış göstermiştir.

Erkek cinsiyet rolü puanları ile cinsel açıdan kendini açığa vurma ($r=0,170$; $p<0,01$), cinsel cesaret ($r=0,258$; $p<0,01$), cinsel farkındalık ($r=0,197$; $p<0,01$) ve cinsel özgüven toplam ($r=0,249$; $p<0,01$) puanları arasında düşük düzeyde pozitif yönlü ilişkilerin olduğu anlaşılmaktadır. Erkek cinsiyet rolü puanları arttıkça cinsel açıdan kendini açığa vurma, cinsel cesaret, cinsel farkındalık ve cinsel özgüven toplam puanları da artış göstermiştir.

Toplumsal cinsiyet rolü toplam puanları ile cinsel açıdan kendini açığa vurma ($r=0,238$; $p<0,01$), cinsel cesaret ($r=0,304$; $p<0,01$), cinsel farkındalık ($r=0,226$; $p<0,01$) ve cinsel özgüven toplam ($r=0,318$; $p<0,01$) puanları arasında düşük ve orta düzeyde pozitif yönlü ilişkilerin olduğu anlaşılmaktadır. Toplumsal cinsiyet rolü toplam puanları arttıkça cinsel açıdan kendini açığa vurma, cinsel cesaret, cinsel farkındalık ve cinsel özgüven toplam puanları da artış göstermiştir.

Evli Bireylerin Toplumsal Cinsiyet Rolü, Golombok Rust Cinsel Doyum ve Cinsel Öz Güven Puanları Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi

Tablo 18

Evli Bireylerin Toplumsal Cinsiyet Rolü ile Golombok Rust Cinsel Doyum Puanları Arasındaki İlişkilere Ait Pearson Korelasyon Katsayıları

Değişkenle r	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
Kadın												
1. cinsiyet rolü	1											
2. Evlilikte cinsiyet rolü	,719*	1										
3. Geleneksel cinsiyet rolü	,866*	,780*	1									
4. Eşitlikçi cinsiyet rolü	,717*	,784*	,742*	1								
5. Erkek cinsiyet rolü	,693*	,796*	,788*	,705*	1							
6. TCRTP	,918*	,887*	,944*	,863*	,863*	1						
7. Sıklık	-0,012	0,003	0,031	0,023	0,028	0,012	1					
8. İletişim	-,167*	-,209*	-,151*	-,162*	-,164*	-,184*	,346*	1				
9. Doyum	-,195*	-,293*	-,169*	-,246*	-,165*	-,236*	,512*	,378*	1			
10. Kaçınma	0,057	0,058	0,074	0,021	0,100	0,066	,359*	,358*	,397*	1		
11. Dokunma	-0,094	-0,097	-0,065	-,138*	0,066	0,101	,349*	,421*	,413*	,592*	1	
12. GRCDÖ toplam puan	-0,114	0,121	0,062	-,142*	0,073	0,116	,616*	,580*	,711*	,760*	,742*	1

** p<0,01; * p<0,05; N=217; TCRTP= Toplumsal cinsiyet rolü toplam puan

Tabloda bulunan ve istatistiksel bakımdan anlamlı bulunan ilişkiler incelendiğinde, kadın cinsiyet rolü puanları ile iletişim ($r=-0,167$; $p<0,05$) ve doyum ($r=-0,195$; $p<0,01$), puanları arasında düşük düzeyde negatif yönlü ilişkilerin bulunduğu anlaşılmaktadır. Kadın cinsiyet rolü puanları arttıkça iletişim ve doyum puanları azalmaktadır.

Evlilikte cinsiyet rolü puanları ile iletişim ($r=-0,209$; $p<0,01$) ve doyum ($r=-0,293$; $p<0,01$), puanları arasında düşük seviyede negatif yönlü ilişkilerin olduğu anlaşılmaktadır. Evlilikte cinsiyet rolü puanları arttıkça iletişim ve doyum puanları azalmaktadır.

Geleneksel cinsiyet rolü puanları ile iletişim ($r=-0,151$; $p<0,05$) ve doyum ($r=-0,169$; $p<0,05$), puanları arasında düşük düzeyde negatif yönlü ilişkilerin olduğu görülmektedir. Geleneksel cinsiyet rolü puanları arttıkça iletişim ve doyum puanları azalmaktadır.

Eşitlikçi cinsiyet rolü puanları ile iletişim ($r=-0,162$; $p<0,05$), doyum ($r=-0,246$; $p<0,01$), dokunma ($r=-0,138$; $p<0,05$) ve GRCDÖ toplam ($r=-0,142$; $p<0,05$) puanları arasında düşük düzeyde negatif yönlü ilişkilerin olduğu görülmektedir. Eşitlikçi cinsiyet rolü puanları arttıkça iletişim, doyum, dokunma ve GRCDÖ toplam puanları azalmaktadır.

Erkek cinsiyet rolü puanları ile iletişim ($r=-0,164$; $p<0,05$) ve doyum ($r=-0,165$; $p<0,05$), puanları arasında düşük düzeyde negatif yönlü ilişkilerin olduğu görülmektedir. Erkek cinsiyet rolü puanları arttıkça iletişim ve doyum puanları azalmaktadır.

Toplumsal cinsiyet rolü toplam puanları ile iletişim ($r=-0,184$; $p<0,05$) ve doyum ($r=-0,236$; $p<0,05$), puanları arasında düşük düzeyde negatif yönlü ilişkilerin olduğu anlaşılmaktadır. Toplumsal cinsiyet rolü toplam puanları arttıkça iletişim ve doyum puanları azalmaktadır.

Tablo 19**Toplumsal Cinsiyet Rolü ile Evli Erkeklerin Cinsel Doyum ile İlişkili Bazı Puanları Arasındaki İlişkilere Ait Pearson Korelasyon Katsayıları**

Değişkenler	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
1. Kadın cinsiyet rolü	1							
2. Evlilikte cinsiyet rolü	,641**	1						
3. Geleneksel cinsiyet rolü	,849**	,714**	1					
4. Eşitlikçi cinsiyet rolü	,653**	,717**	,696**	1				
5. Erkek cinsiyet rolü	,652**	,793**	,777**	,676**	1			
6. TC RTP	,892**	,858**	,932**	,839**	,864**	1		
7. Ereksiyon bozukluğu (erkek)	-0,137	,311**	-0,125	,290**	-,210*	-,235*	1	
8. Erken boşalma (erkek)	-,225*	-,208*	-0,156	,282**	,261**	-,256*	,350**	1

**p<0,01; *p<0,05; N=98; TC RTP= Toplumsal cinsiyet rolü toplam puan

Tabloda bulunan ve istatistiksel açıdan anlamlı bulunan ilişkiler incelendiğinde, ereksiyon bozukluğu puanları ile evlilikte cinsiyet rolü ($r=-0,311$; $p<0,01$), eşitlikçi cinsiyet rolü ($r=-0,290$; $p<0,01$) ve toplumsal cinsiyet rolü toplam ($r=-0,235$; $p<0,05$) puanları arasında düşük ve orta düzeyde negatif yönlü ilişkilerin bulunduğu anlaşılmaktadır. Evlilikte cinsiyet rolü, eşitlikçi cinsiyet rolü ve toplumsal cinsiyet rolü toplam puanları arttıkça ereksiyon bozukluğu puanı azalmaktadır.

Erken boşalma puanları ile kadın cinsiyet rolü ($r=-0,225$; $p<0,05$), evlilikte cinsiyet rolü ($r=-0,208$; $p<0,05$), eşitlikçi cinsiyet rolü ($r=-0,282$; $p<0,01$), erkek cinsiyet rolü ($r=-0,261$; $p<0,01$) ve toplumsal cinsiyet rolü toplam ($r=-0,256$; $p<0,05$) puanları arasında düşük düzeyde ve negatif yönlü ilişkilerin bulunduğu anlaşılmaktadır. Kadın cinsiyet, evlilikte cinsiyet, eşitlikçi cinsiyet, erkek cinsiyet rolü ve toplumsal cinsiyet rolü toplam puanları arttıkça erken boşalma puanı azalmaktadır.

Tablo 20**Toplumsal Cinsiyet Rolü ile Evli Kadınların Cinsel Doyum ile İlişkili Bazı Puanları Arasındaki İlişkilere Ait Pearson Korelasyon Katsayıları**

Değişkenler	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
1. Kadın cinsiyet rolü	1							
2. Evlilikte cinsiyet rolü	,672**	1						
3. Geleneksel cinsiyet rolü	,808**	,726**	1					
4. Eşitlikçi cinsiyet rolü	,670**	,765**	,656**	1				
5. Erkek cinsiyet rolü	,635**	,699**	,717**	,612**	1			
6. TCRTP	,913**	,850**	,920**	,820**	,813**	1		
7. Vajinismus (kadın)	-,378**	-0,131	-,373**	-,181*	-0,163	-,321**	1	
8. Orgazm bozukluğu (kadın)	-0,114	-0,064	-0,060	-0,096	-0,052	-0,100	-0,010	1

**p<0,01; *p<0,05; N=119; TCRTP= Toplumsal cinsiyet rolü toplam puan

Tabloda bulunan ve istatistiksel açıdan anlamlı bulunan ilişkiler incelendiğinde, vajinismus puanları ile kadın cinsiyet rolü ($r=-0,378$; $p<0,01$), geleneksel cinsiyet rolü ($r=-0,373$; $p<0,01$), eşitlikçi cinsiyet rolü ($r=-0,181$; $p<0,05$) ve toplumsal cinsiyet rolü toplam ($r=-0,321$; $p<0,01$) puanları arasında düşük ve orta düzeyde negatif yönlü ilişkilerin bulunduğu anlaşılmaktadır. Kadın cinsiyet, geleneksel cinsiyet, eşitlikçi cinsiyet ve toplumsal cinsiyet rolü puanları arttıkça vajinismus puanı azalmaktadır.

Tablo 21**Evli Bireylerin Toplumsal Cinsiyet Rolü ile Cinsel Özgüven Puanları Arasındaki İlişkilere Ait Pearson Korelasyon Katsayıları**

Değişkenler	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
1. Kadın cinsiyet rolü	1									
2. Evlilikte cinsiyet rolü	,719**	1								
3. Geleneksel cinsiyet rolü	,866**	,780**	1							
4. Eşitlikçi cinsiyet rolü	,717**	,784**	,742**	1						
5. Erkek cinsiyet rolü	,693**	,796**	,788**	,705**	1					
6. TC RTP	,918**	,887**	,944**	,863**	,863**	1				
7. CAKAV	,214**	,306**	,200**	,278**	,172*	,257**	1			
8. Cinsel cesaret	,339**	,204**	,262**	,213**	,269**	,297**	,275**	1		
9. Cinsel farkındalık	,264**	,216**	,207**	,289**	,179**	,263**	,487**	,545**	1	
10. Cinsel özgüven toplam puan	,323**	,327**	,274**	,330**	,251**	,337**	,881**	,657**	,760**	1

** p<0,01; * p<0,05; N=217; TC RTP= Toplumsal cinsiyet rolü toplam puan; CAKAV= Cinsel açıdan kendini açığa vurma

Tabloda bulunan ve istatistiksel açıdan anlamlı bulunan ilişkiler incelendiğinde, kadın cinsiyet rolü puanları ile cinsel açıdan kendini açığa vurma ($r=0,214$; $p<0,01$), cinsel cesaret ($r=0,339$; $p<0,01$), cinsel farkındalık ($r=0,264$; $p<0,01$) ve cinsel özgüven toplam ($r=0,323$; $p<0,01$) puanları arasında düşük ve orta düzeyde pozitif yönlü ilişkilerin bulunduğu anlaşılmaktadır. Kadın cinsiyet rolü puanları arttıkça cinsel açıdan kendini açığa vurma, cinsel cesaret, cinsel farkındalık ve cinsel özgüven toplam puanları da artış göstermiştir.

Evlilikte cinsiyet rolü puanları ile cinsel açıdan kendini açığa vurma ($r=0,306$; $p<0,01$), cinsel cesaret ($r=0,204$; $p<0,01$), cinsel farkındalık ($r=0,216$; $p<0,01$) ve cinsel özgüven toplam ($r=0,327$; $p<0,01$) puanları arasında düşük ve orta düzeyde pozitif yönlü ilişkilerin bulunduğu anlaşılmaktadır. Evlilikte cinsiyet rolü puanları arttıkça cinsel açıdan kendini açığa vurma, cinsel cesaret, cinsel farkındalık ve cinsel özgüven toplam puanları da artış göstermiştir.

Geleneksel cinsiyet rolü puanları ile cinsel açıdan kendini açığa vurma ($r=0,200$; $p<0,01$), cinsel cesaret ($r=0,262$; $p<0,01$), cinsel farkındalık ($r=0,207$; $p<0,01$) ve cinsel özgüven toplam ($r=0,274$; $p<0,01$) puanları arasında düşük seviyede pozitif yönlü ilişkilerin olduğu anlaşılmaktadır. Geleneksel cinsiyet rolü puanları arttıkça cinsel açıdan kendini açığa vurma, cinsel cesaret, cinsel farkındalık ve cinsel özgüven toplam puanları da artış göstermiştir.

Eşitlikçi cinsiyet rolü puanları ile cinsel açıdan kendini açığa vurma ($r=0,278$; $p<0,01$), cinsel cesaret ($r=0,213$; $p<0,01$), cinsel farkındalık ($r=0,289$; $p<0,01$) ve cinsel özgüven toplam ($r=0,330$; $p<0,01$) puanları arasında düşük ve orta düzeyde pozitif yönlü ilişkilerin bulunduğu anlaşılmaktadır. Eşitlikçi cinsiyet rolü puanları arttıkça cinsel açıdan kendini açığa vurma, cinsel cesaret, cinsel farkındalık ve cinsel özgüven toplam puanları da artış göstermiştir.

Erkek cinsiyet rolü puanları ile cinsel açıdan kendini açığa vurma ($r=0,172$; $p<0,05$), cinsel cesaret ($r=0,269$; $p<0,01$), cinsel farkındalık ($r=0,179$; $p<0,01$) ve cinsel özgüven toplam ($r=0,251$; $p<0,01$) puanları arasında düşük düzeyde pozitif yönlü ilişkilerin bulunduğu anlaşılmaktadır. Erkek cinsiyet rolü puanları arttıkça cinsel açıdan kendini açığa vurma, cinsel cesaret, cinsel farkındalık ve cinsel özgüven toplam puanları da artış göstermiştir.

Toplamsal cinsiyet rolü toplam puanları ile cinsel açıdan kendini açığa vurma ($r=0,257$; $p<0,01$), cinsel cesaret ($r=0,297$; $p<0,01$), cinsel farkındalık ($r=0,263$; $p<0,01$) ve cinsel özgüven toplam ($r=0,337$; $p<0,01$) puanları arasında düşük ve orta düzeyde pozitif yönlü ilişkilerin bulunduğu anlaşılmaktadır. Toplumsal cinsiyet rolü toplam puanları arttıkça cinsel açıdan kendini açığa vurma, cinsel farkındalık, cinsel cesaret ve cinsel özgüven toplam puanları da artış göstermiştir.

Bekar ve Aktif Cinsel Yaşamı Olan Bireylerin Toplumsal Cinsiyet Rolü, Golombok Rust Cinsel Doyum ve Cinsel Öz Güven Puanları Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi

Tablo 22

Bekar Bireylerin Toplumsal Cinsiyet Rolü ile Golombok Rust Cinsel Doyum Puanları Arasındaki İlişkilere Ait Pearson Korelasyon Katsayıları

Değişkenler	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
Kadın												
1. cinsiyet rolü	1											
2. Evlilikte cinsiyet rolü	,677*	1										
3. Geleneksel cinsiyet rolü	,756*	,643*	1									
4. Eşitlikçi cinsiyet rolü	,666*	,793*	,556*	1								
5. Erkek cinsiyet rolü	,603*	,700*	,648*	,591*	1							
6. TCRTP	,883*	,875*	,871*	,827*	,804*	1						
7. Sıklık	0,003	0,084	0,060	0,062	0,028	0,041	1					
8. İletişim	0,115	0,092	0,090	,164*	,164*	0,140	,185*	1				
9. Doyum	0,022	0,047	0,078	0,017	0,003	0,014	,350*	,297*	1			
10. Kaçınma	0,005	0,128	0,045	0,107	0,073	0,050	,295*	,276*	,395*	1		
11. Dokunma	0,096	,169*	0,001	,213*	0,075	0,119	,173*	,305*	,394*	,655*	1	
12. GRCDÖ toplam puan	0,038	0,058	0,094	0,069	0,066	0,000	,526*	,469*	,668*	,777*	,731*	1

** p<0,01; * p<0,05; N=196; TCRTP= Toplumsal cinsiyet rolü toplam puan

Tabloda bulunan ve istatistiksel açıdan anlamlı bulunan ilişkiler incelendiğinde, evlilikte cinsiyet rolü puanları ile dokunma (r=-0,169; p<0,05) puanları arasında düşük

düzeyde negatif yönlü bir ilişkinin bulunduğu anlaşılmaktadır. Evlilikte cinsiyet rolü puanları arttıkça dokunma puanları azalmaktadır.

Eşitlikçi cinsiyet rolü puanları ile iletişim ($r=-0,164$; $p<0,05$) ve dokunma ($r=-0,213$; $p<0,01$) puanları arasında düşük düzeyde negatif yönlü ilişkilerin bulunduğu anlaşılmaktadır. Eşitlikçi cinsiyet rolü puanları arttıkça iletişim ve dokunma puanları azalmaktadır.

Erkek cinsiyet rolü puanları ile iletişim ($r=-0,164$; $p<0,05$) puanları arasında düşük düzeyde negatif yönlü bir ilişkinin bulunduğu anlaşılmaktadır. Erkek cinsiyet rolü puanları arttıkça iletişim puanları azalmaktadır.

Tablo 23

Toplumsal Cinsiyet Rolü ile Bekar Erkeklerin Cinsel Doyum ile İlişkili Bazı Puanları Arasındaki İlişkilere Ait Pearson Korelasyon Katsayıları

Değişkenler	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
1. Kadın cinsiyet rolü	1							
2. Evlilikte cinsiyet rolü	,523**	1						
3. Geleneksel cinsiyet rolü	,628**	,419**	1					
4. Eşitlikçi cinsiyet rolü	,577**	,748**	,361**	1				
5. Erkek cinsiyet rolü	,573**	,727**	,549**	,632**	1			
6. TC RTP	,828**	,826**	,746**	,813**	,838**	1		
7. Ereksiyon bozukluğu (erkek)	-0,090	-,262*	-0,093	-0,170	-0,106	0,173	1	
8. Erken boşalma (erkek)	-0,141	-,395**	0,006	-,273*	-,265*	-,255*	,286**	1

** $p<0,01$; * $p<0,05$; $N=85$; TC RTP= Toplumsal cinsiyet rolü toplam puan

Tabloda yer alan ve istatistiksel olarak anlamlı bulunan ilişkiler incelendiğinde, ereksiyon bozukluğu puanları ile evlilikte cinsiyet rolü ($r=-0,262$; $p<0,01$) puanları arasında düşük düzeyde negatif yönlü ilişkilerin bulunduğu anlaşılmaktadır. Evlilikte cinsiyet puanları arttıkça ereksiyon bozukluğu puanı azalmaktadır.

Erken boşalma puanları ile evlilikte cinsiyet rolü ($r=-0,395$; $p<0,05$), eşitlikçi cinsiyet rolü ($r=-0,273$; $p<0,01$) ve erkek cinsiyet rolü ($r=-0,265$; $p<0,01$) ve toplumsal cinsiyet rolü toplam ($r=-0,265$; $p<0,01$) puanları arasında düşük düzeyde ve negatif

yönlü ilişkilerin olduğu anlaşılmaktadır. Evlilikte cinsiyet, eşitlikçi cinsiyet ve erkek cinsiyet rolü ve toplumsal cinsiyet rolü toplam puanları arttıkça erken boşalma puanı azalmaktadır.

Tablo 24

Toplumsal Cinsiyet Rolü ile Bekar Kadınların Cinsel Doyum ile İlişkili Bazı Puanları Arasındaki İlişkilere Ait Pearson Korelasyon Katsayıları

Değişkenler	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
1. Kadın cinsiyet rolü	1							
2. Evlilikte cinsiyet rolü	,481**	1						
3. Geleneksel cinsiyet rolü	,585**	,571**	1					
4. Eşitlikçi cinsiyet rolü	,333**	,440**	,361**	1				
5. Erkek cinsiyet rolü	,385**	,468**	,609**	0,164	1			
6. TCRTP	,771**	,749**	,892**	,537**	,724**	1		
7. Vajinismus (kadın)	-,208*	-0,038	-0,181	-0,020	-,250**	-,204*	1	
8. Orgazm bozukluğu (kadın)	0,071	0,104	-0,080	0,000	-0,075	-0,012	0,143	1

** p<0,01; * p<0,05; N=111; TCRTP= Toplumsal cinsiyet rolü toplam puan

Tabloda bulunan ve istatistiksel açıdan anlamlı bulunan ilişkiler incelendiğinde, vajinismus puanları ile kadın cinsiyet rolü ($r=-0,208$; $p<0,05$), erkek cinsiyet rolü ($r=-0,250$; $p<0,01$) ve toplumsal cinsiyet rolü toplam ($r=-0,204$; $p<0,05$) puanları arasında düşük düzeyde negatif yönlü ilişkilerin bulunduğu anlaşılmaktadır. Kadın cinsiyet, erkek cinsiyet ve toplumsal cinsiyet rolü toplam puanları arttıkça vajinismus puanı azalmaktadır.

Tablo 25**Bekar Bireylerin Toplumsal Cinsiyet Rolü ile Cinsel Özgüven Puanları Arasındaki İlişkilere Ait Pearson Korelasyon Katsayıları**

Değişkenler	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
1. Kadın cinsiyet rolü	1									
2. Evlilikte cinsiyet rolü	,677**	1								
3. Geleneksel cinsiyet rolü	,756**	,643**	1							
4. Eşitlikçi cinsiyet rolü	,666**	,793**	,556**	1						
5. Erkek cinsiyet rolü	,603**	,700**	,648**	,591**	1					
6. TC RTP	,883**	,875**	,871**	,827**	,804**	,1				
7. CAKAV	0,033	0,105	0,019	,190**	0,082	0,083	1			
8. Cinsel cesaret	0,088	0,105	,167*	0,133	0,121	,143*	,334**	1		
9. Cinsel farkındalık	0,111	0,130	0,037	0,119	,211**	0,136	,400**	,173*	1	
10. Cinsel özgüven toplam puan	0,081	,142*	0,049	,208**	,154*	0,140	,919**	,594**	,609**	1

**p<0,01; *p<0,05; N=196; TC RTP= Toplumsal cinsiyet rolü toplam puan; CAKAV= Cinsel açıdan kendini açığa vurma

Tabloda bulunan ve istatistiksel açıdan anlamlı bulunan ilişkiler incelendiğinde, evlilikte cinsiyet rolü puanları ile cinsel özgüven toplam (r=0,142; p<0,05) puanları arasında düşük düzeyde pozitif yönlü bir ilişkinin bulunduğu anlaşılmaktadır. Evlilikte cinsiyet rolü puanları arttıkça cinsel özgüven toplam puanları da artış göstermiştir.

Geleneksel cinsiyet rolü puanları ile cinsel cesaret (r=0,167; p<0,05) puanları arasında düşük düzeyde pozitif yönlü bir ilişkinin bulunduğu anlaşılmaktadır. Geleneksel cinsiyet rolü puanları arttıkça cinsel cesaret puanları da artış göstermiştir.

Eşitlikçi cinsiyet rolü puanları ile cinsel açıdan kendini açığa vurma (r=0,190; p<0,01) cinsel özgüven toplam (r=0,208; p<0,01) puanları arasında düşük düzeyde pozitif yönlü ilişkilerin bulunduğu anlaşılmaktadır. Eşitlikçi cinsiyet rolü puanları arttıkça cinsel açıdan kendini açığa vurma ve cinsel özgüven toplam puanları da artış göstermiştir.

Erkek cinsiyet rolü puanları ile cinsel farkındalık ($r=0,211$; $p<0,01$) ve cinsel özgüven toplam ($r=0,154$; $p<0,05$) puanları arasında düşük düzeyde pozitif yönlü ilişkilerin bulunduğu anlaşılmaktadır. Erkek cinsiyet rolü puanları arttıkça cinsel farkındalık ve cinsel özgüven toplam puanları da artış göstermiştir.

Toplumsal cinsiyet rolü toplam puanları ile cinsel cesaret ($r=0,143$; $p<0,05$) puanları arasında düşük düzeyde pozitif yönlü bir ilişkinin bulunduğu anlaşılmaktadır. Toplumsal cinsiyet rolü toplam puanları arttıkça cinsel cesaret puanları da artış göstermiştir.

Regresyon Analizi Sonuçları

Tablo 26

Toplumsal Cinsiyet Rollerinin Cinsel Doyum Üzerindeki Etkisini Belirlemek İçin Gerçekleştirilen Regresyon Analizi Sonuçları

Değişken	B	Standart Hata	β	t	p
(Sabit)	42,21	5,45		7,75	0,00
Kadın cinsiyet rolü	-0,29	0,16	-0,17	-1,81	0,07
Evlilikte cinsiyet rolü	-0,20	0,26	-0,07	-0,74	0,46
Geleneksel cinsiyet rolü	0,54	0,19	0,29	2,89	0,00
Eşitlikçi cinsiyet rolü	-0,30	0,23	-0,11	-1,29	0,20
Erkek cinsiyet rolü	-0,23	0,31	-0,06	-0,74	0,46
R=0,190	R ² =0,036		F=3,06		$p<0,05$

Bağımlı değişken= Cinsel Doyum

Tablo incelendiğinde, toplumsal cinsiyet rolü bileşenlerinin birlikte cinsel doyum ile anlamlı bir ilişkiye sahip olduğu anlaşılmaktadır ($R=0,190$; $F=3,06$; $p<0,05$). Toplumsal cinsiyet rolleri cinsel doyumdaki değişimin %4'ünü açıklamıştır. Standardize beta katsayılarına ait anlamlılık değerleri incelendiğinde, toplumsal cinsiyet rolleri bileşenlerinden sadece geleneksel cinsiyet rolünün cinsel doyumun anlamlı yordayıcısı olduğu anlaşılmıştır ($\beta=0,29$; $p<0,01$). Geleneksel cinsiyet rolü ile ilgili olumlu bakış açısı cinsel doyum üzerinde pozitif yönlü bir etkiye sahiptir.

Tablo 27**Toplumsal Cinsiyet Rollerinin Cinsel Özgüven Üzerindeki Etkisini Belirlemek İçin Gerçekleştirilen Regresyon Analizi Sonuçları**

Değişken	B	Standart Hata	β	t	p
(Sabit)	26,13	2,80		9,33	0,00
Kadın cinsiyet rolü	0,27	0,08	0,28	3,22	0,00
Evlilikte cinsiyet rolü	0,11	0,14	0,07	0,78	0,44
Geleneksel cinsiyet rolü	-0,19	0,10	-0,19	-1,97	0,05
Eşitlikçi cinsiyet rolü	0,24	0,12	0,16	2,00	0,05
Erkek cinsiyet rolü	0,07	0,16	0,04	0,46	0,65
R=0,353	R ² =0,124		F=11,56		p<0,01

Bağımlı değişken= Cinsel Özgüven

Tablo incelendiğinde, toplumsal cinsiyet rolü bileşenlerinin birlikte cinsel özgüven ile anlamlı bir ilişkiye sahip olduğu anlaşılmaktadır (R=0,353; F=11,56; p<0,01). Toplumsal cinsiyet rolleri cinsel özgüvendeki değişimin %12'sini açıklamıştır. Standardize beta katsayılarına ait anlamlılık değerleri incelendiğinde, toplumsal cinsiyet rolleri bileşenlerinden sadece kadın cinsiyet rolünün cinsel özgüvenin anlamlı yordayıcısı olduğu anlaşılmıştır ($\beta=0,28$; p<0,01). Kadın cinsiyet rolü ile ilgili olumlu bakış açısı cinsel özgüven üzerinde pozitif yönlü bir etkiye sahiptir.

BÖLÜM 4:TARTIŞMA

Bu çalışmada toplumsal cinsiyet rollerinin cinsel doyum ve cinsel özgüven ile ilişkisinin incelenmesi amaçlanmıştır. Aynı zamanda araştırmanın değişkenleri, araştırmanın amacı doğrultusunda cinsiyet ve medeni durum ile karşılaştırılmıştır. Bu bölümde öncelikle, araştırmanın sonucunda elde edilen bilgiler literatür doğrultusunda tartışılmıştır. Daha sonra araştırmanın sınırlılıklarına, güçlü yönlerine ve gelecekte yapılacak araştırmalar için önerilere yer verilmiştir.

Cinsiyet Farklılıklarına Yönelik Bulguların Tartışılması

Toplumsal cinsiyet rolleri ile cinsiyet farklılıklarına bakıldığında, bu çalışmada kadın katılımcıların erkek katılımcılara göre kadın cinsiyet rolü, evlilikte cinsiyet rolü, geleneksel cinsiyet rolü, eşitlikçi cinsiyet rolü ve erkek cinsiyet rolü ve toplumsal cinsiyet rolü ile ilgili daha eşitlikçi tutuma sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Literatüre bakıldığında, üniversite öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rolleri ile ilgili tutumlarının araştırıldığı bir çalışmada kadınların erkeklerden daha eşitlikçi tutuma sahip oldukları sonucuna ulaşılmıştır. (Öngen & Aytaç, 2013). Bir diğer araştırmaya bakıldığında, Yılmaz ve Öz (2018) toplumsal cinsiyet rollerinin cinsiyete göre farklılıklarını incelemiş ve kadınların erkeklerden daha eşitlikçi cinsiyet rollerine sahip olduğu sonucunu elde etmiştir. Bunlar ek olarak yapılan başka bir araştırmada ise eşitlikçi cinsiyet rolü, geleneksel cinsiyet rolü, erkek cinsiyet rolü, evlilikte cinsiyet rolü ve toplam ölçek puanında kadınlar ve erkekler arasında anlamlı bir fark bulunup kadınların eşitlikçi cinsiyet rolü puanlarının erkeklerden daha yüksek olduğu belirtilmiştir(Aydın, Bekar, Gören ve Sungur, 2016). Tüm bu bulgular mevcut araştırmanın bulgularını destekler niteliktedir. Bu araştırmanın sonucuna bakıldığında kadınların ve erkeklerin büyük bir çoğunluğunun toplumsal cinsiyet rolleri ile ilgili tutumlarının olumlu ve eşitlikçi olduğu görülmüştür. Günümüzde eğitim seviyesindeki artış, kişilerin daha bilinçli bireyler olması, sosyal rollerin kadın ve erkekler arasında eşit dağılımı, kadınların daha fazla iş hayatında olması gibi etkenler bireylerin bakış açılarının değişmesini etkileyip daha eşitlikçi görüşlere sahip olmasını sağlamış olabileceği düşünülmektedir. Kadınların erkeklerden daha fazla eşitlikçi bir görüşe sahip olmasının sebebi ise ataerkil toplum düzeninde kadınların erkekler kadar eşit

haklar talep etmesi yönünde daha istekli olmaları ve bunun da normal karşılandığını düşünölmektedir.

Cinsel doyum ile cinsiyet farklılıklarına bakıldığında, bu çalışmada cinsel doyumun alt boyutları olan sıklık, iletişim, doyum ve dokunma puanlarının cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermediğı bulunmuştur. Fakat bir diğör alt boyutu olan kaçınma ve toplam cinsel doyum puanları kadınlarda anlamlı olarak erkeklerden daha yüksek bulunmuştur. Golombok-Rust Cinsel Doyum Ölçeğı'nden alınan yüksek puanlar cinsel işlevlerde bozulma olarak yorumlanmaktadır. Bu bağlamda erkeklerin cinsel ilişkide kadınlardan daha fazla doyum aldığı sonucuna ulaşılabilir. Literatüre bakıldığında yapılan bir araştırmada kadınların cinsel doyum puanları erkeklerden anlamlı düzeyde yüksek bulunmuştur (Şimşek, Barlas ve Ardıç, 2018). Buna ek olarak Vural ve Temel (2010), yaptıkları bir çalışmada erkeklerin cinsel doyumlarının kadınlardan daha yüksek olduğunu bulmuştur. Literatürdeki bilgiler mevcut çalışma ile benzerlik göstermektedir.

Cinsel özgüven ile cinsiyet farklılıklarına bakıldığında, bu çalışmada cinsel özgüvenin alt boyutları olan cinsel açıdan kendini açığa vurma, cinsel cesaret, cinsel farkındalık ve toplam cinsel özgüven puanlarının cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermediğı bulunmuştur. Kadın ve erkeklerin cinsel özgüvenlerinin benzer olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Literatüre bakıldığında cinsel özgüven ile ilgili yapılan araştırmaların kısıtlı olduğu görölmektedir. Bununla birlikte yapılan bir çalışmada, cinsel özgüven ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Erkeklerin cinsel özgüven düzeylerinin kadınların cinsel özgüven düzeylerinden daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Çelik, 2012). Sonuçların farklı bulunmasının sebebinde, diğör demografik değışkenler olan yaş, medeni durum, eğitim düzeyi, bireylerin çalışıyor ya da çalışmıyor olması etken olabileceğı düşünölmektedir.

Medeni Durum Farklılıklarına Yönelik Bulguların Tartışılması

Toplumsal cinsiyet rolleri ile medeni durum farklılıklarına bakıldığında, bu araştırmada toplumsal cinsiyet rolleri toplam puanı ve alt boyutları olan eşitlikçi cinsiyet rolü, kadın cinsiyet rolü, erkek cinsiyet rolü, evlilikte cinsiyet rolü ve geleneksel cinsiyet rolü puanları ile medeni durum arasında anlamlı düzeyde bir ilişki

olduğu bulunmuştur. Bekar olup aktif cinsel yaşama sahip olan bireylerin evli bireylere göre daha çok eşitlikçi tutuma sahip olduğu gözlenmiştir. Literatür incelendiğinde, yapılan bir çalışmaya göre toplumsal cinsiyet rolleri tutumları ile bekar ve evli bireyler arasında anlamlı bir fark bulunmadığı gözlenmiştir (Bekleviç, 2013). Bir diğer çalışmada TCRTÖ puan ortalamalarının bekar ve evli bireylerde yakın olduğu ve aralarında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı bulunmuştur (Yılmaz, 2019). Buna karşın, yapılan bir diğer araştırmaya göre, toplumsal cinsiyet rolleri ile medeni durum karşılaştırılmasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur ve evli bireylerin hem toplam toplumsal cinsiyet rolleri hem de evlilikte cinsiyet rolü, eşitlikçi cinsiyet rolü ve erkek cinsiyet rolü alt ölçek boyutlarında bekar bireylerden daha eşitlikçi tutuma sahip oldukları görülmektedir (Özden, 2018). Literatür incelendiğinde toplumsal cinsiyet rolleri ile medeni durum karşılaştırılması sonucunda farklı sonuçlara ulaşıldığı gözlenmiştir. Mevcut araştırmada bekar olup aktif cinsel yaşama sahip olan bireylerin evli bireylerden daha eşitlikçi bir tutuma sahip olmasının bir sebebinin yaş değişkeni olabileceği düşünülmektedir. Türkiye Değerler Atlasında kişilerin yaşları ilerledikçe eşitlikçi tutumun azaldığı görülmektedir (Esmer, 2012).

Cinsel doyum ile medeni durum farklılıklarına bakıldığında, bu çalışmada evli bireylerin Golombok-Rust Cinsel Doyum Ölçeği toplam puanları ve alt boyutlarından iletişim, doyum, kaçınma ve dokunma puanları bekar bireylerden daha yüksek bulunmuştur. GRCDÖ puanlamasında yüksek puanlar cinsel işlevlerde bozulma olduğu anlamına gelmektedir. Buna göre bekar bireylerin cinsel doyumlarının evli bireylere göre daha yüksek olduğu söylenebilir. Buna ek olarak ereksiyon bozukluğu ve erken boşalma alt boyutları ile medeni durum arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Bekar erkeklerin ereksiyon bozukluğu puanları evli erkeklerden daha yüksek bulunmuştur. Evli erkeklerin ise erken boşalma puanları bekar erkeklere göre daha yüksek bulunmuştur. Bu sonuçlara bakıldığında bekar erkeklerin evli erkeklere göre daha fazla ereksiyon bozukluğu problemi yaşadığı, evli erkeklerin ise bekar erkeklere göre daha fazla erken boşalma problemi yaşadığı söylenebilir. Buna karşın, vajinismus ve orgazm bozukluğu alt boyutları ile medeni durum arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Buna göre bekar ve evli kadınların vajinismus ve orgazm bozukluklarının benzer olduğu söylenebilir. Literatüre bakıldığında, yapılan bir araştırmaya göre cinsel doyum, kaçınma ve anorgazmi ile medeni durum arasında

istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Evli bireylerde bu üç etken bekar bireylerden daha yüksek olduğu görülmüştür. Yani evli bireylerin cinsel doyumları bekar bireylerden daha yüksektir. Bununla birlikte evli bireylerde cinsel ilişkiden kaçınma ve anorgazmi problemleri bekar bireylerden daha yüksek bulunmuştur (Yılmaz, 2018). Bir diğer araştırma sonuçlarına göre, erken boşalma grubundaki bekar erkeklerin oranı sağlıklı gruptakilerden daha yüksek bulunmuştur (Cüceloğlu, Hoşrik ve Bozkurt, 2012). Alanyazındaki bazı araştırmalar evli bireylerin erken boşalma oranının daha düşük olmasının sebebi olarak evliliğin koruyucu etkisine vurgu yapmıştır (Fasolo ve ark, 2005; akt. Cüceloğlu ve ark, 2012). Cinsel eşin daha sık değişmesi ile birlikte bekar erkeklerde görülen heyecan seviyesinin süresi cinsel birleşmede düzensizliğe sebep olmaktadır. Bu yüzden bekar erkeklerde erken boşalma ile karşılaşma olasılığı daha yüksektir (Sadock,2007; akt. Cüceloğlu ve ark, 2012). Ek olarak, evli olmayan yani ayrılan boşanmış ve dul erkeklerin erektil disfonksiyon prevalansı evli veya bir eşle yaşayan bireylerden daha yüksek bulunmuştur (Akkuş, 2002). Bununla benzer olarak, medeni durum ve erken boşalma arasındaki ilişkiye bakıldığında ise evli olmayan yani ayrılma veya boşanma gibi duygusal ve stresle ilgili problemler yaşayan erkeklerin erken boşalma için tedavi arama olasılıklarının evli bireylere oranla daha yüksek olduğu bulunmuştur (Fasolo, 2005). Buna karşın yapılan başka bir araştırmada erken boşalma ile medeni durum arasında anlamlı bir ilişki olmadığı belirtilmiştir (Son, 2010). Evli olmayan kadınların, evli kadınlardan daha fazla cinsel problem ve kaygılarının olduğunu bulmuşlardır. Benzer şekilde, evli olmayan erkeklerin cinsel işlev bozukluğu belirtisi evli erkeklere göre daha fazla olduğu bulunmuştur(Laumann, Paik ve Rosen, 1999). Tüm bu araştırmalar incelendiğinde farklı sonuçlar çıkmasının nedeni diğer demografik değişkenlerin örneğin yaş, eğitim seviyesi gibi farklı olması, örneklem grubu farklılığı ve farklı bir zaman diliminde yapılmış olması olabileceği düşünülmektedir.

Cinsel özgüven ile medeni durum farklılıklarına bakıldığında, bu çalışmada cinsel özgüven toplam puan, cinsel açıdan kendini açığa vurma ve cinsel cesaret puanları ile medeni durum arasında anlamlı bir ilişki olduğu bulunmuştur. Bekar olup aktif cinsel yaşama sahip olan bireylerin cinsel özgüvenleri evli bireylerden daha yüksek bulunmuştur. Alanyazında cinsel özgüven ile medeni durum arasındaki çalışmalara rastlanmadığı için mevcut makale karşılaştıramamıştır.

Korelasyon Analizleri Bulgularının Tartışılması

Toplumsal Cinsiyet Rollerini ile Golombok-Rust Cinsel Doyum puanları arasındaki ilişkiye baktığımızda sonuçlar istatistiksel olarak anlamlı bir ilişkinin olduğunu göstermektedir. Toplumsal cinsiyet rolleri toplam puanı ile cinsel doyum toplam puanı ve alt boyutlarından iletişim, doyum, dokunma arasında negatif yönlü bir ilişki olduğu bulunmuştur. Toplumsal cinsiyet rolleri ölçeğinin alt boyutlarını ayrı ayrı incelediğimizde kadın cinsiyet rolü ile cinsel doyum alt boyutları olan iletişim, doyum, dokunma arasında negatif yönlü bir ilişki olduğu bulunmuştur. Evlilikte cinsiyet rolü ile iletişim, doyum, dokunma ve cinsel doyum toplam puanı arasında negatif yönlü bir ilişki olduğu bulunmuştur. Geleneksel cinsiyet rolü ile iletişim, doyum arasında negatif yönlü bir ilişki olduğu bulunmuştur. Eşitlikçi cinsiyet rolü ile iletişim, doyum, dokunma, cinsel doyum toplam puanı arasında negatif bir ilişki olduğu bulunmuştur. Erkek cinsiyet rolü ile iletişim, doyum arasında negatif yönlü bir ilişki olduğu bulunmuştur. Toplumsal cinsiyet rolleri ölçeğinde yüksek puanlar eşitlikçi tutumu, düşük puanlar geleneksel tutumu ifade etmektedir. Cinsel doyum ölçeğinde ise yüksek puanlar cinsel işlevlerde ve ilişkide sorun olduğunu, düşük puanlar ise sorun olmadığını ifade etmektedir. Tüm bu bilgilere ve mevcut araştırmanın bulgularına göre toplumsal cinsiyet rolleri puanları arttıkça negatif bir ilişkiden dolayı cinsel doyum puanları azalmaktadır. Dolayısıyla bireyler daha eşitlikçi tutuma sahip olduğunda cinsel doyumlarının daha yüksek olduğu bulunmuştur. Literatüre bakıldığında, daha önce yapılan bir araştırmada evli kadınların toplumsal cinsiyet rolleri ile cinsel doyumları arasındaki ilişkiye bakılmış ve istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Geleneksel tutuma sahip olan kadınların cinsel doyumlarının düşük olduğu ve eşitlikçi tutuma sahip olan kadınların cinsel doyumlarının daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Yılmaz, 2014). Buna ek olarak başka bir araştırmaya göre, kadınların meslek, çocuk sayısı, ekonomik bağımlılık, evdeki iş bölümü gibi geleneksel rolleri arttıkça cinselliğin ikinci plana atıldığı, cinsel işlev bozukluklarının daha fazla olduğu ve cinsel doyumlarının daha düşük olduğu bulunmuştur (Öztürk, 2008). Bu bulgular mevcut çalışmanın sonuçlarını destekler niteliktedir.

Cinsel doyum ölçeğinin erkek formunun alt boyutlarında bulunan erektil disfonksiyon ile toplumsal cinsiyet rollerinin alt boyutu olan evlilikte cinsiyet rolü ve eşitlikçi cinsiyet rolü puanları arasında anlamlı ve negatif yönlü bir ilişki olduğu

bulunmuştur. Erkekler daha eşitlikçi bir tutuma sahip olduklarında erektil disfonksiyon probleminin azaldığı görülmektedir. Bununla birlikte bir diğer alt boyut olan erken boşalma puanları ile kadın cinsiyet rolü, evlilikte cinsiyet rolü, erkek cinsiyet rolü, eşitlikçi cinsiyet rolü ve toplumsal cinsiyet rolleri toplam puanları arasında anlamlı ve negatif yönlü bir ilişki olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre, erkekler daha eşitlikçi tutuma sahip olduklarında erken boşalma problemlerinin azaldığı söylenebilmektedir. Cinsel doyum ölçeğinin kadın formunun alt boyutlarında bulunan vajinismus ile toplumsal cinsiyet rolleri alt boyutları olan kadın cinsiyet rolü, erkek cinsiyet rolü, geleneksel cinsiyet rolü ve toplumsal cinsiyet rolü toplam puanları arasında anlamlı ve negatif yönlü bir ilişki bulunmuştur. Kadınlar daha eşitlikçi tutuma sahip olduklarında vajinismus problemlerinin azaldığı görülmektedir. Literatür incelendiğinde, cinsel doyum ve toplumsal cinsiyet rolleri ile ilgili birebir bu konuya ilişkin çalışmaların oldukça kısıtlı sayıda olduğu görülmektedir. Cinsel doyum ile ilgili yapılan bir araştırmaya göre travmaya sahip olmayan kadınların cinsel doyumları ile cinsel işlevleri arasında pozitif yönlü bir ilişki olduğu bulunmuştur (Şık, 2019). Bir diğer cinsel doyum ile ilgili araştırmaya göre kadınların suçluluk düzeylerinin yüksek olması vajinismus probleminin daha fazla görülmesine sebep olmaktadır. Bu çalışma suçluluk duygusunun cinsel doyum üzerindeki etkisine dikkat çekmektedir. Yine aynı araştırmada utanç düzeyi ile cinsel doyum arasındaki ilişkiye bakılmıştır. Utanç seviyesi arttıkça kadınlarda vajinismus probleminin, erkeklerde sertleşme probleminin daha fazla görüldüğü bulunmuştur. Bu sonuçlar doğrultusunda toplumsal olarak cinselliğin ayıp, günah olarak algılanması cinsel doyuma ilişkin utanç duygusunu desteklemektedir. Yetişkinlerde utanç duygusunun cinsel doyumunu olumsuz etkilediği ve cinsel işlev bozukluklarına yol açabileceği belirtilmiştir (Türegün, 2017). Bir diğer araştırmanın sonucuna göre, kadınların cinsel işlev bozukluğu ile cinsel doyumları arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Kadınların cinsel işlev problemleri arttıkça cinsel doyumlarının azaldığı bulunmuştur (Avcı, 2015).

Toplumsal Cinsiyet Rollerini ile Cinsel Özgüven puanları arasındaki ilişkiye baktığımızda sonuçlar istatistiksel olarak anlamlı bir ilişkinin olduğunu göstermektedir. Toplumsal cinsiyet rolleri alt boyut (kadın cinsiyet rolü, evlilikte cinsiyet rolü, geleneksel cinsiyet rolü, eşitlikçi cinsiyet rolü, erkek cinsiyet rolü) puanları ve toplumsal cinsiyet rolü toplam puanı ile cinsel özgüven alt boyut (cinsel açıdan kendini

açığa vurma, cinsel cesaret, cinsel farkındalık) puanları ve cinsel özgüven toplam puanları arasında pozitif yönlü bir ilişki olduğu bulunmuştur. Cinsel özgüven ölçeğinden alınan yüksek puanlar bireylerin cinsel özgüvenlerinin yüksek olduğunu göstermektedir. Daha önce de belirtildiği gibi toplumsal cinsiyet rolleri ölçeğinden alınan yüksek puanlar eşitlikçi tutumu göstermektedir. Bu sonuca göre bireylerin eşitlikçi tutuma sahip olduklarında cinsel özgüvenlerinin daha yüksek olduğunu söyleyebiliriz. Alanyazın incelendiğinde toplumsal cinsiyet rollerinin cinsel özgüveni nasıl etkilediğine ilişkin araştırmaların olmadığı görülmektedir. Diğer taraftan toplumsal cinsiyet rolleri ile ilişkili olan değişkenlerin araştırıldığı çalışmaların olduğu görülmektedir. Bu araştırmada elde edilen toplumsal cinsiyet rolleri tutumunun cinsel özgüveni pozitif açıdan yordadığı ve toplumsal cinsiyet rolleri puanı yüksek olan bireylerin cinsel özgüven düzeylerinin de yüksek olduğu sonucu doğrultusunda toplumsal cinsiyet rollerini yordayan değişkenlerin cinsel özgüveni de yordayabileceği düşünülebilir. Bu açıdan cinsel özgüveni etkileyen değişkenlerin belirlenmesi ve değerlendirilebilmesi için toplumsal cinsiyet rollerini yordayan değişkenlerin de ele alınıp değerlendirilmesinin önemli olduğu düşünülmektedir. Kadınlarda toplumsal cinsiyet rolleri ile çocukluk çağı travmalarının araştırıldığı bir araştırmada çocukluk çağı travmalarının (duygusal ihmal, fiziksel ihmal, duygusal istismar, fiziksel istismar ve cinsel istismar) artması ile eşitlikçi cinsiyet rollerinin azaldığı bulunmuştur(Altun, 2019). Bir diğer araştırmada genç yetişkin bireylerde olumsuz değerlendirilme korkusu arttığında toplumsal cinsiyet rolleri puanlarının azaldığı yani bireylerin daha geleneksel tutum sergiledikleri görülmektedir(Gençtarıh, 2019). Bu bağlamda toplumsal cinsiyet rollerini etkileyen duygusal ve fiziksel ihmal, duygusal,fiziksel ve cinsel istismar, olumsuz değerlendirilme korkusunun cinsel özgüveni de etkileyeceği düşünülmektedir. İhmal ve istismar gibi travma yaşayan ve olumsuz değerlendirilme korkusu olan bireylerin cinsel özgüvenlerinin daha düşük olabileceği söylenebilir.

Cinsel özgüven, bireylerin yaşamlarında cinsiyetleri ve cinsellikleri ile ilgili konularda kişilerin üzerinde önemli bir etkiye sahiptir.Özgüveni düşük olan bireylerin cinsel hayatlarının olumsuz yönde etkilendiği görülmektedir(Çelik, 2015). Bunlara ek olarak bir başka araştırmaya göre, cinsel açıdan utangaçlık, cinsellik hakkındaki konuları konuşamamak ve cinsel açıdan kendini ifade edememek bireylerde çeşitli cinsel sorunlara neden olduğu belirtilmiştir. Bunların, bireylerin çocukluk çağında

yaşadıkları cinselliğe yönelik olumsuz deneyim, tutum ve inançlardan kaynakladığını belirtmişlerdir (Türegün, 2017).

Bu çalışmada ayrıca araştırmanın değişkenleri arasındaki ilişkiler evli ve bekar bireylerde ayrı ayrı incelenmiştir. Bunların sonuçları incelendiğinde; evli bireylerin toplumsal cinsiyet rolleri alt boyutları olan evlilikte cinsiyet rolü, kadın cinsiyet rolü, erkek cinsiyet rolü geleneksel cinsiyet rolü puanları ve toplumsal cinsiyet rolleri toplam puanı arttıkça cinsel doyum ölçeğinin alt boyutları olan iletişim ve doyum puanlarının azaldığı görülmüştür. Bununla birlikte evli bireylerin eşitlikçi cinsiyet rolü puanları arttığında ise iletişim, doyum, dokunma ve cinsel doyum ölçeği toplam puanlarının azaldığı görülmüştür. Bu bulgular doğrultusunda evli bireyler daha eşitlikçi tutuma sahip olduklarında cinsel doyumlarının daha yüksek olduğu bulunmuştur. Evli erkeklerin evlilikte cinsiyet rolü, eşitlikçi cinsiyet rolü ve toplumsal cinsiyet rolleri toplam puanları arttıkça ereksiyon bozukluğu puanları azalırken; kadın cinsiyet, evlilikte cinsiyet, eşitlikçi cinsiyet, erkek cinsiyet rolü ve TCRTÖ toplam puanları arttığında erken boşalma puanlarının azaldığı bulunmuştur. Bu sonuçlar doğrultusunda evli erkeklerin eşitlikçi tutuma sahip olduklarında ereksiyon bozukluğu ve erken boşalma problemlerinin azaldığı böylelikle cinsel doyumlarının arttığı söylenebilir. Evli kadınların ise kadın cinsiyet, geleneksel cinsiyet, eşitlikçi cinsiyet ve toplumsal cinsiyet rolü toplam puanları arttıkça vajinismus puanlarının azaldığı görülmüştür. Bu sebeple evli kadınlar daha eşitlikçi tutuma sahip olduklarında vajinismus problemlerinin azaldığı ve cinsel doyumlarının arttığı söylenebilir. Buna karşın toplumsal cinsiyet rolleri ölçeği ile cinsel doyum ölçeği alt boyutu olan orgazm bozukluğu arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Ek olarak evli bireylerin toplumsal cinsiyet rolleri ile cinsel özgüvenleri arasındaki ilişkiye bakıldığında, toplumsal cinsiyet rolleri tüm alt boyutları ve TCRTÖ toplam puanı arttıkça cinsel özgüven ölçeğinin tüm alt boyutları ve cinsel özgüven toplam puanının arttığı bulunmuştur. Böylelikle, evli bireylerin toplumsal cinsiyet rolleri daha eşitlikçi tutum içerisinde olduğunda cinsel özgüvenlerinin de yüksek bulunduğu söylenebilir.

Bekar bireylerin toplumsal cinsiyet rolleri alt boyutları olan evlilikte cinsiyet rolü ve erkek cinsiyet rolü puanları arttıkça cinsel doyum ölçeğinin alt boyutu olan dokunma puanlarında azalma olduğu bulunmuştur. Eşitlikçi cinsiyet rolü puanları

arttığında ise iletişim ve dokunma puanlarının azaldığı görülmüştür. Bu sonuçlara göre bekar bireylerin eşitlikçi tutuma sahip olduklarında cinsel doyumlarının daha yüksek bulunduğu söylenebilir. Bekar erkeklerin evlilikte cinsiyet rolü ve TCRTÖ toplam puanları arttıkça cinsel doyumun erkek formuna özgü bir alt boyutu olan ereksiyon bozukluğu puanlarında azalma olmuştur. Evlilikte cinsiyet rolü, eşitlikçi cinsiyet rolü ve erkek cinsiyet rolü puanları arttıkça cinsel doyum ölçeğinin erkek formundaki bir diğer alt boyutu olan erken boşalma puanlarında da azalma görülmüştür. Bu bulgular doğrultusunda bekar erkekler ne kadar eşitlikçi tutuma sahipse ereksiyon bozukluğu ve erken boşalma problemlerinin o kadar azaldığını söyleyebiliriz. Bununla birlikte bekar kadınların, kadın cinsiyet rolü, erkek cinsiyet rolü ve TCRTÖ toplam puanları arttığında vajinismus puanlarının azaldığı bulunmuştur. Dolayısıyla bekar kadınların eşitlikçi tutuma sahip olduklarında vajinismus problemlerinin azaldığı ve cinsel doyumlarının yüksek olduğu söylenebilir.

Ek olarak bekar bireylerin toplumsal cinsiyet rolleri ile cinsel özgüvenleri arasındaki ilişkiye bakıldığında toplumsal cinsiyet rolleri ölçeğinin alt boyut puanları ve toplam puanı arttıkça cinsel özgüven ölçeğinin alt boyut puanlarının ve toplam puanının da artmış olduğunu görmekteyiz. Bu bilgiler doğrultusunda bekar bireylerin daha eşitlikçi tutuma sahip olduklarında cinsel özgüvenlerinin de yüksek olduğunu söylenebilir. Literatüre bakıldığında cinsel özgüven ölçeğinin sadece evli bireylerde yapılmış olduğu görülmektedir. Bu çalışmada ise evli bireylere ek olarak bekar olup aktif cinsel yaşama sahip bireylere de uygulanmıştır ve anlamlı sonuçlar ortaya çıkmıştır.

Regresyon Analizleri Bulgularının Tartışılması

Toplumsal cinsiyet rolleri ölçeği alt boyutlarından geleneksel cinsiyet rolü cinsel doyumun anlamlı yordayıcısı olduğu görülmüştür. Bu sonuç geleneksel cinsiyet rolü alt boyutunun diğer boyutlara göre cinsel doyum üzerinde daha etkili olduğunu göstermektedir. Geleneksel cinsiyet rolü alt boyutunda “kadının yapacağı meslekler ile erkeğin yapacağı meslekler ayrı olmalıdır”, “kadının doğurganlık özelliği nedeniyle iş başvurularında erkekler tercih edilmelidir”, “evin reisi erkektir” gibi toplumun geleneksel tutumunu ve bakış açısını yansıtan cümleler bulunmaktadır. Bu çalışma, cinsel doyumun üzerinde en etkili alt boyutun geleneksel cinsiyet rolü alt boyutunun

olması buradaki maddelerden de anlaşılacağı üzere toplumda erkeğin iş hayatında kadından daha önce tercih edilmesini, kadınların daha geri planda olmasını savunan bireylerin cinsel doyumlarının daha düşük olduğunu göstermektedir. Buna ek olarak toplumsal cinsiyet rolleri cinsel doyumdaki değişimin %4'ünü açıklamıştır. Yapılan bir doktora tezindeki değişkenlerin (çift uyum ölçeği, mizaç ve karakter envanteri) cinsel doyum değişkenini çoklu regresyon analizinde %37 oranında açıkladığı görülmüştür (Öztürk, 2014). Bu sebeple toplumsal cinsiyet rollerinin cinsel doyum üzerindeki %4'lük bir açıklamaya sahip olması düşük düzeyde bir etkiye sahip olduğu anlamına gelmektedir.

Toplumsal cinsiyet rolü ölçeği alt boyutlarından kadın cinsiyet rolü cinsel özgüvenin anlamlı yordayıcısı olduğu görülmüştür. Bu sonuç kadın cinsiyet rolü alt boyutunun diğer boyutlara göre cinsel özgüven üzerinde daha etkili olduğunu göstermektedir. Kadın cinsiyet rolü alt boyutunda " kızlar, ekonomik bağımsızlıklarını kazandıklarında ailelerinden ayrı yaşayabilmelidir", "bir genç kızın evleneceği kişiyi seçmesinde son sözü baba söylemelidir", "kadının temel görevi anneliktir" gibi toplumun kadınlar üzerinde belirlediği geleneksel roller hakkında maddeler bulunmaktadır. Bu çalışmanın sonucuna göre ise kadınların toplumdaki veya ailedeki görevleri hakkında geleneksel bir bakış açısına sahip bireylerin cinsel özgüvenlerinin daha düşük olduğu bulunmuştur. Buna ek olarak toplumsal cinsiyet rolleri cinsel özgüvendeki değişimin %12'sini açıklamıştır. Yapılan bir doktora tezinde bağlanma stilleri değişkeninin cinsel özgüven değişkenini çoklu regresyon analizinde açıklama gücü %38 olarak bulunmuştur (Küt, 2018). Bu sebeple toplumsal cinsiyet rollerinin cinsel özgüven üzerindeki %12'lik bir açıklamaya sahip olması düşük düzeyde bir etkiye sahip olduğu anlamına gelmektedir.

Sonuç olarak bu araştırmada evli ve bekar olup halihazırda aktif cinsel yaşama sahip olan bireylerin toplumsal cinsiyet rollerinde daha geleneksel bir tutuma sahip olduklarında hem cinsel doyumlarının hem de cinsel özgüvenlerinin daha düşük olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ataerkil toplum yapılarında görülen gerek iş hayatında olsun, gerek özel ve sosyal hayatta olsun karşımıza çıkan kadın-erkek eşitsizliğinin, insanların yaşamında önemli bir alana sahip olan cinselliğin üzerinde önemli bir etkisinin olduğu söylenebilir.

Çalışmanın güçlü yönleri ve sınırlılıkları

Toplumsal cinsiyet rollerinin cinsel doyum üzerinde etkilerinin olduğu diğer araştırmalar tarafından da desteklenmektedir. Yılmaz (2014) tarafından yapılan bir araştırma, toplumsal cinsiyet rolleri ile cinsel doyum arasındaki ilişkiyi göstermektedir. Toplumsal cinsiyet rollerinin cinsel özgüven üzerindeki etkilerini araştıran bir çalışmaya literatürde rastlanmamıştır. Bu çalışma bu ilişkiyi incelemiş olup, bireylerin daha geleneksel tutuma sahip olduklarında cinsel özgüvenlerinin düşük, eşitlikçi tutuma sahip olduklarında cinsel özgüvenlerinin yüksek olduğu sonucuna ulaşmasından dolayı önemlidir. Cinsel özgüven ölçeği daha önceki araştırmalarda sadece evli bireylerle çalışılmıştır fakat bu araştırmada hem evli hem de bekar olup aktif cinsel yaşama sahip bireylerle çalışılmıştır. Sonuç olarak bekar ve aktif cinsel yaşama sahip bireylerde de cinsel özgüven anlamlı sonuçlar vermiştir. Bununla birlikte bu çalışmanın sınırlılıklarından birisi; evli ve bekar olup halihazırda aktif cinsel yaşama sahip olan kişilerle çalışılmıştır. Halihazırda aktif cinsel yaşamı olmayan fakat yine de daha öncesinde cinsel yaşamı olan bireylerle çalışılmamıştır. Araştırmaya katılan 591 kişi vardır fakat 178 kişi halihazırda aktif cinsel yaşamı olmadığı için çıkarılmıştır. Çalışmanın bir diğer sınırlılığı ise, ülkemizde cinsellik hem toplumsal hem dini açıdan tabu olarak görülmektedir. Bu sebeple araştırmaya katılan bireylerin cinsel doyum ve cinsel özgüven ile ilgili soruları yanıtlarken cinsel hayatlarını olduğundan farklı göstermiş olabilecekleri düşünülmüştür.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bireylerin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin algısının cinsel özgüveni etkilemesine dair bir araştırma literatürde bulunmamaktadır. Bu sebeple, bu konularda daha fazla araştırma yapılmasının gerekliliği önem kazanmıştır. Ayrıca cinsellik ile ilgili araştırmaların da sınırlılığı dikkat çekmiştir. Bu alanlarda daha fazla ve geniş kapsamlı araştırmalar yapılması önerilmektedir. Kadın ve erkeklerin daha doyumlu ve özgüvenli bir cinsel yaşamlarının olması için toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin daha eşitlikçi eğitimler verilip toplumun daha fazla bilinçlenmesi sağlanabilir. Ayrıca bireylere hem cinselliğe dair hem de cinsel işlev bozukluklarına dair psiko eğitimler gerekli uzmanlar tarafından verilirse, bireylerin cinsellik hakkında daha bilinçli olup, cinsel doyum ve özgüvenlerinin daha yüksek olabileceği düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- Akkus, E., Kadioglu, A., Esen, A., Doran, S., Ergen, A., Anafarta, K. & Hattat H. Turkish Erectile Dysfunction Prevalence Study Group. (2002). Prevalence and correlates of erectile dysfunction in Turkey: a population-based study. *European urology*, 41(3), 298-304.
- Alkan, E. (2008). Cinsel işlev bozuklukları ve kişilerarası tarz, öfke, kendilik algısı.
- American Psychiatric Association. (2013). *Diagnostic and statistical manual of mental disorders (DSM-5)*. American Psychiatric Pub.
- Andersen B. L. (1983). Primary orgasmic dysfunction: diagnostic considerations and review of treatment. *Psychological bulletin*, 93(1), 105–136.
- Ann, O. (1972). *Sex, gender and society*. London: Temple Smith.
- Avcı, C. (2015). Cinsel işlev bozukluğu olan ve olmayan kadınların benlik saygıları ve cinsel doyumları arasındaki ilişki.
- Aydın, H. (1998). Cinsellik ve cinsel işlev. C. Güleç, & E., Köroğlu. (Ed). *Psikiyatri Temel Kitabı*. Ankara: Hekimler Yayın Birliği.
- Aydın, M., Bekar, E. Ö., Gören, Ş. Y., & Sungur, M. A. (2016). Hemşirelik öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumları. *Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 16(1), 223-242.
- Bancroft, J., Loftus, J., & Long, J. S. (2003). Distress about sex: A national survey of women in heterosexual relationships. *Archives of sexual behavior*, 32(3), 193-208
- Bandura, A., & Walters, R. H. (1977). *Social learning theory* (Vol. 1). Englewood Cliffs, NJ: Prentice-hall.
- Barrientos, J. E., & Páez, D. (2006). Psychosocial variables of sexual satisfaction in Chile. *Journal of sex & marital therapy*, 32(5), 351-368.

- Basile Fasolo, C. I. R. O., Mirone, V., Gentile, V., Parazzini, F., Ricci, E., & Andrology Prevention Week centers. (2005). Premature ejaculation: Prevalence and associated conditions in a sample of 12,558 men attending the andrology prevention week 2001—A study of the Italian Society of Andrology (SIA). *The journal of sexual medicine*, 2(3), 376-382.
- Basson, R., & Schultz, W. W. (2007). Sexual sequelae of general medical disorders. *The Lancet*, 369(9559), 409-424.
- Bekleviç, A. (2013). Bir üniversite hastanesi araştırma görevlilerinin toplumsal cinsiyet rolleri tutum ölçeği ve çalışma yaşamında toplumsal cinsiyet rolleri algısının değerlendirilmesi.
- Bénabou, R., & Tirole, J. (2002). Self-confidence and personal motivation. *The quarterly journal of economics*, 117(3), 871-915.
- Bergler, E. (1951). Neurotic Counterfeit-sex; Impotence, Frigidity," mechanical" and Pseudosexuality, Homosexuality. *Grune & Stratton*.
- Bussey, K., & Bandura, A. (1999). Social cognitive theory of gender development and differentiation. *Psychological review*, 106(4), 676.
- Cüceloğlu, E. A., Hoşrik, M. E., Ak, M., & Bozkurt, A. (2012). Sünnet Yaşının Erken Boşalma Üzerindeki Etkisi. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 23(2).
- Çelik, E. (2012). Evli bireylerin cinsel özgüven düzeyleri ile cinsel öz-yeterlik, evlilik yaşam doyumu ve cinsel utangaçlıklarının incelenmesi.
- Çelik, E. (2015). Development of a sexual self-confidence scale and its psychometric properties. *Hacettepe University journal of education*, 30(1), 48-61.
- CETAD, C. E. V. A. (2007). Cinsel Yaşam ve Sorunları. *CETAD yayını*. S, 63-77.
- Doyle Zeanah, P., & Schwarz, J. C. (1996). Reliability and validity of the sexual self-esteem inventory for women. *Assessment*, 3(1), 1-15.
- Dökmen, Z.H.(2009). Toplumsal cinsiyet. İstanbul: Remzi Kitabevi.

- Eagly, A. H., & Steffen, V. J. (1984). Gender stereotypes stem from the distribution of women and men into social roles. *Journal of personality and social psychology*, 46(4), 735.
- Esmer, Y. (2012) Türkiye Değerler Atlası.
- Finney, S. J., & DiStefano, C. (2006). Non-normal and categorical data in structural equation modeling. In G. R. Hancock, & R. D. Mueller (Eds.), *Structural equation modeling: A second course* (pp. 269–314). Charlotte: Information Age.
- Günay, G., & Bener, Ö. (2011). Kadınların toplumsal cinsiyet rolleri çerçevesinde aile içi yaşamı algılama biçimleri. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 153(153).
- Gündüz, A. (2015). Psoriasis hastalarında cinsel işlev bozuklukları, yaşam kalitesi ve cinsel işlevlerle beden bölgelerinden ve işlevlerinden memnuniyetin ilişkileri.
- Haavio-Mannila, E., & Kontula, O. (1997). Correlates of increased sexual satisfaction. *Archives of sexual behavior*, 26(4), 399-419.
- Hartmann, U., & Waldinger, M. D. (2007). Treatment of delayed ejaculation. *Principles and practice of sex therapy*, 4, 241-276.
- Haymana, P. (2019). Toplumsal cinsiyet rollerinin kadınların iyilik hali algısı ile ilişkisi.
- Heiman, J. R. (2002). Sexual dysfunction: Overview of prevalence, etiological factors, and treatments. *Journal of sex research*, 39(1), 73-78.
- Holmes, M. (2007). What is gender? Sociological approaches. *Sage*.
- Hurlbert, D. F., Apt, C., & Rabehl, S. M. (1993). Key variables to understanding female sexual satisfaction: An examination of women in nondistressed marriages. *Journal of sex & marital therapy*, 19(2), 154-165.
- İncesu, C. (1998). Cinsel İşlevin Fizyolojisi. *Cinsel İşlev Bozuklukları Monograf Serisi Roche Müstehzarları: İstanbul*.
- İncesu, C. (2004). Cinsel işlevler ve cinsel işlev bozuklukları. *Klinik Psikiyatri Dergisi*, 7(Suppl 3), 3-13.

- Kaçan, T. (2018). Çalışan evli kadınların cinsel yaşam kalitesinde toplumsal cinsiyet rolleri ve çift uyumu ilişkisi.
- Kamışlı, E. (2018). Toplumsal cinsiyet rolleri ve aile işlevselliğinin problem çözme becerilerine etkisi.
- Küt, D. (2018). Genç yetişkin kadın bireylerin bağlanma stilleri ile cinsel yaşam kalitesi düzeyleri, cinsel özgüven ve psikolojik belirtilerinin incelenmesi.
- Laumann, E. O., Paik, A., & Rosen, R. C. (1999). Sexual dysfunction in the United States: prevalence and predictors. *Jama*, 281(6), 537-544.
- Lawrance, K. A., & Byers, E. S. (1995). Sexual satisfaction in long-term heterosexual relationships: The interpersonal exchange model of sexual satisfaction. *Personal relationships*, 2(4), 267-285.
- Lott, B., & Maluso, D. (1993). The social learning of gender.
- Merrick, J., Tenenbaum, A., & Omar, H. A. (2013). Human sexuality and adolescence. *Frontiers in public health*, 1, 41.
- OBOS sexuality & relationships contributors. (2011). Models of sexual response.
- Öngen, B., & Aytaç, S. (2013). Üniversite öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumları ve yaşam değerleri ilişkisi. *Sosyoloji Konferansları*, (48), 1.
- Özden, S. (2018). Sağlık çalışanlarının toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumlarının belirlenmesi.
- Öztürk, C. (2014). Cinsel işlev bozukluğu olan çiftlerde mizaç ve karakter boyutları, evlilik uyumu ve cinsel doyum arasındaki ilişkiler.
- Öztürk, M.O., Uluşahin N.A. (2016). Ruh sağlığı ve bozuklukları. Ankara: Bayt Yayın Hizmetleri.
- Perelman, M. A. (2005). Psychosocial evaluation and combination treatment of men with erectile dysfunction. *Urologic Clinics*, 32(4), 431-445.

- Philippsohn, S., & Hartmann, U. (2009). Determinants of sexual satisfaction in a sample of German women. *The journal of sexual medicine*, 6(4), 1001-1010.
- Rudd, R. R. (2009). Examining the Relationship Between Antecedents of Sexuality and Women's Reported Level of Sexual Satisfaction During the First Five Years of Marriage. *All Graduate Theses and Dissertations*, 355.
- Rust, J., Golombok, S. (1985). The Golombok-Rust inventory of sexual satisfaction. *British journal of clinical psychology*, 24, 63-64.
- Rust, J., Golombok, S., & Collier, J. (1988). Marital problems and sexual dysfunction: how are they related?. *The British Journal of Psychiatry*, 152(5), 629-631.
- Smith AD. (1988). Psychological factors in the multidisciplinary evaluation and treatment of erectile dysfunction. *Uro Clin North Am*; 15: 41-51.
- Son, H., Song, S. H., Kim, S. W., & Paick, J. S. (2010). Self-reported premature ejaculation prevalence and characteristics in Korean young males: Community-based data from an internet survey. *Journal of andrology*, 31(6), 540-546.
- Sungur, M. Z., & Gündüz, A. (2014). A comparison of DSM-IV-TR and DSM-5 definitions for sexual dysfunctions: critiques and challenges. *The journal of sexual medicine*, 11(2), 364-373.
- Şık, N. (2019). Çocukluk çağı travması olan kadınlarla, çocukluk çağı travması olmayan kadınlar arasında; cinsel işlev ve cinsel doyum karşılaştırması.
- Şimşek, Ç., Barlas, G. Ü., & ArDıÇ, E. Sağlık Çalışanlarında Cinselliğin Değerlendirilmesi.
- Terzioğlu, F., & Taşkın, L. (2008). Kadının toplumsal cinsiyet rolünün liderlik davranışlarına ve hemşirelik mesleğine yansımaları. *CÜ Hemşirelik yüksekokulu dergisi*, 12(2), 62-67.
- Thomsen, D. L., & Chang, I. J. (2000). Predictors of satisfaction with first intercourse: A new perspective for sexuality education. *Eric Clearinghouse*.

- Tiefer, L. (1991). Historical, scientific, clinical and feminist criticisms of “the human sexual response cycle” model. *Annual review of sex research*, 2(1), 1-23.
- Titchener, J. L. (1971). Human sexual inadequacy. By WH Masters and VE Johnson. Little, Brown, Boston. 487 pp. 1970. *Teratology*, 4(4), 465-467.
- Tuğrul, C., Öztan, N., & Kabakçı, E. (1993). Golombok-Rust cinsel doyum ölçeği'nin standardizasyon çalışması. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 4(2), 83-88.
- Türegün, C. (2017). Yetişkinlerde cinsel doyum ile suçluluk ve utanç arasındaki ilişkinin incelenmesi.
- Türk, E. (2019). Beliren yetişkinlerde toplumsal cinsiyet rollerine yönelik tutumun, benlik kurgusunun ve benliğin ayrımlaşmasının eş seçme stratejilerini yordamadaki rolü.
- Vatandaş, C. (2007). Toplumsal cinsiyet ve cinsiyet rollerinin algılanışı. *Sosyoloji Konferansları*, (35), 29-56.
- Vural, B. K., & Temel, A. B. (2010). Cinsel doyumun yordanmasında bazı faktörlerin incelenmesi. *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*, 13(1), 24-34.
- Waldinger, M. D. (2007). Premature ejaculation: different pathophysiologies and etiologies determine its treatment. *Journal of Sex & Marital Therapy*, 34(1), 1-13.
- Weeks, G.R., Gambescia, N., Hertlein, K.M. (2019). Sistemik cinsel terapi el kitabı.
- Yılmaz, E. B., & Oz, F. (2018). Assessing the Relation Between Attitudes Towards Gender Roles and Domestic Violence of Nursing And Paramedic Students. *Clinical and Experimental Health Sciences*, 8(3), 160-166.
- Yılmaz, F. (2019). Sağlık Personelinin Toplumsal Cinsiyet Rollerine İlişkin Tutumları ve Etkileyen Faktörler. *Yozgat Bozok Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi*.
- Yılmaz, I. (2012). Obstrüktif uyku apne sendromlu hastalarda cinsel işlev bozuklukları.

- Yılmaz, M. (2014). Erişkin kadınlarda toplumsal cinsiyet rolü ile cinsel doyumun ilişkisi.
- Yılmaz, M. (2018). Yetişkinlerde anksiyetenin ve cinsel mitlerin cinsel doyum ile ilişkisinin incelenmesi.
- Zeybekoğlu Dündar, Ö. (2012). Toplumsal cinsiyet rollerinin televizyon reklamlarına yansıması. *Ethos: Felsefe ve toplumsal bilimlerde diyaloglar*, 5(1), 121-136.
- Zeyneloğlu, S., & Terzioğlu, F. (2011). Development and psychometric properties gender roles attitude scale. *Hacettepe University journal of education*, 40, 409-420.

EKLER

EK 1: Bilgilendirilmiş Onam Formu

Bu çalışma İstanbul Kent Üniversitesi Klinik Psikoloji Tezli Yüksek Lisans öğrencisi Merve Karagöz'e aittir. Çalışma Prof. Dr. Mehmet Zihni Sungur danışmanlığında yürütülmektedir. Çalışmanın amacı, toplumsal cinsiyet rolleri ile cinsel doyum ve cinsel özgüven arasındaki ilişkinin incelenmesidir. Araştırma, 18-55 yaş aralığındaki yetişkinlerde yapılacak biçimde düzenlenmiştir. Araştırmaya katılarak, çalışmaya veri sağlayan tüm herkese teşekkür ederim. Çalışmanın hiçbir aşamasında katılımcıların ismi sorulmayacaktır ve ayrıca verilen bilgilerin mahremiyeti korunacaktır. Yanıtlar anonim olarak değerlendirilecektir. Katılımcılardan beklenen, ölçeklerdeki soruları dikkatlice okuyarak en uygun yanıtları vermeleridir. Soruların içtenlikle ve eksiksiz olarak cevaplandırılması çalışmanın bilimsel değeri açısından çok önemlidir. Soruları yanıtlama aşamasında sizi rahatsız eden herhangi bir durum olduğu takdirde geri çekilebilirsiniz ya da yarıda bırakabilirsiniz. Çalışmaya olan katkınız ve zaman ayırma konusundaki nezaketiniz için teşekkür ederim.

Merve Karagöz

EK 2: Sosyodemografik Bilgi Formu

1) Cinsiyetiniz: Kadın/ Erkek

2) Yaşınız .....

3) Cinsel Yöneliminiz

Heteroseksüel (Kişinin kendi cinsiyetinden farklı cinsiyette olan kişilere ilgi duyması)

Homoseksüel (Kişinin kendi cinsiyetiyle aynı cinsiyette olan kişilere ilgi duyması)

Biseksüel (Kişinin kendi cinsiyetiyle hem aynı hem farklı cinsiyette olan kişilere ilgi duyması)

4) Eğitim Durumunuz

İlkokul

Ortaokul

Lise

Üniversite

5) Çalışma Durumunuz

Çalışıyor

Çalışmıyor

6) Medeni Durumunuz

Bekar

Evli

7) Halihazırda aktif bir cinsel yaşamınız var mı? (son 3 ay)

Evet

Hayır

8) Cinsel Yaşamınızı Nasıl Değerlendirirsiniz?

Yok   Kötü   Orta   İyi   Çok iyi

EK 3: Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği

	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
1. Kızlar, ekonomik bağımsızlıklarını kazandıklarında ailelerinden ayrı yaşayabilmelidir.					
2. Erkeğın evde her dediği yapılmalıdır.					
3. Kadının yapacağı meslekler ile erkeğın yapacağı meslekler ayrı olmalıdır.					
4. Evlilikte çocuk sahibi olma kararını eşler birlikte vermelidir.					
5. Bir genç kızın evleneceği kişiyi seçmesinde son sözü baba söylemelidir.					
6. Kadının, erkek çocuk doğurması onun değerini artırır.					
7. Kadının doğurganlık özelliği nedeniyle, iş başvurularında erkekler tercih edilmelidir.					
8. Ailede evişleri, eşler arasında eşit paylaşılmalıdır.					
9. Kadının yaşamıyla ilgili kararları kocası vermelidir.					
10. Kadınlar kocalarıyla anlaşamadıkları konularda tartışmak yerine, susmayı tercih etmelidir.					
11. Bir genç kız, evlenene kadar babasının sözünü dinlemelidir.					
12. Ailenin maddi olanaklarından; kız ve erkek çocuk eşit yararlanmalıdır.					

	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
13. Çalışma yaşamında kadınlara ve erkeklere eşit ücret ödenmelidir.					
14. Bir erkeğin karısını aldatması normal karşılanmalıdır.					
15. Kadının çocuğu olmayorsa erkek tekrar evlenmelidir.					
16. Kadının temel görevi anneliktir.					
17. Evin reisi erkektir.					
18. Dul kadın da dul erkek gibi yalnız başına yaşayabilmelidir.					
19. Bir genç kızın, flört etmesine ailesi izin vermelidir					
20. Ailede kararları eşler birlikte almalıdır.					
21. Bir kadın akşamları tek başına sokağa çıkabilmelidir.					
22. Eşler boşandıığında mallar eşit paylaşılmalıdır.					
23. Kız bebeğe pembe, erkek bebeğe mavi renkli giysiler giydirilmelidir.					
24. Erkeğin en önemli görevi evini geçindirmektir.					
25. Erkeğin maddi gücü yeterliyse kadın çalışmamalıdır.					
26. Evlilikte, kadın istemediği zaman cinsel ilişkiyi reddetmelidir.					
27. Mesleki gelişme fırsatlarında kadınlara ve erkeklere eşit haklar tanınmalıdır.					
28. Evlilikte erkeğin öğrenim düzeyi kadından yüksek olmalıdır.					
29. Bir kadın cinsel ilişkiyi evlendikten sonra yaşamalıdır.					

	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
30. Ailede erkek çocuğun öğrenim görmesine öncelik tanınmalıdır.					
31. Erkeğin evleneceği kadın bakire olmalıdır.					
32. Alışveriş yapma, fatura ödeme gibi ev dışı işlerle erkeğe uğraşmalıdır.					
33. Erkekler statüsü yüksek olan mesleklerde çalışmalıdır.					
34. Ailede kazancın nasıl kullanılacağına erkek karar vermelidir.					
35. Bir erkek gerektiğinde karısını dövmelidir.					
36. Evlilikte gebelikten korunmak sadece kadının sorumluluğudur.					
37. Bir kadın hastaneye gittiğinde kadın doktora muayene olmalıdır.					
38. Evlilikte erkeğin yaşı kadından büyük olmalıdır.					

EK 4: Golombok Rust Cinsel Doyum Ölçeği-Erkek Formu

	Hiçbir Zaman	Nadiren	Bazen	Çoğu Zaman	Her Zaman
1.Haftada iki defadan fazla cinsel birleşmede bulunur musunuz?					
2.Eşinize, cinsel ilişkinizle ilgili olarak, nelerden hoşlanıp nelerden hoşlanmadığınızı söyleyebilir misiniz?					
3.Cinsel yönden kolay uyarılır mısınız?					
4.Cinsel ilişki sırasında boşalmak için henüz erken olduğunu düşünürseniz boşalmayı geciktirebilir misiniz?					
5.Eşinizle olan cinsel yaşamınızı tekdüze (monoton) buluyor musunuz?					
6.Eşinizin cinsel organına dokunup okşamaktan rahatsızlık duyar mısınız?					
7.Eşiniz sizinle sevişmek istediğinde, tedirgin ve endişeli olur musunuz?					
8.Cinsel organınızın,eşinizin cinsel organına girmesinden zevk alır mısınız?					
9.Eşinize, cinsel ilişkinizle ilgili nelerden hoşlanıp nelerden hoşlanmadığını sorar mısınız?					
10.İlişki sırasında cinsel organınızın sertleşmediği olur mu?					
11.Eşinizle olan cinsel ilişkinizde sevgi ve şefkatin eksik olduğunu hisseder misiniz?					
12. Eşinizin, cinsel organınıza dokunup, okşamasından zevk alır mısınız?					
13.Cinsel birleşme sırasında erken boşalmayı engelleyebilir misiniz?					
14.Eşinizle sevişmekten kaçınır mısınız?					
15.Eşinizle olan cinsel ilişkinizi tatminkâr buluyor musunuz?					
16.Ön sevişme(öpme, okşama gibi) sırasında cinsel organınızın sertleştiği olur mu?					
17.Bir hafta boyunca cinsel ilişkide bulunmadığınız olur mu? (hastalık gibi nedenler dışında)					
18. Eşinizle karşılıklı mastürbasyon yapmaktan(kendinizi tatmin etmekten) zevk alır mısınız?					
19.Eşinizle sevişmek istediğinizde ilişkiyi siz başlatır mısınız?					
20. Eşinizin sizi sevip okşamasından hoşlanır mısınız?					
21.İstediğiniz kadar sık cinsel ilişkide bulunur musunuz?					
22.Eşinizle sevişmeyi reddettiğiniz olur mu?					
23.Cinsel birleşme sırasında cinsel organınızın sertliğini kaybettiği olur mu?					
24.Cinsel organınız eşinizin cinsel organına girer girmez istemeden boşaldığınız olur mu?					
25.Eşinize sarılıp, vücudunu okşamaktan zevk alır mısınız?					
26.Cinsel yaşama karşı ilgisizlik duyar mısınız?					
27.Cinsel organınız eşinizin cinsel organına girmek üzereyken, istemeden boşaldığınız olur mu?					
28.Sevişme sırasında yaptıklarınızdan tiksinti duyar mısınız?					

EK 5: Golombok Rust Cinsel Doyum Ölçeği-Kadın Formu

	Hiçbir Zaman	Nadiren	Bazen	Çoğu Zaman	Her Zaman
1. Cinsel yaşama karşı ilgisizlik duyar mısınız?					
2. Eşinize, cinsel ilişkinizle ilgili olarak nelerden hoşlanıp, nelerden hoşlanmadığınızı sorar mısınız?					
3. Bir hafta boyunca cinsel ilişkide bulunmadığınız olur mu? (adet günleri, hastalık gibi nedenler dışında)					
4. Cinsel yönden kolaylıkla uyarılır mısınız?					
5. Sizce, sizin ve eşinizin ön sevişmeye(öpme, okşama gibi) ayırdığınız zaman yeterli mi?					
6. Kendi cinsel organınızın, eşinizin cinsel organının giremeyeceği kadar dar olduğunu düşünür müsünüz?					
7. Eşinizle sevişmekten kaçınır mısınız?					
8. Cinsel ilişki sırasında doyuma (orgazma) ulaşabilir misiniz?					
9. Eşinize sarılıp, vücudunu okşamaktan zevk alırsınız?					
10. Eşinizle olan cinsel ilişkinizi tatminkâr bulur musunuz?					
11. Gerekirse rahatsızlık ve acı duymaksızın, parmağınızı cinsel organınızın içine sokabilir misiniz?					
12. Eşinizin cinsel organına dokunup, okşamaktan rahatsız olur musunuz?					
13. Eşiniz sizinle sevişmek istediğinde, rahatsız olur musunuz?					
14. Sizin için doyuma (orgazma) ulaşmanın mümkün olmadığını düşünür müsünüz?					
15. Haftada 2 defadan fazla cinsel birleşmede bulunur musunuz?					
16. Eşinize, cinsel ilişkinizle ilgili olarak, nelerden hoşlanıp, nelerden hoşlanmadığınızı söyleyebilir misiniz?					
17. Eşinizin cinsel organı, sizin cinsel organınıza rahatsızlık vermeden girebilir mi?					
18. Eşinizle olan cinsel ilişkinizde sevgi ve şefkatin eksik olduğunu hisseder misiniz?					
19. Eşinizin cinsel organınıza dokunup okşamasından zevk alırsınız?					
20. Eşinizle sevişmeyi reddettiğiniz olur mu?					
21. Ön sevişme sırasında eşiniz bızırınızı (klitoris) uyardığında doyuma (orgazm) ulaşabilir misiniz?					
22. Sevişme boyunca, sadece cinsel birleşme için ayrılan süre sizin için yeterli mi?					
23. Sevişme sırasında yaptıklarınızdan tiksinti duyar mısınız?					
24. Kendi cinsel organınızın, eşinizin cinsel organının derine girmesini engelleyecek kadar dar olduğunu düşünür müsünüz?					
25. Eşinizin sizi sevip okşamasından hoşlanır mısınız?					
26. Sevişme sırasında cinsel organınızda ıslaklık olur mu?					
27. Cinsel birleşme anından hoşlanır mısınız?					
28. Cinsel birleşme anında doyuma (orgazma) ulaşırsınız?					

EK 6: Cinsel Özgüven Ölçeği

	CİNSEL ÖZGÜVEN ÖLÇEĞİ	Hiçbir zaman	Nadiren	Sıklıkla	Her zaman
1	Cinsellik konusunda sevdiğim ve sevmediğim şeyleri eşimle paylaşabilirim.				
2	Cinsel fantezilerimi eşimle paylaşabilirim.				
3	Cinsel duygularımı eşimle paylaşabilirim.				
4	Cinsel sorunlarımı eşimle konuşabilirim.				
5	Cinsel isteklerimi eşime yansıtabilirim.				
6	Eşime cinsel sinyaller gönderebilirim.				
7	Eşimle cinsel duygularımı paylaşırken gözlerine bakabilirim.				
8	Karşı cinsle aynı ortamda yalnız kalabilirim.				
9	Karşı cinsle yakın ilişki kurabilirim.				
10	Karşı cinsle yakın ilişkilerim bana eğlenceli gelir.				
11	Başkalarının cinsel konulardaki görüşlerine saygı duyarım.				
12	Cinsel ilişkiye girdiğim kişinin eleştirilerini anlayışla karşılarım.				
13	Cinsel sorunlar yaşadığımda olumlu şeyler düşünürüm.				

ÖZGEÇMİŞ

2018 yılında Işık Üniversitesi İngilizce Psikoloji Bölümü'nü bir sene erken bitirerek mezun oldu. Lisans hayatı devam ederken hastanelerde ve kliniklerde stajlarını tamamladı. Aynı zamanda bu süreçte gönüllü olarak çalışmalara katıldı. Yüksek lisans sürecinde Dünya Doktorları Derneği'nde psikolog olarak çalıştı. Halen özel bir klinikte bireysel psikoterapi seansları sürdürmektedir.